

جسورانہ حرکت ایدیشی کمال ذاتبسنہ دلات ایتکله خلقک جمله سی
 ذل وهوان وحقارتدن نفسلرینی قور تارمق ایچون تابع اولد قلمری دولتک
 ناموسنی سلطان سلیم محافظه ایدرا عتقادنده بولنه رق زمام حکومتک
 سلطان سلیمه تسلیم اولمسنده اتفاق ایتدیلر که بونک
 تفصیلی مشارالیهک عهد سلطنتنی بیان ایدن
 او نتیجی کابه بر اقلمشدر اورایه
 مراجعت بیور یله

سایه همایون حضرت پادشاهیده دولت علیه عثمانیه تار یخنک
 طقوزنجی جلدی دخی قرین ختام اوله رق او نتیجی
 جلدک ترتیبه شروع اولمشدر
 ۱۲۷۳ ب ۲۳

اجرا سنده تانی ایملک او قدر مضر در
 افراد بنی بشر دنیا ده بولند بجه بولند یغی درجه و مرتبه نك فوقی
 تمنی ایلیسه رك انك استحصانه کوجی یتدیکی قدر چالشوب عمری
 مساعد اولوبده بخت و طالعی صاعد اولور ایسه ده اوست مرتبه به
 وصوله اصول ارادیغی طبیعت بشریه ده قناعت اولدیغنه دلالت
 ایدر فی الحقیقه انسان مخلوقات ممتازه و مکرمه دن اولدیغی جهتله
 افکار و خیالی و همت و مزاجی عالی اولق دخی انسانیتك شرفند ر
 فقط هر کسی حیثیت و قابلیتند ن زیاده به چبقار میان اجتماع افراد
 بشرله تشکل ایدن دولترك وضع ایلدیکی قوانین مرعیه سیدر
 یوخسه انسان علومزاجی اقتضا سجه اقرانه تفوق ایله تفرد ایتك
 داعیه سندن کند و سنی هیچ بروقتده منع ایده مزبولنده اولان برشئك
 استحصانه چالشماق بولنده اولیان برایشك استحصانه چالشماق
 حرص و غفلتك درجه نهایتلری اولغله حضرت سلطان سلیم
 حرکات عاقلانه سیله بویکی حالدن دخی کند و سنی قورتار مشدر
 طبایع انسانیه ده افتخاره میل ایتك قوتی اولدیغند ن هر زمانده غالبه
 اتباع ایتکی ایسته مسی مغلوبه قورولق ایچوند ربونك دخی سبی نفسی
 حقارتدن قورتار مقدر زیرا انسانك شرف و شانی ناموسی اوزرینه مبنی
 اولغله محافظه ناموس ماده سنده پدر و مادر و خواهر و برادر خاطری کیویه
 قالور معلومدر که انسان حریت و سر بسپت ایله متفخر و مبااهی ایکن
 محب اصدق اولدیغی ناموسی محافظه قیدنده بولمق انجق ذل و هوان
 و حقارتدن نفسنی تخلص ایچوند چونکه انسانده هر شیره و هر درلو
 آجیره صبر و تحمل ایتك خاصه سی اولدیغی مثللو ناموسی پایمال
 ایتامك ماد سنده دخی مصر اولق قوتی واردراشته سلطان سلیمك
 پادشاهلغی استحصاله قالدیشی نفس سجه لایق سز عدا ایلدیکی بعض
 و قوعاتی هضم ایده میوب باشلیجه و اطرافلیجه تدبیرلک اجرا سنده

سلطان سلیم حضرتلری ایسه خلقک استدیکی وعصرک تحمیل ایده جکی
 اخلاقده اولوب بوایشک اربابی کندوسی اولدیغنی بیلدیکندن دولنک
 بقاسی اوغورنده هر درلوفدا کاراق ایله میدان چیقادی وطن او نور که روم
 ایلی ایالتلرینک اداره سنی عهدده سنه الدقد نصکره برادرلرینک مطالعاتنه
 وطوتد قلمری اصوله مغایر بر طریق ایله دائره دولته کیروب طوائف عسکریه
 نک عروق حیثی تحریک ایده جک سوزلرایله برطاقم اسکی خاندانلری
 جلب ایلمش اوله چونکه اوچجکی درجه ده بولسان پروارث سلطنت
 اوست طرفنده اولانلرک نوبت استحقاقلرینی قرارق عادت طبیعتنه
 قارشو کندوسی زورایله سلورائشک برنجی مرتبه سنه چیقاریشی خلقک
 اعتبار و امنیتی دیگر لردن سلب ایتدیروب ملتک مندر رس اولمغه
 یوزطوتان اسکی قهرمانلغنی وارایسه سلطان سلیم اعاده ایدرافکارینی
 رؤسای قومه القا ایدرک ملتی سعادت حاله ایصال ایده جک تدابیر
 واسباب هر نه منوط ایسه انی اجرایه کند و سنده لیاقت و قابلیت
 کوستر مکه برابر قدم و حیثیت ایله افرادناسک امنیت واعتمادی اولان
 اشراف قومی معاونته دعوت ایتدی زیرابویله برادر جسمک مشکلاتنی
 تسهیل ایدرک مقصد و مرامه ظفر بولمق ایچون نظامات موضوعه دن
 خلقک خوشنودا اولدیغنی هر نه وارایسه خلافتده بولنه رق طبقات
 ناسی جلب ایدوب رؤسای ملتی تحریک ایتدیکه مقصده وصول مبسر
 اوله مبه جغنی بیلش ایدی حتی سلطنته رقیب اولان دیگر شهرزاده لرک
 استحصال مقصد و مرامه مدار ایچون قوللاند قلمری حیل و دسیسه لردن
 دها رنگین و دها مخیل حیل و دسیسه لری زیر پرده خفادن یوروته رک
 افکار ناسی مائل استقلال اولانلردن تنفیر ایتدیره جک بر قوت فاعله
 مقتدره بی جلب و تأمین ایله برابر دیگر لرینه فرصت وزمان ویرمیه رک
 ایشی اجراده تعجیل ایتک لازم کلدیکنی دخی بیلوب علی الغفله یکی
 باغچه چارینه کلدی معلومدر که ایش ندر بیوک وقاریشق اولورایسه

سر و سببی حضور و استراحتك او غورنده هر شيلرك فدا اولوب رشته
مصالح يثديكنه باغلنوب اوراق حوادث دورومنه بوكيلوب يالكز
پيرامن ممالكك تسلط اعدادن محافظه سي اسبابني كوزتمك ايله اكتفا
اولنديغير حالبو كه حديقه سلطنته برك و شاخ و یرن شهرزاده لرك
هر بری استقلال كامله ايله ايلات عثمانیه ده كيف مایشا متصرف
اولقلری عادتیه حضرت پادشاهك نزاكت و مرحتی برطاقم بی لزوم
تكلفاتك ضم و علاوه سنه سربستلكك ایلر و لمسنه سبب اولمغه سلطان
احمد سربسلطنتك كشدویه و یريله جكي و عديني قويلشد رملك اوزره
اركان دولتی طرفه جلب ايتكمده سلطان قورقود دخی اسكي قائم مقاملغنی
در خاطر ايدرك زمره سپاهه و يكچره لره نماشات ايلكمده ايكنجي طبقده
بولنان كوچك شهرزاده لردخی سلطان احمدك سايه حايثیه قوشمقده
ايدیلر چونكه شهرزاده سلطان احمد كريم الطبع و اخلاق حسنه
اصحابدن اولسي جهتيه اركان دولتك كافه سي ممنون لطفی
ايدیلر فقط عاقبت بين اولانلرك نظرند شهرزاده مشاراليهك سرب
سلطنته كتور لمسنه عصر ك نزاكتي متحمل اوليه جغي معلوم ایدی زیرا
اناطولی ایلانی دولت چراكسه مصریه ايله دولت صفوبدايرانبهك اراسنده
انقسامه قرار و یرلش برلردن اولدیغی مثلومذهب شيعيت ماده سي
دخی كوجبه تركن عشایری واسطه سيله اناطولینك ايچنه كيرمش ایدی
روم ايلي ایلانی هر نقدر اناطولی كپی يك زياده اختلالده دكل ايسه ده
قوة جبریه ايله دائرة اطاعته جلب اولنان صرب باغار افلاق طاقی
له بحار و نديك طرفدن تحريك اولتمق احتماله مبنی دائما مخاطره
حالنده اولمغه بويله وقت ايچون حضور و استراحتيه ميل ايله ذوق و صحبتي
ايش كوج ايدن تن پرورلرك حكومتی قطما ال و یرمبوب اينوب بنمكدن
اوشمز حرب و ستيردن قورقاز كوزینی بداقدن صاقماز جسور و قور
برذاتك بولتمسي لازم كلديكي لسان خلقده سويلمكمده ایدی شهرزاده

و تزید ایدن اشبو ایکی جسم السکانک کشفلی اراسنده (غوتا مبرغ)
 و (فوست) نام ذاتلرک نشر علوم و فنون حقنده کون بکون فائده مهمه سی
 کوریلان فن طباعتی اختراع ایتکلری معامله عمومیه ده کوریلان منفعتی
 طوغروسی حروف هیچاک ایجاد و ترتیبه مساویدر حتی بونکله فن دریا
 خریطه لری باصلدیغندن هر دولتک و کلا و سفراسی عقد معاهداتده
 جغرافیاخریطلرینه مر اجعتله دولتک اقبال و قدرتلرینک اساسندن
 بریسی اولان منافع تجارتی حساب ایتکه مجبور اولد قلوبنی بیلدیلر
 شبو کشفات ناشنیده ایله ملتور اورتی سنده برطاقم روابط مخبله جدیده
 حاصل اولمغله افکارناسی باربارلقدن چیقاروب مدینتک تزیید و ترقیبنی
 کویستران یکی بر عصرک اسکی دنیاده میدانه جیقمنغه باشلادیغنی
 ارباب بصیرت حس ایدر ایدی

اورو باقطعه سنده واقع ممالک محروسه عثمانیه یه هم حدود اولان دولت
 و حکومتلرایله سلطنت سنیته نک محاربات دوستانه سی واقع اولدیغنی بوندن
 اولکی جلدلرده مناسبتله بیان اولمش ایسه ده موأیق و عهدک
 عقدی استانبولاک فتحند نص کره باشلیوب دولت عثمانیه دخی کندوسنی
 زور و قوتی سایه سنده طبقه علیاده بولان دولتک اوست باشنه چیقاردی
 کر چه سلطان بایزید حضر تلی پد رلرینک مظهر اولد قلوب
 مظفریتی خاطرلردن چیقارناجق مرتبه فتوحات جلیله ایله تبعه سنی
 هر قدر ممنون ایده مامشلر ایسه ده ارادیره جیق دره جه ده دخی
 کیروده قالمیوب سفک دمدان مجتنب اولد قلوبی حالده بیله ملتک وارکان
 دولتک تشویق و ترغیبی ایله کندولری دخی اوج کره سفره کیدوب
 بعضی لرلی ممالک محروسه الحاق بیوردیلر فقط مدت سلطنتلرینک
 اوتوز ایکی سنه قدر امتدادینه باقلنجه فتوحات جسمیه نائل اوله مبشلی
 کندولرینک محاربه یه چیقیمیوب اوزمانه قدر دولت عثمانیه ده عادت اولمیان
 سردارلر و قوماندارلر ایله ایش کورمکی ترجیح ایتد کاریدر بونک دخی

بر لشمش اولیدیلر خرسنیا نلره موجب خوف و دهشت اولان عثمانلرنک
تسخیر ممالک حقننده کوردیکی مظفریتی منع ایدر ایدی شمال طرفنده
بولغان دول ثلثه اوروپانک پولتیقه سنی کندو مملکتلرینه ادخال ایچون
یکدیگر ایله اتفاق ایتمک لرینی دایم ارقه دولتی اخطار ایتمکده ایدی روسلر
لهلولره معارض لهلولر مجارلره مخالف اولدقلرندن عثمانلرنک لهستانه
قدر کیدوب غارت ایتدی بغداد و یوه ده سنک تشویقیله اولمش ایدی
سر بسبت محبتیه بنا اولنان اسویچه جهوریخی الب طاغلرینک
ایقاع مشکلاتیه تعرض اعدادن مصون اولمش ایسه ده حرص
و طمعله تحریک اولندقلرندن اوروپاده ال ذی قدرت اولان دولتلرک
منازعات خطیره سند بیله ناملریشک یاد اولمسیله حصه مند اولمقده ایدی
المانیانک سکسان بش شهر دن مرکب اولان انسه آتیق اتفاق عسکریه
ونجاریه سی دخی ثبات و متفق لری ایله اوروپا حکمدارلرینک حرمت و رعایتلرینه
مظهر اولمشلردر که بونک تفصیلی اون برنجی کلبه یازلمشدر

انسانک احوال سابقه اولیه سیله تواریخ بنی بشرک درجاتنی فهم
ودرک ایتمکه سبب و یرن یکی بردنیا نک حوادث غریبه سی حکما
و فیلسوفلرک نظردقلرینی جلب ایلدیککی مثللو اووقته قدر اوروپا لونک
عندنده معلومات مبهمه و واهییه ایله مملو اولان هندستانک محصولات
نفیسه و عالییه سی زیاده زحتلی و مشکل بر طریق ایله عجمستانک
ایچندن کچه رک بحر ازا ق طریقیه پک نادر اوله رق اوروپا یه کلمکده
ایکن (واسقودوغان) نام سیاحک اقدامات جسورانه سی ایله
افریقانک نهایت جنوبیه سی اولان امید برونندن کچیلوب هندستانک
سواحلی مشاهده اولندقدقه خرسنوف قواومبک امریقایی ال اول
کوردیکی زمان مسرور اولدیغی مثللو قپودان مومی البسه دخی
اودرجه شاد و خرم اولمشدر

ایشته اوروپایی فوق المامل زکیلدوب تجارت و صنایعنی توسعه

مجهول اولان سفر هولنا که نفسلرینی القا ایدوب سیاحتیه قویولدی
اسپانیا و پورتیکر دولتری مغارب طائفه سنه غلبه ایلد کلمری حالده
موقعلرینک مساعده سی دشمنلرینک زبون بوانمسی ایله اراضی جدیدنک
محصولات مختلفه سنی اورو پایه کوستر مکاه اقتضار ایدوب ضمنده
نازل اولد قلمری زنکینک ایله بتون عالمک نظر حسدینه دوش اولمشلر
ایدی زیرا اورو پانک کوشه جنوب غریبسنده حیر و مکان طوتان اشبو
ایکی دولتی بخت و طاعنه عربلرک بخشنی یاوری اولدیغندن
بشقعه اندلس الکاسی اوزرنده خرسثیانلغی یکیدن میدانه چیقاردقدن
صکره یکی بردنیایه قدر نشرینه سبب اولد قلرندن بوایکی دولتی
قوه طالعلمری ذروه اقباله چیقمش اولدی

اورو پاده اسکیدنبرو مرعی اولان سبتم فتودال دنیلان دره بکلکی
اصولی لغو اولنوب انک خرابه سی اوسننه برحکومت قرالیه چیقارلدی
اسپانیا لولر عربلرک پنجه حکمندن چیقاراق بردن بره برحکومت قاهره
تشکیل ایدوب اسپانیا دولتی طبقه علیاده بولنان دولتلرک درجه سنه
ایصال اولندی پورتیکر سیاحت بحریه لرینک سایه سنده کشفات جدیده
ایله ثروت و سامانلرینی زیاده لتدیلا ایتالیا الکاسی شقاق و نفاقه دوچار
اولمش ایسه ده آق دکرده یوز اقلغی ایدن دونمسی ایله وبالجمله
اورو پادولترینه تصدیق ایتدردیکی بولینبقه سی ایله آوار نافعده سنی
کوستر دیککی صنایع و حرفتی ایله ملل سائر یه فخر و مباهات ایدرایدی
خیلی وقتد نبرو محاربه داخلیه نک امتدادندن پارچه لنان المانیایا
الکاسی دردنی فریه دریقک عدم اهلیتی اصلاح ایده میوب لکن
او غلوما قسیمیان غیرت و حقیق ایله ردولفک اخلاقی طرفندن
اضاعده اولنان ناموس ایمراطوریه بی اعاده ایده جک برطاقم تعدیلات
متینیه بی ذهنده تصور ایتدکه ایدی فقط اواشارده تقریباً خاندانک
سلاله سندن اداره اولنه کلانله چه مجار حکومتلری اوستریا خاندانیاه

غير تاندير يلوب پالاق طرفندن دخی اسپانیوللرک و طبری اغورنده
 نائل اولد قلری مظفریتک شاننه بونلرک دخی ابراز حجت ایله
 مشترک اولقلری ارزوسی کوسترلدی کذلک اوروپادن بیانجیلری
 چیقار تمغه مجارلور ایله المانیالولرک اتحادده دعوت ایلدیکی مثللو
 ایتالیا بکارینه دخی سواحل اسلامیه نلک نهیب و غارتنه رخصت
 و یرلدی شهرزاده سلطان جم امید سلطنت ایله اوروپا حکمدارلرینک
 البته دوشوب فرانسه نلک ایالات جنوبیه و شرقیه سنده طولاشدیر یلوب
 بالاخره پاپانک زین نظارتنه انتقال ایتدی شهرزاده نلک پاپانک نزدنده
 ولندیرلسی سلطنت سنیه بی مناسباته مجبوراید رظنی اوزرینه ایدی
 حتی سلطان بایزید حضر تلرینک طرفندن شهرزاده نلک حفظ
 و حراثنه اهتمام کوسترلسی دخی پاپانک برچوق تکالیف شاقه و ثقیله ایله
 بر عهدنامه نلک امضاسنک التماسنه سبب اولدی فقط شهرزاده لک صارفی
 نامیه بر مقدار مبلغ سنوی اوله رق اعطاسیله بوایشه قرار و یرلدی
 ایسه ده شهرزاده نلک ناپولیده و فات ایتسی سلطنت سنیه بی
 خائله دن قورباردی

فرانسه حکمداری اون ایکنجی لوتی ایله اسپانیا قرالی فردیناندو اول
 امرده اتفاق ایلیدرک ناپولی الکاسنی تسخیر ایلد کد نصره اسپانیه قرالی
 فرانسزلی ناپولی الکاسی اشتراکندن کفید ایتدیرمک ایچون تقسیم
 اراضیده منازعه چیقارب در حال پاپایله برلشوب انکلیرلی فرانسز لک
 علیهنه تحریک ایتسکله فرانسزلی ایتالیا دن و قنسنر مباعده
 مجبور ایتدی

مشهور قبودان قولومبک یکی برد نیایی کشف ایتسی پورتگیزلرک
 افریقایی جنوبا طولاشوب سوبش دکزینه کیرمسی و بعض جسور
 قبودانلرک قلاخوزلر ایله هند اطهرینه کیتسی کی - وادث جسمیه نلک
 اوروپا مجالسند ه سوبیلنوب محصولات جدید ه وناشنیده نلک ممالک
 غریبه ده کورنسی جهتیله ناسک بر طاقی طمعه دوشوب عاقبتی

دشمن لرینه کشف راز احتیاج ایدرک اجنبی مداخله سنی استقلال حکومنه
مدار اتحاد ایتیمش لر ایدی ایشته بونلر جدرینک قزان دقلری ناموس و اقبالی
سوء اداره ایله رقابت و نفسانیت اغورنده فدا یدوب دواتلرینی محودرجه سنه
کتوروب اولادوا حفا دلرینی قیداسارته کرتار ایتیمکه سبب اولدیلر
اگر عثمانلونک اقبیجی عسکری دالما جیایه طالمامش وانکر و سی
مقابله دن مأیوس ایتیمش یونان دکرینی الویده دوتماسنی وندیک
بونغازینه طیقمامش اولیدی روم ایللارنده عثمانلونک حالی عربلردن
دهاز یاده تهلا کدلی اولور ایدی برکت ویرسون اناطولیونک عساکر مسلمان
ایله طواوا و لمسی روم ایلی سه هینک هپسینه قوت الظهر اولمش
ایدی دولت علیه عثمانیه نیک قارشو سنده فرمانبرطن اولنان مولداویا
ویوه ده سی منقرض اولان بزانشیو ایمپراطور لغنک انتقامنی آلمق
اوزره افلاق ویوه ده سی ایله برلشوب سلطنتان محمدخان ثانی ایله
خیلی شدتلی محاربه لره چیقشد یغندن قزان دیغی محاربه لر
شهرت و شنلکی بتون اوروپا بکلمرینه وارد یغی صره ده
موسفو بکلمرینه دخی واصل اولنجه مولداویا نک حین اقتضاده او یله
برسیل شیده سد سد ید اوله جغی جهتله هم لهلولرک تبعیتسندن
چبقار مق و هم روم دولت منقرضه سنک احیاسنه چالشمقده اولدیغنی
کوسترمک بهانه سیله وقوعات مسروده نک تهنبته و تبریکی اوله رق
قوسپو دارمومی الیهه مخصوصا ایلمچی کوندروب کندو اوغلونه
قزینی المق مثللو مناسبات پیدا ایلدی قوسپو دارمومی الیه لهلولری
دخی روسلره مجبور ایتیمک ایچون لهستانک تخرینه طونه حدودنده
بولنان عساکر عثمانیه بی تشویق و ترغیب ایتدی بودسپسینه سلطنت سنیه
وکلا سنک واقف اوله مدقلرند نمیدریو خسد بیلوبده اکلاتما مقده
اولان مهارت لرنند نمیدر افعال و حرکاتنه صداقت نظریله باقیلور ایدی
حالبو که قوسپو دارمومی الیه دولتک علیهنه چالشمقندن کیرو قالمز ایدی
وندیکلور خراب اولان بزانشیو ایمپراطور لغنک طرفدارلری تشجیعیه

خلع سلطانه قدر کستا خلق ايتديلر بو عصر ايجون اصحاب توارنخ هر ملنك
شاننه شايان وقوعاتك بيانديول بولمشلار درايسته از جمله انكلتره و فرانسه
الكاسنده رومانلرك خرايتندن برو قالمش اولان ماسكانه و دره بلكي
اصولنه نفوذ قرايه نك غلبه ايتسييله دولتك اصحاب ماسكانه النده
متفرق اولان حكم و نفوذى يداوا حده انتقال ايتسيدر كه بوند نصكره
بوايكى دولت كسب قوت ايتمشدر پورتكيزلرك اراضى جديده كشفندن تمتع
ايلدكلرى اسپانيا لارلك عربلره غلبه ايتكلرى دول شهابيه نك اتفاقى پاپالغك
اوروپايه تاثير نفوذى روسلرك شرق ايمپراطور اغه خلف اولمق ادعاى
صفوبلرك ترويج مذهب شيعيت ايله زروء اقباله عروجلرى ملوك چراكسه
مصريه نك چقور اووا محاربه سنده نائل امل اولمقلى سلطنت سنيه نك دخى
توسيع دائره حكومتده كورد يكي مظفر يت كى هر ملت و دواني حال
و موقعنجه خوشنود طوته حق وقوعات جسمه وارايدى فقط هر شخصى
بولنديغى درجه ده براقان و بلكه كيرويه كوتوران عناد و تعصبك دها
حكيمى جارى اولديغندن دنيا يوزنده دو كيلان قانلرك پك چوغى ترويج
مذهب و اعتقاد منازعه سندن آزمش اولمغله اوروپاده پروستان ولوتريان
مذهب بلرينك قاتوليك مذهبنه اولان رد و مخالفتى شرق و غرب كل سالرينك
عداوت قديمه سنى اونوند رمش ايدى آسياده دخى مذهب سنيته
شيعيتك مقابله سندن نصل قانلو محاربه لر اولمشدر كه تفصيلي
اوننجى و اون برنجى كتابده يازلمشدر

مغرب طرفنده بولنان ملوك بربر برلر يله برابرلك ايدى رك بچردن بردن
ه ب بردن دشمنلرينه هجوم ايدوبده مضيق اضطر ايدى قالان
غرناطه اهل بسنى قورتارمق اسكيد نبرو دعوا ايلدكلرى حيت
و عصيتك اقتضاسندن ايكن بچاره لرى فنا حالده مايوس براغراق
فاس حكمدارى تلمسان حكمدارينى بنى حفص ملوكى ملوك مصريه يى
ملوك مصريه دخى همجوارى اولان دولتلرى استرقاب بلا سييله

بالکلیه مخالف بولمسنی چکه میوب کردستانی دائره اطاعت
جلب بهانه سبله یورویوب بکارینه کند و حکومتی تصدیق
ایتدیرد کدنصکره بغدادی و مشهد و کر بلایی و دولت مشعشعیه نک
حکومتکاهی اولانی سماواتی ضبط ایدوب حکومتی بر حکومت
مقدسه صورتنه قویوب کندویه باش کسمیان سنیلرک باشنی کسه رک
رافضیلاک مذهبنی میدانه چیقاروب احباب نامیه پک چوق ترک
وارمن عشیرتله رینی جلبه و سبله بولدی

ملوک مصریه دخی ایچ ایل ایالتلرینه قدر حکم ایدوب حرمین شریفین
خدمتی دخی کند و لرنده بولمق ملا بسه سبله دنیا ده بولنان ملوک
ودول اسلامیه نک کندوسنه حرمت و تعظیمنی بکلیوب طورور ایکن
سلطنت عثمانیه نک بوراره باقیوب تجاوزی حرکتلرندن اونلر دخی عشایر
ترکیانه بی تحریک ایلوب صفوی صوفیلریله بالاتحاد آسیا قطعه سنده
واقع ممسالت عثمانیه بی قارمه قاریشق ایلدیله بونکله برابر عساکر
چراکسه یولسز اداره لرن دن ناشی الشمس اولدقلری غارت و خسارت
ارزوسیه حکومتک علیه عصبانه باش قالدیروب فتنه ایاقلمش ایدی
اسپانیوللر غرناطه اولره ایستدکاری کی حقارت ایتمکی کوزلرینه
کسدر دکلرندن افریقا طرفنده بولنان حکومتلردن بوایشه ممانعت
اولمسون دیو اولجه دونمایلر بربرستانی ابلوقه حاله قویوشلرایدی پورتیکر
دولتی دخی دونماسی سابه سنده اراضی جدید بولمق املنه دوشوب
فریقانک نه ایت جنوبیه سنده واقع امید بروننی اشهرق سولیش دکرینه
کیروب بردن بره حجاز و یمن ساحلارنده کورنمسی اورالرک اداره سنی
مهم لاندردیکندن هم مصرده نهیب امواله مالوف اولان اشقیابی ازالتمق
وهم پورتیکر دونماسنی دفع ایتمک ایچون بر مقدار عسکر کوندولمسی رای
اولمش ایهده حکومت علیه عصبانه ایاقلندیریلان عسکرک باشلری

فصل رابع عالمك و قوعات عمومیه سنه تطبیقا دولت علیه عثمانیه نك

مسلكی پیا ننده در

برنجی كتابك محاكمه فصلی اینکجی كتابك محاكمه سنه ربط اولنه رق
وقس علیه البواقی سکنجی كتابك محاكمه سی دخی طقوز بجی
كتابك فذلک سبله برلشدیریلوب صره سیاه او قوند قدده عالمك اوجیوز
سنه لك وقوعاتك اسباب خفیه و حقیقیه سی قولا یلقله بیلنه جکی
مثلاویالکزد دولت علیه نك وقایع داخلیه سبله دول موجوده نك احوالی
موازنه ایتك استیسانلر دخی تاریخك فصول اخیر سنی مطالعه به
رغبت بیورملریله دفع اشتباه ایده جکر ننده اشتباه یوقدر

هجر نك سکنجی عصر نده حکومت و سلطنت اینای عربدن
اکراد و اترا که و تاتاره انتقال ایتش ایسه ده همای همایون بال حکومت
قنغی خاندانک اوزرنده سایه انداز اقبال و استقرار اوله جغی هنوز معلوم
دکل ایدی چونکه آسیا قطعه جسمه سی شرق دن غرب به و جنوب دن
شماله قدر اوتوز دن متجاوز خاندان حکمداری به منقسم اولوب بونلرک
ایچندن قطعه مذکوره نك ال بیولک قسمنه متصرف اولان مغول تاتار لر ایله
اق و قره قیونلو و صفوی طاقی ایدی صفوی لر صوفیلک و درویشلک
طریقله برچوق اوباش و قلاشی ایاقداش ایدرک شروانشاهلغی
انقاضی اوزرنده بر هیئت حکومت قاهره تشکیل ایلوب بحر خزرک
نواحی غربیه و جنوبیه سنی یشیل باش اوز بکلره و قره قاپاق
تاتار لر قارشو قزل باش عسکری ایله تسخیر ایلد کد نصره
اق قیونلوسور و سنی قره قیونلو قوج یکیدلرینه یس دیروب قره
قیونلوی دخی کند و اقبالی اغورنده قربان ایدرک عراق عجمی تماماله
الدی ایسه ده عثمانلورک عراق عربک بر قسمی ایله ارمنستانک دخی
پراز محملرینی ضبط ایتسنی خصوصاً مذهب ماده سندن طولای

سلطان علاء الدین
سلطان عبداللہ
سلطان شہنشاہ
سلطان محمد

سلطان احمد
سلطان عثمان
سلطان سلیمان
سلطان علی الدین
سلطان مراد

شہزادہ کان
سلطان علمشاہ
سلطان قورقود
سلطان قورق سلطان

سلطان محمود
سلطان ارخان
سلطان موسیٰ
سلطان امیر

سلطان سلیم
سلطان سلیمان
سلطان محمد

سلطان
بایزید خانک
شہزادہ لری
وسلطان لریک
جدولیدر

ہما سلطان
کوہر ملوک سلطان
فرخشاہ سلطان
نسلی شاہ سلطان
صافیہ سلطان
خدیجہ سلطان
سلچوق سلطان

سلاطین

سنان یکی بر مقدار عسکره سردار ایدرک حشرات مذکوره نیک دفعی
 ایچون کوندرمش ایسه ده سنان یک منهرزم و پریشان اوله رفی عودت
 ایلدی و الحاصل او کونلرده سلطان احمد ک فسادات داخلیه بی
 تسکینه موافق اوله مپشی عدم رشد و فطانتنه محمول اولدیغندن
 کند و قیوسنک قوللری پر ایکی کیشرا بر لغه باشلامشرا ایدی

ممالک محروسه نیک اوتیه سنده برو سنده ظهور ایدن فتن و فسادات
 اوزرینه شهزاده لک دخی سریر سلطنتی استحصاله چالشد قلری
 یکچیری بلوکلرینک الک کوچک شهزاده بی التزام ایتد کلری پادشاه
 معظمک سلطان احمدی پادشاه ایتک افکارنده بولمسی اوزرینه
 سلطان احمد ک دخی خلقت قبولنه قارشو حرکتده اولسی بر یوک
 فتنه نیک ظهور نندن قورقلقدیه اولدیغندن شو حالک قولایلقله
 بر طرف اولسی آرزو اوانور ایدی بناء علیه وقتک تراکی و مسئله
 موجوده نیک جسامت و اهمیتی بالا طرف حضور همایونده
 مذاکره اولنوب شهزاده سلطان احمد کثرت اولاده مالک اکبر
 شهزاد کاندن ایسه ده ایتدیکی ایشلره باقلنجده عدم موفقیتی مشهود
 ایکنجی شهزاده سلطان قورقود ک اهلیتی موجود ایسه ده عزات و ازویه
 میل و رغبتی بو وقت ایچون الویرمیه چکی اوچجی شهزاده سلطان
 سلیمک مسلم اولان جسارتی و غیرتی دیگر لرینه مرجع اولدیغی حضور
 همایونده بالا طرف تذکر اولندقدیه بن سلطان احمد ک پادشاه اولسی
 ایسترا ایدم لکن واقع اولان اوضاع نایجاسنه کوجند یکیم جهته
 جهورک قبولی بنده مقبولد ردیدیلر بوخبر شهزاده سلطان سلیم
 کوندیرلکده در حال عسا کر موجوده سبله یکی باغچه چایرینه
 کلوب پدریه ملاقاتی اعلان ایلدی

دائماً حاضر در فقط شواختلال برطرف اولنجیه قدراماسیه به رجعت
ایتمکاری اقتضای مصلحتند در دبو خبر کوندیرلدی بو صورتده کیدن
خبره سلطان احمد انفعال ایدوب معینده بولان ارکان وامرایی اناطولی
منصبلریله بکام ایلیه رک اناطولینک استیلاسنه قالقوب برادری
سلطان شهنشاهک وفاتیله اوغلو سلطان محمد ویرلمش اولان قره مان
اکاسنی اورمق اوزره یورود کده سلطان محمد دخی نه وجهله حرکت
ایتمک لازم کلدیکنی حضرت پادشاهدن استعلام ایلیوب قلعه به
تخصن ایلیه رک مقابله ومدافعه صد دنده بولنوب دردولتدن کله جک
امداده انتظار اوزره اولمسی بیلدیرلمش ایدی واقعا سلطان احمدک
قونییه حصارینی صار دیغی وقت شهرزاده سلطان محمد دخی طرف
پادشاهیدن ورود ایدن تعلیمات ووجبنجه حرکت ایتمش ایسه ده
سریر سلطنتک استحصالنه دائر دردولتده ظهور ایدن فتن
واختلال وعد اولسان امدادک ککوندیرلمسنه مانع اولغله
شهرزاده سلطان محمد دخی بالضرور حصاری عیسی سلطان احمد
رک وتسایم ایلیوب کدوسی اطاعتده بولندی بو حادثه پادشاه
و اصل اولنجیه بن شهرزاده لر مک هر برینی مایوس ایلیه رک بالکر سلطان
احمدک سریر سلطنته اقعداد واصعادی خاطره سیچون هر کزدولتده
ظهور ایدن او یغونسز لقلرک حسن اندفاعنه تدبیر حکیمانه ارامغه
چالبشور ایکن بر طرفدن کندوسنک احداث فتنه به سبب اولان
حرکاتی هیچ بروجهله اصلاح وتعمیر قبول ایتمیور دیه رک اوضاع
ناجیاسندن وافر شکایت ایتدیلر انک اوزرینه بروقعه دها ظهور ایلشدر
شویله که شاه اسمعیلک ترویج اقبالنه جان فدا ایدنلردن نور علی نام
شخص بکرمی بیک قدر محبان و بندکان طو پلبوب نیکسار طرفنده
طولاشدیغی سلطان احمدک مسموعی اولدقده شاه قولی وقعه سنده
شهید اولان صدر اعظم علی پاشانک انتقامنی المق اوزره امر اسندن

سرپر سلطنتده بولسان پادشاه معظمك قارشوسنده قورشون اتمق
قباحتنه جسارت ایده مبوب هر بری بر طرفه طاغندی سلطسان سلیم
بالکز قپوسی خلقی ایله مدافعه ایده میه جکفی بیلوب نادم و ما یوس
اولدیغی حالده عودت ایلدی بوتک اوزرینه پادشاهدن جرایم
واقعه نك عفوینی نیاز ایدوب مسؤولی قرین قبول اولد قد طونه
ایالتلرندن سمندره ایالتی مشارالبه عینایت بیورلادی شهرزاده حضرتلری
امر اسبله کیجه او طوروب صحبت ایدرلر ایکن سلسره بکی بالی يك
فرهاد بك احمد بك سفرك مغلوبیتی اسبابندن بحث ایدوب هر نقدر
بو سفر بویله اولدی ایسه ده ینه نصرت بزدرا فندمرك سایه سنده
هر بریمز شویله ایدرز بویله اولورز دیه رك آتوب طو توب طورورلر
ایکن شهرزاده حضرتلری کویاخوا به وارمش کی کندو عالملمرنده مشغول
ایدیلر بردن بره سوزه قاریشوب هی دردمندلر سلطنت و پادشاهلق
دیرسکزانندن نه فائده که طقوز سنه به وارمیه دیوب ینه سکوت
ایتدیلر خواجه سعدالدین مرحوم دیر که پادشاهك بوسوزی دخی دیکرلری
مثالو عینبله ظهور ایتدی احمد بك دید یکمز سلطان سلیمان عصرنده
مصر والیسی اولوب عصیان ایلشدر شهرزاده مشارالبه یکی توجیه
اولنان کندره سنجاغنه کیتک اشاعه سیله زغره قربنده توقف ایلوب
پادشاه معظمك نصل حرکتده بولانه جغنه منظر اولدی حضرت
پادشاه دخی سلطان احمدی جانب طرفنده بولنش ایسه ده یکچیری
اورته سنده بوایشك قبول اولتمیه جغی سوزلری سولیمکده ایکن
پردن بره زور بالی ظهور ایدوب سلطسان احمدك طرفلوسی
اولانلرک خانه لری باصلوب منصبلرندن دخی عزل اولتملری اصرار
اولندی هر سک زاده احمد پاشا قوجه مصطفی پاشا نشاچی جعفر
چلبی امثالی ذواتک عزللری ایله فتنه تسکین اولندی و سلطان احمد
دخی شمدیلاک حکومتکاهنه چکلوب سرپر سلطنت کندوسی ایچون

عساكر سلطانيه نك منهزم اولسي اوز رينه فرمان حكمداري
 شهرزاده سلطان شهنشاهت و فاتی و سلطان قورقودك بلاموجب
 مقر حكومتدن صاوشمسیاه بویله اشقیبا ظهورینه سبب اووشی
 سلطان سلیمك دخی سریر سلطنتی استیصال املنده بوانوشی حضرت
 پادشاهی بپحضور ایلامیکدن تاج و سلطنتی ولی عهد ایتدیکی سلطان
 احمد ترك و فراغت ایتدیکی قرارلشدیروب مشارالبهی مقر خلافتده دعوت
 ایلدی لکن شهرزاده سلطان سلیم طربزوندن سفیند لایله کفه ایالتنه کجوب
 اورادن بوچاق تانارلغندن کچمرك بشارایا ایچندن ایساقی طرفنه کلوب
 روم ایلی امراسنی باشنه طویلابوب شهرزاده سلطان احمدك و سلطان
 قورقودك سوء اداره لردن اناطوایده ظهورایدن جلالیلرك حانی ذکر
 ایدوب مصر اولرك و عجللرك حوالی مذکور بی تسخیر ایتك اوزره
 اولدقلربی بروطرفلرده دخی خرسنیانلرك عصیانده حاضراندقلری حالدده
 خاقان معظم افندمر سلطان احمدی سریر سلطنته چیقارمق استرحالبوکه
 انك معلوم اولان مزاجی اقتضاسیجه شو عصره کوره پادشاهلغی زوال
 دولته علامتدر دیه رك امرایی کند و طرفنه جلب ایلدکد نصکره
 پدیری ایله ملاقاتی اصرار ایلدی و کلای دولت صداقت و عبودیتلری
 اوزره بوایشك منعی طرفنده کورینوب پادشاهی خوشنوداید جك حالدده
 بوانور لایدی ذات عالی پادشاهی دخی سلطان سلیمك بلارخصت
 روم ایلی طرفنه کجوب اورالربی کند و طرفنه جلبه چالشدیغند طاریلابوب
 کیر و حکومتکاهنه کیمه نی تکلیف ایلدی ایسه ده شهرزاده مشارالبه قرق
 بیکه قریب عسکر ایله کلد یکندن اوایله ساده جه برسوزایله سوزندن
 دوغوب مرانی زور ایله اجرابه اصرار ایتمکله ایکی طرفدن تدارك
 عظیمه کورلیدی ایتدی اشبوایکی اردونك بری ارزوی ملاقاتی وسیله ایدرك
 بورومکده دیکری ملاقاتی قبول ایتوب دفع صدندده بولنه رق
 ایلر و لمکده او لمغله او غراش قریه سی نام محلدده واقع چقور چایرده
 قارشو لشدیلر ایسه ده سلطان سلیمك عسکری او توزسنه دنبرو

ایدی و الحاصل صدر اعظم شهزاده نك توقف و آرام ایلدیکی
 محله واروب انقره اوزرندن قزل قیا طرفنه کیدرک شاه قول نام عاصی به
 اطاعت ایدن عصاته قارشو و اردیلرایسه ده گروه اشقیا محاررند
 طوره میوب طاغلردن طولاشه راق سیواس طپراغنه اشدیلربو خبر
 علی پاشایه وارد اولد قدده فرط چینندن ناشی بالذات اشقیایی تعقیبه
 قاقوب معینه برقاج بیک سواری آلوب بقیه سنی شهزاده نك
 خدمته براقی قرمان حکمداری شهزاده سلطان شهنشاهک
 قپوسی ارکانندن حیدر بک اشقیانک مرورینه ممانعت ایده جک اولدی
 ایسه ده کندوسی طوب بولنه کتدی بوماده نك وقوعی دخی
 علی پاشانک استعجالنه سبب اولمش ایدی لکن تدبیری موافق تقدیر
 او لماغله سنه مزبوره ربیع الاولنده کوك خانی نام محله محاربه به
 طوروشلوب اثنای حربده علی پاشانک سینه سنه براوق طرفند یغندن
 در حال اسبندن خاك هلا که دوشد یکی جمعیت سپاهک
 پریشانلغنه سبب اولدی

۹۱۷ دیوان همایون وزرا سندن یحیی پاشا وفات اینمکله یری کلیولی
 ترسانه سی قپودانی هر سگ زاده احمد پاشایه مناسب کورلکله دعوتی
 کوندیریلوب دیوان همایونه مأمور اولدی

علی پاشانک کوك خانی نام محله شاه قواو محاربه سنده شهید اولدیغی
 خبری دردوانه کلدیکنی منعاقب قرمان حکمداری شهزاده سلطان
 شهنشاهک دخی وفاتی وقوع عباوب مشارالیک معیننده بولنان امراسی
 بیت

(بکراکلین فغان ایده لیم شاه مرزقی * سلطان تخت قونی شهنشاه مرزقی)
 دیه رک فریاد و غریو ایله نعلش تابوتی بورسایه سایه صالوب سلطان
 محمد نام یر شهزاده سی قاقوب مشارالیهک منحل اولان منصبی توجیه
 یورلدی ایدی علی پاشانک جلالی محاربه سنده شهید اولوب

اسباب اند فاعنه لایقوله باقله میوب اناطولی بکار بکبسی پاشا بر مقدار
عسکر ایله مأمور اولمش ایسه ده اثنای حربده پنجه عصاته گرفتار
اولغله لاجل الاعلان صلب اولندی بو خبر ملالت اثر واصل سمع
شهریار بحر و بر اولیحق صدر اعظم غیرته کلوب بالذات کیدوب
بواشی بتورمک اوزره پادشاهدن رخصت آلوب درت بیک قیوقولی
ودرت بیک دخی یکجیری و براولقد رتیارلو سواری ایله کلیبولیدن
اناطولی طرفنه یکجیکی زمان هوای سلطنت ایله پرواز ایدن شهرزاده
سلطان احمد حکومتکاهی اولان اما سیه دن انقره یه کلوب برادری
سلطان قورقودک عتبه همایوندن رخصت المقسزین اسپارته
حکومتدن صاروخان ایالتنه کلیسی یولسز بر حرکت اولوب
کندوسنک تربیه سی لازم کلدیکدن کیدوب مرکز حکومتنه دفع
ایتمک اوزره خاکپای همایوندن رخصت طلبنده بولندی ایسه ده اما سیه
اهالیسی قزلباش مذهبه سالک اولدقلرندن سنک دخی برادرک کی مرکز
حکومتکدن وقتسز حرکتک ایقاع فتنه یه سبب اوله جغنده شبهه اولماغله
درحال مقرر حکومتکه کیده سین اشبوشاه قولی عصیانیه ماده سی دخی
برادرک سلطان قورقودک مقرر حکومتی ترک ایتمسندن ظهور ایشدر اما
سنک مطلب و مقصدک بنم دخی اقصابی املم اولغله انک ایچون
وسوسه ایتمیه سین صدر اعظم علی پاشا تدمیر اشقیایه مأمور اولمشدر
وزیر مشارالیه سنک حریم اقبالکه یوزسوردیکی وقت انکله بالمشاوره
بومهمک تمشیتنه همت ایلیه سین دیو حکم همایون اصدار
اولندی ایشته صدر اعظمک قومانداسنه عموما اناطولی عسکری
ویریلهرک سلطان احمدک زیر حکمنه طوپلندیرلدیغی مثلوروم ایلی
عسکرینک دخی احتیاطا ادرنه یه اجتماع ایتمسنه امر ویرلدی
بو مرتبه لرده اهتمامک سرو سبی سلطان سلیمک ملاقات پدر
بهانه سیله تاج و سلطنتی استحصاله کلدیکنده منع اولمق ایچون

کوندیرادی ایسه ده دعوتیه اجابت ایتمیوب اشبو مغایرت و طرافدارلق
ملا بیه سیه دیار افلا قك عصیان حالتده بولندیغنی بیان ایلده کده
بار بولک ملتر می اولوبده مقدما حداثت سنی بهانه سیه امارت
توجیه او ایتمیان بکرزاده حضور همایونه جلب اولنوب التونلو اسکوف
وقلیج و طبل و علم و یریه رک امارت مذکوره توجیه بیوریلوب روم ایلی
ایلاتندن دخی بش سنجاق عسگری معیننه ترفیق قلنه رق بکرش
قصبه سنه اعزام اولندی طرف دولته صورت عصیان کوسترن
معزول بلغرادك قارشو سنده کائن زمین نام قصبه به کچوب اختیار عزلت
ایلدی ایسه ده از وقت مرورنده خصم اسندن بریسی قتل ایتمدی
شهرزاده سلطان قورقود تکه وحید حکومتدن چکیلوب صدر
اعظمه انفعال ایلله رک برمدت مصره گدیگی سنین سابقه حوادثده
یازلمش ایدی صکره دن طرف سلطنتدن کندوسنه اولنان تأمینات
والتفات ایلله مرکز حکومتیه کلش ایسه ده اورالزده کوجیه اصولنده
قونوب کوچان ترکان عشیرتلی شاه اسمعیلک طرفدارانی تحریریکله
اداره دن قالد قلمری شهرزاده مشارالیهه موجب تنفر اولمغله خدم
و حشمی اسپارته ده براغوب یالکز کندوسی دائرة خفیفه سیه صاوشدیغنی
اتراک وارمن اراسنده شایع اولنجه شهرزاده نک بویله خلاف معتاد
حرکته پادشاه معظمک وقوع وفاتی سببد رذیله رک شاه قولی
دیملکه معروف برنامدارک حکمی التمه بش اون بیک قزلباش
اوباش طوپلنوب بلاد معموره یی باقوب ییقاراق نشیب و فرازی
اینوب چیقهر اراق بورسده حواله سنه و بلکه دکر یالپسنه قدر یالبدیلر
ایسه ده پادشاهک شیوع وفاتی صحیح اولوب شهرزاده رک دخی مقر
حکو متلرنده طور دقلربی خبر الدقلرنده بورسده دن قاچوب الاشهرینی
صار د یلر بویکیفیت رکاب همایونه عرض اولندیغنی وقت پادشاه
معظم حضر تلی شهرزاده سلطان سلیم غائله سیه مشغول بولندقلرندن

موضوع صانوب اجرای اغراض ایله مال جمع ایدرک ابراد و عقار
 صاحبی اولغه چالیشوب تفحص احوال ملکیده دن اهما لاری تبعه
 وزیردستانی پریشان الحال ایتش ایدی نان و نعمت ولی نعمت ایله
 پرورده اولان بندکاندن بعضیلری فداکارلق ایدوب اغراض ایله
 مملکتک خرابه یوزطوتد یعنی خالصانه آگاه ایتدکلرند
 انکسار قلوبه او غرامق دهشتیله غیرتلوب وکلای دولتی برازکونلر
 حضور همایونلرینه چیقار تمیوب بالاخره خادم علی پاشایه تفویض
 امور بیوردیلر مشارالیهک اشبوایکنجی صداری درت سنه قدر ممتد
 اولمشدر وزیرمشارالیه دخی ابتدا ایالتلرده بولنان شهزاده لک
 استقلالنه طوقنوب دائماسلطان احمدی التزام ایدرایدی
 شهزاده لک بربرینی متعاقب وفاتلرندن طولایی خد متلرندن آچیقده
 قالان غلاملری وسائر بندکاندن بعضیلری ینه سرای همایونه انمق
 اقتضا ایتش ایسه ده استانبول سراینک او قدر غلبه لکه تحمیلی
 اولمدیغندن غلطده بر موقع مرتفعک سرای انخاذاولنسی وبر مختصرجه
 دائرة همایون انشاسی عصرک پولنیقه سنجه مهم عد اولنوب
 شهزاده لک خدمه لری اورایه نقل واسکان اولندقدنصکره مخصوص
 خواجه لردخی تعیین قلمش ایدی صکره لری سلطان سلیم
 عصرنده سرای اصولندن بتون بتونه چیقاریلوب عادنامکتب و مدرسه
 صورتنه قرنوب اورادن تربیه اولنانلری خدمت مخصوصه لرنه اولرلرایدی
 هرورازمنه ایله ینه سرای اولمشدر که تفصیلی صره سی کلد کجه یازیلور
 ۹۱۶ افلاق بکی نصب اولنسان بکزاده باربول نام سرکرده
 ایله او یوشه میوب مصالح ملکیده نک فناشدیغی وویوهده نک افسکارنده
 فساد اولدیغنی سرکرده باربول کلوب رکاب همایونه کبفتی عرض
 ایلدکده دیوان همایونه مأمور اولان وزرا حضورنده محاکمه اولمقلری
 اراده بیورلدیغندن فی الحال مثال لازم الامثال خاقانی و یوهده طرفه

دخی اسکی مقامنه کوند برلدی ایسه ده مدت عمری تمام

اولغله فوت اولدی

شاه اسماعیلک عراق محمدن عراق عرب به کچوب ممالک محروسه به
یقین کلدیکی اخبار جوا سبس ایله معلوم اولدقده سبواس قلعه سنک
تعمیرینه بقیلوب اناطولینک اونیش سنجاق بککری عساکر موجوده سیله
حدود باشلرنده طوپانمسی امر اولندی

۹۱۵ استانبولده عظیم بر حرکت ارض وقوع بولمیشدر که حضرت پادشاه
سراینده و طوره مبوب اخشایدن براوطه جاتیلوب ایچنده اقامت اولندی
حرکت ارضک شدتدن طقوز یوز جامع و مسجد ایله بیک او جیوز
خانه خراب اولدیغی مثلاً استانبولک قره طرفنده اولان ایکی قات
سوری دخی مترزل اوله رق مائل تراب اولدی یدی قله نیک التنی اوستنه
سرای برونندن باغچه قپوسنه دیک قلعه دیواری دکره دوشدی برما
قدر زلزله اراضرا اکسک اولدیغندن استانبولک مواقع مخلقه سنده
درتیوز قدر قویورلک حفر اولمسنه قرار ویرادیکندن اجرا اولوب
زلزله دخی مندفع اولدی ذات پادشاهینک نام نامی هما یونلرینه
منسوب جامع شریفک قبه سی یقلدی ارتق استانبول اوطورولمز
مرتبه به کلدیگنبدن دیمتقوده انشا اولنان سرایه نقل بیورلدی
مزاج شاهانه ده انحراف حس اولمغله حکیم باشلیق خدمتده بولنان
سنان چای زاده مصطفی چلی که صبحی افندی دیمکله معروف یدی براز
معالجات اعطاسیله ذات همایونی تهه که دن قورئاردی ایسه ده هنکام
صباوتلرنده عشرته صکره لری افیون و برشه مبتلا اولد قلری جهته
عناصر اربعه سنه سودا بلغم بر اقدیغندن اعصاب حس و حرکتلرینه
کسل و حرارت غریزه سنه نقصان دوران دم ایله خلل کلدیگن مشغله
سلطنتی و کلايه براغوب دیوان کونلرندن ماعدا خلقه کورنمز اولمشلر
ایدی انلردخی منصب و مسندلرینی آرزوی نفسلرینه وصول ایچون

مدتده دخی بومی او جیبک مصر التونی ایله ا کرام اولندی بوخبر
پادشاه معظمک مسموعی اولدقده شهرزاده نک تطیب خاطر ایچون
مذکور حاصلرینه شهرزاده به انعام اولنه رق تکه سنجاغنه کلوب
حکومتده بولمسی ضمنده طرفه التفات نامه یازلمغله عودت ایلیه رک
اسپارته به موصلت ایلدیکی خبری در دولت کادی

۹۱۴ افلاق بکی فوت اولمغله انکروس دیاری بانلرندن چیلوش
او غلو که پدری بر مدت دیار افلاقه حکم ایش ایش مجار قرالینک
همیله کلوب افلاقی ضبط ایتک ایستدیکى در دولت اخبار اولندقده
قازقلو و یوه ده نک او غلو اولوبده شهرزاده سلطان شهنشا هک
قبوسنده خدمتده بولنان بکرزاده به قریحه همایوندن افلاق بکلکی
عنایت بیوریلوب معینته بر مقدار لشکر قوشیله رق مرکز حکومتنه
اعزام اولمق اوزره اولدیغی افلاق بویارلری اراسنده شایع اولججه
مذکور باتزاده یرنده طوره میوب اردل طرفه فرار ایلدی افلاق امارتی
بویارلرندن بار بول نام سر کرده متوفی نک او غلونی که دولت قبوسنده
خدمتده ایدی انک قایر لمسی التزام ایتدی ایسه ده حدائت سنی
ملا بیه سیه بودفعه لک صرف نظر اولندی

رمضان او غلو خلیل بک که ادنه و چقور اووانک مالکی اولوب نامنه
خطبه قرائت ایتدیر مک و بکرمی اوتوز بیک سواری به مالک اولمق
ایله افتخار ایدر ایدی دولت عثمانیه ایله دوات چرا کسه مصریه نک
اراسنده تگون ایدن فساد و منافرت منج حرب و خصومت اولوبده
عسا کر مصریه نک چقور اووايه هجومی وقتنده مشارالیه خلیل بک
باب دولت دخالت ایلوب روم ایلینده مستوفی تیمار ایله کچندیرلماکده
ایدی مصر لو ایله سلطنت سنیه نک محاربه سی بر طرف اولوب
جانبیندن سفیر لر تعیین اولدیغی صرده رمضان او غلو خلیل بک

سن شمدی بنی افند مک مستانه سوز یله اولدر مک ایسترسین صکره
 آیلوب ایتدیکی ایشه نادم اولور ایسه سن نه پارسین اگر بنی کند و به
 دوست بیلور ایسک شمدیلک حبس ایله اکتفا ایله سین یارین فصل
 معامله کوررایسک او یله جه حرکت ایله دیدی قپوچی باشی دخی دلیدن
 اوصلو خبر فواسنجه اشبو معقول سوزی کوش عبرت ایله استماع ایدرک
 برادری حبس ایلدی ایرتسی کون شهرزاده آچیلوب اخشامکی ایتدیکی
 حکم غدارانه به پشیمان اولوب غزالی بی ایسترقپوچی باشی دخی افندم
 صاغ اولسون امریکزه امثال ایلدم دیدکده سن غزالینک ازاله سنه
 حریص ایمش سین نیچون سرعت ایله اجرا ایلدک دیه رک انک دخی
 قتلنه فرمان ایلیجه برادرک صاغ قالدیغی خبر ویرلدکده شهرزاده نک آتش
 غضبی تسکین اولوب غزالی دخی بنه اولکی کبی داخل بزم خاص اولمشدر
 شهرزاده نک وفاتندن صکره بودخی ترک مشغولیت ایله غزالی تخلص
 ایتدیکی ایچون بورسده ده کیکلو بابا زاویه سنده برمدت منزوی
 اولوب سلطان سلیمان عصرنده میدانه جیفه بشدر که تفصیلی
 اون برنجی کتابده محرردر

شهرزاده مشار الیهک مصره صاوشماسنک سبی ذاتنه ویرلمش اولان
 خاصلر وزیر اعظم اولانلرک خاصیدر دیوشهرزاده به طانشمقسزین
 صدر اعظم علی پاشانک کندو طرفندن آدم کوندیروب تعشیر
 ایتدیره رک حاصلاتی الوب شهرزاده به بشقه خاصلرکو ستردیکنه
 انفعال ایلوب حج شریف بهانه سیله اموال واشیا سنی اوج
 سفینه به ارکاب ایله اسکندریه لیمانه واصل اولدی مشار الیهک
 وصولی مصرملکی طرفنه اخبار و اسماع اولندقدده تبریک قدومی
 ایچون امراسندن بعضیلرینی استقباله کوندردی و مصره دخواللری
 کونی عظیم برالای ایله قبول اولنوب اکراننده اهتمام و مسافرتی

تخت اكله سون بو حسرت ايله افسر اغلسون
 انا فراقی مشكل اولور بكار اغلسون
 وارما یسر می والد ه سلطان نه بو خبر
 جوزسون عزیز صاچلرینی بکسر اغلسون
 معلومدر که آچدی سلطان بحر و بر
 بو فرقت ايله بحر طور ولسون بر اغلسون
 یارب ترجم اکا که شاه جوان ولا سلطان روم ناجور صاروخان اولا
 یارب مرادی ایدیکه سلطان اتاسنه خدمت لرایده ضابط ملک جهان اولا
 شمدی دیلر که حشره د کین روح پاکتک ورد دعای خسرو کیتی ستان اولا
 او مر که ایده حضرت خنکار اهتّم
 قوللری ونوکر لری حقنده احترام
 شهرزاده مشار الیهک فوتند نصکره نجاتی بک رسم وفاداری به
 رعایت ایدرک سمّت وفاده برخانه تدارک ايله هر شیدن چکیلوب
 برازمدت اختیار عزالت ایلدی لیکن بولند بیغی عصرک ظرفاسندن
 اولغسله مؤید زاده نک همی ايله ینسه خلق عالمه قاریشوب خدمت
 دوآنده استخدام اولدی
 شهرزاده سلطان قورقود مغنیه سوده والی ایکن پیاله و غزالی نام ایکی ندیم
 خاصی اولوب غزالی هر حو مک لقی دلی برادر دیمکله مشهور ایدی
 حتی اطاعت دلی برادر نامنده برکابی واردر شهرزاده مشار الیه پدیرلی
 سلطان بایزیدک و کلا سندن علی الخصوص صدر اعظم
 علی پاشا دن کوردیکی اوضاعه تحمل ایده میوب مصره عزیمت
 ایتدیکنده مرقوم غزالی دخی برابر ایدی برکون غزالینک سوزلینه شهرزاده
 مشار الیه اینجنوب قاپوچی باشیلردن سنان بک قارشو سنده طور و رایمش
 آل شو حریفی شمدی قتل ايله دیو امر ایدر قپوچی باشی دخی
 غزالی بی یقلیوب قیدنی کورمک اوزره کتورور ایکن عقلی باشنه کلوب

مهر منیر هر کشی به مهر بان ایکن
 خلق جهانی شمیدی کوز ایله پمک دیلر
 صریح تیغک النده طونار زهره رقص ایدر
 انجم خیانت ایله ایدر آد مه نظر
 طر نقلر اوردی طر ملادی کون یوزک هلال
 جوزدی صاچک اوزون کیجه رآه ایدوب سحر
 دنیا یوزنده بوندن اولو مخت اولیه * ممکنیدر که آدم اوله زجت اولیه
 طوقوندی صر صراجل اول کل بداغنه
 بیره برابر اولدی یا تور شا خسار آه
 جله جهانیه سایه صالم دیدی ای دریغ
 شمیدی زمینه دوشدی یوزی سایه واره
 چیقسون بودرد کوکله آه و فغان کی
 قد سیر آجیسون بزه خلق جهان کی
 در دینه نیجه یاغیا لیم بر کون اکسزین
 کتدی کورغمز اولدی ارامزده جان کی
 بر کیمسه سینی بیله الوب کیمدی یا زبیک
 یک قولی وار ایکن شو فلان بن فلان کی
 اول یو جه آستانی که عالم پناه ایدی
 روز فلک مشالنه بر کارگاه ایدی
 شهرزاده صمک آنی که عزو وقار ایله
 اتاسی دولنده اوو پادشاه ایدی
 ظاهر لرنده شوکت و دارات و سلطنت
 خاطر لرنده خشیت و خوف اله ایدی
 یولداش و قلا غوزه ایتادی احتیاج
 اوغلرینه قویدی نه وارا یسه تخت و تاج

طوره طاغی دنیلان محله چبقدی کندی ترکن بکری اونه د نبرو
سلطنت سنیه دن استعانه و استمداد ایلد کیری مثللو بو کره دخی
مضرت اعدادن محافظه اولمقلری نیازینه مبنی انقره ده تجمع ایتدیریلان
عسا کر شاهانه نک بر فرقه سی ترکن ایلنه طوغری کوندریلمکله شاه
اسمعیل اورا لرده طوره میوب فرات نهرینی آشوب صاوشوب قاجدی
۹۱۳ شهزاده سلطان محمود مغنیه ساده ایکن وفات ایتمکله انک دخی نعشی
بروسه یه کوند رلدی شهزاده مشارالیه سلطان قورقوده خلف
اوله رق صارو خان ایالتی توجیهیله معیت سلطنتدن چبقاریلوب
قیوسنه امرا نصب اولندیغی صره ده بوندن اقدم وفات ایدن
شهزاده سلطان عبد اللهک دیوان کاتبی نجاتی بک دخی نشانی
نصب اولمش ایدی شهزاده مشارالیه اوتوز یاشنده ایکن صارو خان
حکمداری اولوب هنرمعارف اصحابنه التفاتی زیاده ایتمکله عتبه
علیه سی مجمع ظرفا و عرفا اولمش ایدی سلطان اورخان سلطان
موسی سلطان امیر نامیه اوج شهزاده سی و اسملری معلومز اولمیان
ایکی کریمه سی و ارایدی بونلردن سلطان اورخانه قسطنطنی سنجاغی
سلطان موسایه سنبوب سنجاغی ویرلشیدی شهزاده مشارالیهک
وفاته نجاتی بکک سویلدیکی مرثیه بروجه آتی بیان اولنور

مرثیه

دنیا اوی مشقت ورنج و عنا ایش
صحن صفا دید کیری ماتم سرا ایش
برد ستمال ایلله سیلر آخر کفن بزی
باقز که بوکدا ایش اول پادشاه ایش
درد ایلله سنده بنجلین قانلر اغله کیم
بوکون بکا ایسه یارین افندی سکا ایش
خون جکرله کوز یاشی سیلاب اولور اقر * یغموریرینه درد و بلادریغان مکر

بالی پاشا دخی مسقط رأسی انطاکیه شهری اولوب سلطان بایزیده کسب
تقرب ایدرک بالی بک دیمکله مشهور ایدی صکر دین اناطولی امیرالامرا سی
اولدی سلطان بایزیدک یاپدیغی جامعہ بنا امینی اولان محمد سعید
افندیکه یکچیری کاتبی ایدی جامعک فضلہ سندن سرقت ایدرک
قدرغه ایمانده کندونامنه برجامع یاپدیغی معلوم عالی اولمغله خدمتدن
طرد وتبعید اولندی بوشانده کفه دیاری حکمداری شهزاده سلطان
محمد وفات ایتدیکله نعشی بروسه یه **ک**کوند ریلوب ایالت مذکوره
موقتا امرادن برینه ویریلوب بعده طربزون حکمداری شهزاده
سلطان سلیم اوغلی سلطان سلیمان ویرلدی بوسنه حدودنده والی
بولنان اسکندر پاشانک دخی عمری آخر اولمغله وفات ایدی

۹۱۱ و ۹۱۲ صدر اعظم داود پاشانک وفاتی مناسبتیه هر قدر
یحیی پاشا وزیر اولمش ایسه ده وندیک محاربه سی برطرف اولوب
موره غائله سی دخی تکمیل اولدیغندن خادم علی پاشا دردواثه
دعوت اولوب وزارتہ اصعاد اولندی بغداد و یوه ده سی استغان بک
فوت اولوب یری اوغلان ویرلدی شاه اسماعیلک دخی ممالک محروسه یه
هجوم ایچون حاضر لنقده اولدیغی خبر ویرلدی حتی خطه آذربایجانی
تسخیر ایلد کدنصکره امرای بایندری دخی بررایکشر تمیر لیبوب شیروان
حکمدارینی و طاغستان خانلرینی و کورجستان بکلرینی دائره اطاعته
ادخال ایلوب کوردستان امراسنی دخی کندویه جلب ایدوب بعده
ارزنجاننی استیلایه قالدی بناء علیه شهزاده سلطان احمد کند و سنه
منسوب اولان ایالات والویه نیک تیمارلی عسکرینی طوپلیوب مقابله
ایچون حاضر لندیغندن گروه سرخ سران نواحی ارزنجانندن شکار
بهانه سیله کریزان اولوب سیواس ایلندن کچه رکه قیصریه طرفه
صارقند یلق ایلدی اورالرینی دخی نهب و غارت ایلد ذولقدریه
ولایتنه کیروب مرعش حواله بسنی یا قوب ینسه کلدیکی یولدن

یکی فتح اولنان موره الکا سنه نقل ایتدیر یلوب مجهول الاحوال
صوفیلرک دخی ممالک محروسه دن دفع وتبعید اولملرینه اوامر علیه
طاغلدی طربزون حکمداری بولنان شهرزاده سلطان سلیم ایالتی
عسکر یله ممالک محروسه نك حدود شرقیه سنی شاه اسماعیلک غاراتندن
محافظه یه مأمور اولدیغی صرده بایبورد قلعه سنی اکراد الزدن الدی
شاه اسماعیلک ذوالقدر یه حکومتی دائره سنه کیر مک ایچون ماردین
طرفنه کلدیکی ایشد کده یحیی پاشانک قومانداسنه بش بیک
یکچری وانا طولی سپاهیسی ویر یله رک انقریه کیدوب احواله ناظر
اولسی امر اولندی ارتق اناطواید قاریشقلق کوندن کونه زیاده ایشدیکندن
دولت اورالجه مصالحی کسب تراکت ایتمکله وندیکللی و مجارلی ایله
اولان محاربه نك قیادت یرلسی لازم کله رک اسباب مصالحه هر
نصل ایسه میدانه چبقار یلوب خصومت اورته دن قالدیرلدی

۹۰۹ و ۹۱۰ سنه سی خادم علی پاشا بالاقتضا مقامندن عزل ایله یرینه
اوچنجی وزیر یعقوب پاشا نصب اولمش ایسه ده اختیار اغی جهتیه
خد متدن عفو اولوب داود پاشا ایکنجی دفعه وزیر اولدی لکن
اجرای حکومتی عمری مساعد اولمادیغندن یحیی پاشایه ویرادی پادشاه
استانبولدن برطرفه چیقیمیوب اتمامی مراد ایتدیکی جامع ایله عمارات
سائر نك تنظیمنه مشغول اولدی حضرت پادشاهک کریمه لرندن
هما سلطان بالی پاشایه عقد و تزویج اولندی سلطان مشار الیه
کندو ناملرینه منسوب برجامع شریف بنا ایتشد رک تاریخی بودر
(تاریخ)

(بایدی بوجامعی هما خاتون * بنت اسکندر زمان اولماه)
(حق قبول ایده کوسرتوب دیدار * قبله محشرده شفقت آکه اله)
(دیدى انک خدایى تاریخن * مسجد امت رسول الله) ۹۱۱
اشبوتاریخی سلطان بایزیدک ایچ غارندن او او بد شهرزاده سلطان سلیمیه
لالا نصب اولنان کنعان بک سویا شد رک شعر ده خدایى تخاص ایدرایدی

ویریلر بو خبر کد راثر پادشاهه وارد اولیجق هر سک اوغلی احمد پاشایی
 دونه ایله باش بوغ نصب ایدوب کوندرد کلری مثللاو اناطولی بکار بکی
 سنان پاشا نث دخی ایا زنده ایتمی استیجبال اولندی هر سک زاده نک
 مدلاو امدادینه کندیکی کونک کیجه سی که جهادی الاولینک التجی
 چهار شنبه کیجه سی ایدی غلطه حصارنده یانغین ظهور ایدوب
 قربنده باروت مخزننی بواندیغندن محافظه سیچون مسیح پاشا چوق
 اقدام ایتیش ایسه ده مخزن مزبور ک قور تلمسی ممکن اوله مدیغندن
 بشقه مسیح پاشا و غلطه قاضیسی افندی و یکجیری غاسی بویولده
 تلف اولدیلمر مسیح پاشا نث خدمتی موره و الیمسی خادم علی پاشا یه
 ویریلوب هر سک زاده احمد پاشا وزیر ثانی و یعقوب پاشا دخی وزیر
 ثالث اولدی مدلاو آجیق لرنده بوانان فرانسه دونه ناسی دخی فورطنه دن
 بارینه مبوب موره اوزرندن وندیک کورفرینه طوغری صاوشدی
 کندی اوره نوس زاده لردن محمد بک که ایلد صان و الیمسی ایدی دالماچیا
 الکاسنه دالوب دراج قلعه سنی المنغه مأمور اولدی کذلک اسکندر
 پاشا زاده مصطفی بکک اتره متیله لوفجه حصاری دخی تسخیر اولندی
 ۹۰۸ ایران حواله بکنده برمدند نبرو فرمان فرما اولان آق قیونلی
 طبقه سنک قارشیققلخی اراسنده شاه اسمعیل صفوینک ارد بیلدن
 تبریزه کلوب میدانه حقیق مسیله تکه وحید وایح ایل طرفلرنده بولسان
 ترکن صائقه سنک حدود ایران طوغری چکیلوب کندی کلری معلوم
 عالی اولیجق شهرزاده سلطان قورقوده تکه وحید ایالتی توجیه اولوب
 منحل اولان آیدین ایالتی صاروخان سنجه غیله برلشهرک شهرزاده علم شاهه
 ویرلدیکی مثللاو انقره سنجه غی دخی شهرزاده مشار البهک اوغلی شاه
 عثمان بکه ویرلدی بواثناده شهرزاده علم شاه مغنیه باده وفات ایدنجه بری
 قسطنطونی حاکی اولان شهرزاده سلطان محمود ویرلدی ایران
 صوفیلرینه هوادار اولان تکه ترکنلرندن برچوق عشیرت اولکونلرده

جمعیت عصیانیه لرینی اتفاق اوزره طاغتنه صرف همت ایلسونلر
دیو اوامر علیه اصد اریله طرفلرینه تسبیار اولند قده شهزاد کاندن
هربری محول عهدۀ اداره لری اولان ایالاتدن عسکر طو پلویوب
لارنده به تجمع ایتدیلمر قوم مصطفی بک شهزاده لک کند و اوزرلرینه
یورویوب مرعش حواله بسندن ملاطیه نواحیسنه دك قونوب کوچان
عشیرت بوی بکلرینی دخی مواعید و عطایا ایله جلب ایلد کلرینی
استماع ایتد کده قراره اقتداری قالمیوب قوزان طاغنه طوغروچ کبلوب
نام و نشانی بلور مدی کندی شهزاده لر دخی قپولری خلقی ایله
ابالتلرینه عودت ایلدیلر ذات همایون پادشاهی موره سفرینک
بقیه سنی سردار ایلدیکی علی پاشایه براغوب مسیح پاشایی رکاب
همایون خدمته آلوب استانبوله عودت یوردیلر

ایمدی مشار الیه علی پاشا موره نك بقیه قلاعی و ندیکلرونك الندن
قورتاروب کمال استقلال ایله اداره به باشلدی حتی اندلس و غرناطه
طرفلرنده اسپانیوللرک علیه واسطیلا سیله حقارته تحمل ایده میانلردن
برقاج بیک فاملیانک اماکن مذکوره ده ساکن اولمق ایچون پاشای
مشار الیهک زیر سایه عدالتنه التجا ایدوب قالدقلری جهته اسکی
موره لیلرک اجدادی اندلسده واقع هر بلرک اتقا ضیله برلوسندن
عبارت اولدقلری اکلا شیلور

وندیکلینک التماسیله فرانسه و اسپانیا حکومتلری طرفندن بر مقدار
سفا ین ایله براز عسا کر بریه ممالک محروسه عثمانیه سواحلنی
اورمق اوزره اطه لر دکزینه قدر کلوب اق دکز بوغازی اغرنندن
کچه رک مدلی جزیره سنی ایلوقه ایتدیلمر کیفیت مغنیه و البسی
شهزاده قور قوده منعکس اولنجه قره سی متصرفنی دخی معیننه
اله رق سکزیوز قدر فدایی نفرا تی ایا زمند اسکله سندن پر مه لره قیوب
مدلولو به اعزام ایدوب قلعه به کیردیلمر ایسه ده کبرنجیه ده کخی تلفات

دو نمناسی ایله بر طاق متفقین کیلری بر لشوب ممالک محروسه نك
انا طولی ساحلنده کائن چشمه یقه سی د نیلان معموره یی
یا قوب خراب ایتدیلم

۹۰۷ سنه سی کمال رییس اق د کره چیقدیغی جهنله متفقین دو نمناسندن
برقاچنی طوتوب دیگرلری فورطنه ایله پراکنده اولد قلرند قح وظفرک
شهرت فاخره سی ینه سلطنت عثمانیه طرفنده قالدی

مجارلو طرفند ن بلغار لک و صربلو نك تحر یکی ایچون کوندریلان
چاسوسلر سمندره محافظی اورنوس زاده نك ثمره غیرتی ایله اله
کتور یلوب اینه بختی قربنده ارامساز سطوت اولان پادشاه باتاید
سلطان یازید حضر تلرینک حضورلر ینه ایصال اولدی بونلرک
درگاه جاه و جلاله وصوللری کونی متون وقرون انا وارین حصارلری
قح اولنوب عناد و اصرارلری ایله کندولرینی میدان سیاسته دعوت ایدن
اشقیانک جزالری ترتیب اولمش ایدی کیفیت جاسوسلره کوسترلد کدن
صکره کوردیکنی سویلسون دیوکلدکری طرفه اعاده اولندی

قرمان خاندانندن قانلر ایله ایرانلور عثمانلو علیهنه تحریک
اولنوب اولردخی عثمانلونک قوه کلبه ایله ایتالیلر وندیک و مجارلورک
هجوملرینه قارشو موره الکاسنده بولمسنی فرصت اتخاذا ایلوب قرمان
طاقندن ابراهیم بکک اوغلو حاجی حمزه بکک مصطفی نام اوغلو
اولوبده اوان صباوتنده عجم دیار بنه صاووشوب موکب همایون موره
ومتون اوزرند مشغول ایکن روم دیار بنه رجوع ایلده رک باشنه برچوق
عقلی یاشنده اولیانلری طو پلوب ایچ ایلده اعلان استقلال داعیه سنده
اولدیغی مسموع مسامع ارکان دولت اولنجہ اما سیه تختکاهنده اقامت
اوزره بولنان شهرزاده سلطان احمد و قرمان حکمداری شهرزاده سلطان
شهنشاهه و بک شهری لواسنده اوطوران شهرزاده سلطان محمد
موکب مواکب پادشاهی سر بر سعادتہ معاودت ایدنجیه قدر قرمانلونک

کسپر دیکی مکبره یلکن قبادوب آق دکز سیلاب خون محاربین ایله
بحر احمره دونمش ایدی بوخبر هلمجان اثر ذات شاهانه به واصل
اولد قده در حال اردو کاھدن سبکبار جه کنار بحره اینوب صورت
محاربه به نکران اولمشلر ایدی ساعتلر جه جنک ممتد اولد قد نصکره
عثمانویه ایکی مکبرینی قاپدیروب قصورلری ایله روز کارک اوکنه
دوشوب صاووش یلر لکن پوهزیمت وندیکلونک ناموسنه طوقمغله
تکرار عقیله یلکن ایدوب کشتی بخت استدار جلرینی تجربه دریاسنه
صالوب امواج حوادث روز = کار ایله انکینده اورصه پوجه
صاللا نمقده اولد قلمری مسروع عالی اولد قده سفاین عثمانیه دن
برقاج کی کوندبر لملکه تبعید اولنری بوار القده متون حصاری دخی فتح
اولنوب قرون اناورین قاستل فنار حصارلری امان ایله صدمات طوب
شاهیدن امین اولدیلر انابولی حصارینک تسخیرینی خاتم علی پاشیه
سپارش ایلیوب ذات شاهانه لری موسم شتایی بنده ادرنه ده چیقارمق اوزره
عودت بیوردیلر زیراقیش با صدره مش اولمغله چادرالتنه زحمت حکم کرده
ایدی بناء علید اول بهارده بنه کلیمک اوزره عودت اولندی ایسه ده یوللارده
چوق یاغورلره طونیلوب سیلار ه اوغراد قلمری جهته یونند نصکره
بواشی سردار لر معرفتیه کورمه قرار ویرمشلر ایدی مشارالیه
علی پاشا انابولی حصارینی هر نقدر الدی ایسه ده وندیکلونک
ایکجی هجومندن اناوارین قلعه سنی قورتاره مدی بونک اوزرینه
وندیک دونمنا سنیک بر فرقه سی آواونیه طرفنه واروب شهر ی
ضبط ایلیوب اورالره یایلدیلر آواونیه بکی مصطفی بک یرلوعسکری
ایله وندیکلونک اوزرینه یورویوب کلدکاری یوله دوندیردی
علی پاشا دخی اناوارین قلعه سنی تکرار الدی حضرت پادشاه ادرنه دن
استانبوله کچوب مسیح پاشایی فرمان اصلا حاتنه مأمور ایلیوب
کمال رئیس دخی تعلیمات خفیه ایله آق دکره چیقاردی وندیک

اناطولی سکزیك سپاهی بر اواقد ریگیچری و عرب عسکری ایله
 تقریباً الشمس بشبیک نفر دن مرتب بر اردو ایله اینه بختی طرفنه
 کوندرلدی پادشاه دخی واردارنهرینی اشهرق سلائیك اوزرندن موره
 الکاسنه کیروب اغرفه جوارنده اولان چتالجه اوواسنه واصل اولنجه
 مقدم کیدن عسکرک ثمره همتی اوله رق اینه بختی تسخیر اولمش
 بولندی لکن دوتنای اسلامیه نیک بر بیوک قسمی ملاحی ایله برابر
 محاربه بحریه ده محترق اولدی اشبود و نیک اینه بختی صورلنده حرق
 و غرق اولسندله ابراهیم پاشا دخی بر ابرایدی مشارالیه اصحاب خیر اتدن
 او اوب شهرزاده باشنده کوزل بر جامی و جامع شریفی واردر
 ذات همایون پادشاهی اینه بختی حصارینی الد قدنص کره کورفرک
 اغزینه ایکی طایفه و پلنقه بنا ایتدیروب منصور و مظفر ادرنه یه عودت
 بیوریله رق موسم شتایی ادرنه ده چیقاروب ینه اول بهارده موره
 اوزرینه کلکه قرار و یروب عسا کر موجوده دخی اطرافده اسکان
 ایتدیریلوب دوتنای احمد پاشا قومانده سبله اینه بختی لیمانده
 قشله مغه فرمان اولندی بوسنه حدودنده مأمور اولان اسکندر پاشا
 بر طاقم اقینچی ایله بوسنه دن قالقوب دالماچیا و دوبره و نیک اوزرندن
 طوغرو و نیک شهر ینه دیک کیدوب چاپول ایدرک عودت ایلدی
 ۹۰۶ حضرت پادشاه ادرنه دن ینه حرکت ایلوب موتون حصار متینک
 تسخیرینه نیت بیورلدیغندن علی پاشا مصطفی پاشا سنان پاشا یعقوب
 پاشا اولجه متون حصارینی بتون صارمغه مأمور اولند فلری وقت
 اینه بختی لیمانده قالمش اولان دوتنای متون اوزرینه سوق اولندی
 قلعه نیک استخلاصی ایچون و نیک دوتنای نیک کلدیکی کورلد کده
 سردار داود پاشا ایله یعقوب پاشا بر قدر غه یه بنه رک و نیک امر النک
 کپسینه یناشوب ذوالقدریه خاندانندن اولان شادی بک ایله آیدین بکی
 مصطفی بک دخی دیگر کبلره چاتوب هر قپودان کند و سفینه سبله کوزینه

دخی له قرالی البرك برادرلندن بری مجار دیگرې چه یعنی بوهامبا
او چنچېسی لیتوه حکمداری بولنوب آچقده بولنان دردېجی برادری
ایچون دخی بغدادان الکاسنی ایسترایدی بناء علیه برادرلری ایله
سویلمشوب قالدی ایسه ده مجارلر ایچون صوفیه طرفنه مستقل
براردونک حاضر لندیرلمسی لیتوه طرفنه دخی منکلی کرای خاتک تسلیم
اولمسی جهته مجار ولیتوه عسکرلری له لوله امداده کیده مدی او حالده
بغدانلونک اوج باشلو پولیتقه سبله برچوق تضمینات سفریه مصرفه
او غرایه راق صلح و صلاحه موفق اولدی سلطنت سنیه طرفندن
دخی بوغانله نک قپاندیرلمسی آرزو اونورایدی زیراوندیک کورفرنده
وموره قطعه سنده باشلیجدا ایشلر آچلمغه باشلادی

۹۰۵ سنه سی وندیکلونک حدودخاقانی به تجاوزی حرکتلرینه المانیایا
طرفندن تشویقات اولندیغی مثللو سلطنت سنیه دخی اتالیبا
حکو ملرندن تحریک اولمغه وندیکلو علیه اعلان حرب خبرلری
اطرافه ییلدیرلدیکی جهته روم ایلی سرداری مصطفی پاشا
روم ایلی عسکری ایله کوملجنه اطرافنده طوپلنوب اناتولی سرداری
سنان پاشا دخی اناتولی طاقیه کلیبولی به کچوب مصطفی پاشانک
بولندیغی محله عریمت ایلدی دونماتک قوماندانی اولان داود پاشا
وابراهیم پاشا کمال رئیس و بلاق رئیس ایله ایکوزدن زیاده سفای
حریه ترسانه دن موره اوزرینه صالبورلدیکی حضرت پادشاهه
ییلدیرلده کندولری دخی عسا کر مخصوصه لری ایله سنه ۹۰۷ موره
محرمنده استانبولدن حرکت ایلبوب ادرنه جوارینه قوندیلر مهمات
اردوهرنه ایسه تدارک اولندقدنصکره فلبه به اورادن دخی صماقو
در بندلری کچیه رک واردار نه رینک باشنه وار دقلری وقت
کوملجنه ده طوپلنان عسکر اردوی همایونه ملحق اولدی
روم ایلی بکربکی مصطفی پاشا بکرمی سکزیبک روم ایلی اونسکزیبک

مجارستانی مالقوج زاده بالی بك كه آق كرمان بكی ایدی او غلو
 عالی بك ایله برلکده روس ولایتی اورمغه حاضرلندیلر
 بو سفرک تفصیلی شویله در که کچن سنه بغدادان ویوه ده سنک
 لهلوله غلبه سنی لهلوله چکه میوب موسقوبیوک پرنسندن امداد طلبنده
 بولندیغی و روسلرک دخی رومستانه اولان حرصی جهتیه غیرت
 ایله جکی تجارب مکرره ایله معلوم اولدیغندن روس السکاسنه
 اقبیجی عسکرک کیمسی اعلان اولندقدده فی الحال بالی بکک معینه
 قرق بیك قدر فدایی عسکر طوپلنوب رنکامیر علمری ایله عالمی
 پرطاسوس کی منقش ایله رک له و روسک قابله روی زمینی چشم
 خروس کی رنکین ایتکده ایدیلر بواشاده قریم خانی منکلی کرای خان
 دخی یگرمی بیك قدر سواری ایله اوته طرفدن یورو یوب قزل روسی
 قره بلوط کی یورو یوب او وقته قدر لشکر اسلامک ایاق باصمادیغی
 شهرلری یاقوب بیقاردی پرو طرفدن بالی بك الی بیکه قریب اسیرلری
 طونه کارینه سوروب چیقاردی لکن قبش موسمی او لغله باشلرین
 صوقاچق بوجاق باشلرین قوروداچق اوجاق بولمقلری ایچون
 خیلی خسارته اوغرادیلر هر قدر عساکر عثمانیه موسم شتلا بسه سیله
 قراندقلرینی ضرر ایتشلر ایسه ده بو حال دوام ایله جک اولور ایسه
 لهلوله ایچون فیما بعد راحت واسایش اوله میه جغندن اشبو خصوصتک
 مبدل صلح و صلاح اولسنی ارزوایدلر ایدی لهلوله دولت عثمانیه
 راستنده ظهور ایدن محاربه تک سبیلرندن بریسی له قرالینک صفت
 حکمداری به کافی اولمیان ضعف و سکونتی بغداد نلونک منوی
 ضمیری اولان روس مداخله سنی دعوت ایده جکنی بغداد نلور حس
 ایلد کلرندن عثمانلوی لهستان غارتنه تشویق ایتکله لهلولی
 روسلره مراجعته مجبور ایدرک عساکر عثمانیه ایله روسلری محاربه به
 طوروشدرمق ایله لهلولونک استقلالنی ارادن قالد رmq ایدی بریسی

او قود قلمرنده ابراهیم پاشا مبهوت قالمش ایدی دیمک او لیور که
کمال پاشا زاده احمد خانک طرفداری ایمش که صدر اعظمه بویله
معامله اتمکه جسارت ایلمشدر کمال پاشا زاده نک کمالی مؤلفاتندن
ومشرب و اخلاقی قالدن معلودر که بولندیغی عصرک ضرفا سندن
ایمش رحمه الله علیه

له قرالی کچن سنه ایلد یکی التماسنک دردولتده عدم قبولنه کوجنوب
افکارینی قوه حریبه ایله یورتمک طرفنه صاپوب بغدادان السکاسنه
یورومک اوزره اولدیغی بغدادان ویوده سی استغنان بک طرفندن باب عالی یه
خبر ویرلدی سلطنت سنیه جانبدن دخی روم ایلی بکلیر بکی یعقوب پاشا
روم ایلی عسکری ایله قلبه ده ظهور ایده جک امره منتظر اولسی
طونه ایاتلری باش بوغی اولان مسیح پاشا که اق کرمان طرفنه دخی
نظارت ایدرایدی سرحدات عسکری نی طوپلیوب طونه کنارنده طوروب
بغدادان بکنندن اعانه طلب اولنور ایسه کیمسی امر اولندی
له عساکری خبر ویریلدیکی اوزره بغدادان حدودینه کیرد کده دولت
عثمانیه عساکری دخی بسارا بیادن پروت نهرینه آشوب لهلوره
قارشو واروب عظیم بر محاربه اولدی بغدادان بکی دخی بر طرفدن
له قرالی سوزیله فدای جان ایدن ابله لری طاعیدوب کیرویه
قاچردی بومظفریت باب سلطنته خبر ویرلد کده اطرافه فتحنامه لری
کوندریلوب شهر آیین اجرا سنه امر اولندی هر طرفله فتحنامه لری
نشر اولنوب شهر آیین اولنمسنده سبب دخی او کونلرده دولت عثمانیه
دول غریبه ایله حربه حاضر لنمقده اولمغله اشبومظفریتک ایلر وده
اوله جق محاربه لرده فائده سنی کورمک ایچوندر

۹۰۴ سنه سی چونکه مصر سفری بر طرف اولدیغندن عساکر عثمانیه نک
مشغول بولمقلری دخی لازمه حالدن اولوب حرب و وغاده مهسارت
وملکه لرینی غائب ایتمک ایچون سمندره بک علی بک که میخال زاده لردندر

ارکاب و اموال متراکه مصره کوند برادی ردوس قوالیری اموال حرم بق
 یوکلور قاج عثمانلو کبسنک انکینه آجلدی یغنی استماع ایلدیکندن عادت
 مالوفه سی اوزره اورده چیقدی ایسه ده کیدشده تصادف ایده میوب
 عودتده بولوشوب قبرس آچیققرنده جنکه طوروشوب مقابله صددند
 بولندیلر ایسه ده اکثریسی غرق اولوب ایکی دانه سی دخی کال
 ریئس طرفندن اخذ اولنه رق مظفر ا کلیولی ترسانه سنه عودت ایلدیلر
 ۹۰۳ سنه سابقه وقایعده بیان اولنان اوغور او میرزا زاده سلطان
 احمد دیار بکردن حدود آذربایجان کچوب استقبال امرای بایندری
 ایله تخت تبریزه جلوس ایلدی ایسه ده اجرای شریعت محمدیه ایله
 الغای بدعت علویه ایابوب ایچینده سماع وارغنون نغمه سرا اولان
 سر ایلر صدای صفا بخش حفاظ روح افزا ایله طوادی کذلک
 دارالملک تبریزده هشت بهشت عنوانیه اشتهار بولان سرای جهان
 آرا که سلطان یعقوب و میرزا رستم زمانلرنده مجامع انواع مفاسدایدی
 مسجد و جامع اولوب عبادتگاه اتخاذا اولندیغندن ذوق ولهوه الشمس
 اولان امرای سلطان احمد خاک وضعندن خوشنود اولیوب اصفهان
 قربنده قاسم ک ایله ایلدیکی محاربه ده امرانک مساعده سبله شهید
 اولمشدر مشار الیهک خطه آذربایجانده سلطنتی برسنه یه قریب
 اولدی بو واقعه اطرافه شایع اولدیغی صره ده حضرت خداوند کاره
 دخی واصل اولغله خیل تأسف اولمش ایدی کال پاشا زاده مرحوم
 نقل ایدر که خلیل پاشا زاده ابراهیم پاشا که دولت علیه عثمانیه نک
 ظهوری ایله میدانه چیقوب سلفا عن الخلف کملر در احمد خانه
 بعض اسباب غیر معلومه به منی منفعل اولغله وفاتند نصکره کال
 پاشا زاده یه مرحوم ایچون مرثیه سویلدیکرمی دیو صورتقلرنده
 اوت افندم سویلدم دیه رک یا بداهه بیت (بن دیمزد مکه سکا چرخ
 ایده بیداد کورهم * دوستلرک غمده اوله دشمنلرک شاد کورهم * یتنی

نیت پیورد قلرندن استانبولدن ادرنه به حرکت اولندی
افلاق و یوه ده سی وفات اتمکله یری خدمت شاهانه ده بولسان
متوفانک او غلونه عنایت پیور یلوب التون اسکوف هر صع سیف
وصیره ملی خلعت اکسا اولنه رق مقر حکومتنه معرزا اعزام اولندی
اودخی امراسنی مقام مأمور یتلرنده ایقا ایلیوب طرف دولت عثمانیه به
کوندیرلسی مشروط اولان ویر کوسنی تقدیم ایلدی

مجار قرالندن دخی مخصوص ایلچی کلوب اسیرلرک مبادله سی
استدعا اولدیغندن اهل اسلام النده بولسان مجار اسیرلرندن وطنلرینی
آرزوایدنلرک کیمسنه مساعده پیورلدی کذلک مجارلرک النده قالان
مسلمان اسیرلرک دخی سمندره والیسی طرفنه تسلیم اولمسی مقاوله
اولندی طرفینک اللرنده اسیر بولمسنک سبی مجارستانه کیدن اقیجیلرک
آلوب ویراقد قلمی اسیرلردرله حکومتدن دخی ایلچی کلوب بغداد
ویوه ده لغنه برادرینک اقعداد اولمسی التماس اولمش ایدی اصول
دولته موافق اولدیغندن جواب ویریلوب ایلچپسی اکرام اولنه رق
اعاده اولندی

دیار بکرده احوال ایرانه نکران اولان اوغورلو میرزا زاده سلطان
احمد که حضرت پادشاهک دامادلق شرفنه نائل اولمش ایدی
نخت موروثی استحصاله زمانک مساعده سنی حسن ایلد یکندن
ایران طیر اغنیه ایاق باصدیکه مشار الیهک ترجمه حالی معاصر لر
فصلنده اولان آق قیونلو طاقنده یازلمشدر

حرمین شرفینک مملکت رومده اولان او قافنک محصولی هر سنه
قره دن ایصال اولمش اصول معتاده دن ایسه ده بوسنه چو للرده
عربانک ازغونلغی نذوراتک تقدیم وایصالنه مانع اولدیغندن کمال
رئیس ایله دریادن مصره کوندیرلسی فرمان پیورلدی دوئمای همایوندن
برقاج کی بوایش ایچون تفریق اولنوب بیک قدر نفرات بحریه دخی

نیکبولی وقعه سنده یلدریم بایزید خانک کند ولرینه و پردیکی فرمانک
احکامنی دائماً حفظ ایتک ایستلرایدی ایشته اول فرمانک عباره سنده
قوه قاهره مزی طانیوب تصدیق ایلیان افلاق و یوه ده سی کند و
ولایتک نظامات قدیمه سیله اداره اولمسنه و دشمن عد ایلدیکی
طرفه اعلان حرب به وصلحه و اصلاحات ملکیه و سیاست تبعه ماده لرنده
مستقل و مختار اولق و هر کس دین و مذهب لرنده امین اولق مترو پولیه
وروسای مذهبییه دخی و یوه ده لرینی عادت قدیمه لری و جهله انتخاب
ایمک و اشبو منشور مرک مقابلنده خزینه خاصه مز طرفه مبالغ
مناسبه اعطا قلمق شری طلری مندر جدر واقعاً بومالده اولان بر فرمان
ایله تابعیت کامله اکلا شیله مدیغندن افلاق لورک بو فرمانه اتفاق
معاهده سی نظری ایله باقغه حق لری و ارایدی لکن سلطان محمد
خان مرحومک بغداد محاربه سنده بو فرمانک احکامی بتون بتون
اغو و محو اولوب مملکتینک نواحی موجوده سی بیله ممالک محروسه به
منظم اوله رق و یرکوی مناسبه نک مقداری دخی اون ایکی ییک
التونه چیقارلمش ایدی

وندیک عهد نامه سی تجدید اولمش ایسه ده ایتالیا حکومتلرینک
ابرامیله اینه بختی حصارینک تسخیرینه قالمیشوب اشقودره حدودندن
دخی ایلرویه تجاوز اولندی بوکا سبب وندیکلور ممالک عثمانیه دن
بعض یرلری ضبط ایلدکلی مثلاً پاپالق حکومتدن دخی براز محلالری
المشرایدی كذلك وندیکلور جمهور اولغله پاپانک نفوذی وندیک
الکاسنده پکده جاری اولدیغندن فلورانسه ناپولی پولیه حکومتلری
طرفندن وندیک علیهنه سلطنت سنییه تشویق اولمش ایدی

۹۰۲ وندیک اوزرینه سوق اولنه جق دونخانک کرک استانبوله و کرک
کلیولی ترسانه لرندن چیقاریلوب انکینه صالحو یرلر دیکی خبری ذات
شاهانه به واصل اولنجه کندولری دخی بو سفر ظفر اثرده بولمغه

اشتمال مرده دائمی کوزایدی بناء علیه ما پینده اولان مصیفات
وصداقت ازلیه اقتضا سبجه حضور لامع النور کره انها اولندی والسلام
اشبو مکاتبه نک تفصیلی عبدالله بن رضوان تاریخنده محرر در

۹۰۱ سنه سی موره قطعه سی براز وقتدنبرو وند کلمونک النده
اولمغله استخلاصی افکاری ارکان دونه ساری اولمش ایسه ده
ذات همایون پادشاهینک دخی حرکت بیورمقلری مقضای مصلحتدن
ایدی اما ذات شاهانه لری سفره کیتکدن دکل بلکه مشغولیت جسمه دن
بیله کند ولرینی چکوب هرایشی وکلایه براقنلرایدی فقط قریم خانی
طرفندن وسائر لر دن اولنان تعریضاتک او کونی کسیرمک ایچون
صدر اعظمک تشویق وترغیبی ایله ذات پادشاهی دخی سفره تصمیم
نیت بیوردقلرندن مکمل بردونمانک تنظیم اولمنسنی داود پاشایه سپارش
اولندی کمال رئیس ایله برادری بداق رئیس کچن سنه یاپیلان ایکی قطعه
جسم قالیون ایله او جیوز پاره اوفاق کیملر موره سوا حلتک ابلوقه سنه
ما مور اولدیله

بغدان و یوه ده می استفانک حرکات اطاعت کارانه سی تقدیر و تحسین
اولمغله کندوسنه سنجاق و آق قوقه احسان اولندی حالبوکه بغدان
وافلاقه دولت علیه ملک موروثی نظری ایله باقوب بغدانلو و افلاقلر
ایسه دولت علیه ایله اولان روابط و مناسبات لرینی بر معاهده مساعد
قیلندن عدايت دکاری جهته بر طرفدن اور لری بنمسلنمش بر طرفدن
دخی استقلال قدیم لرینک محافظه سی افکارنده بولنمش ایدوکی طرفینک
معاملاتندن معلوم ایدی زیرا دولت علیه حقوق حکومتی محافظه
قیدی ایله مداخله ایلوب عسکر اقامت ایتدیرمک و ویرکو طو پلتمق کبی
شیلره تصدی ایلد کجه مملکتین رؤسای دخی دعوی استقلال
ایتمکدن کیر و طور مدقلری ایچون محاربه وعصیان اکسک دکل ایدی
چونکه افلاق بکی کندوسنه تابع اولان مولداویا بکی بغدان و یوه ده ایله

بیان ایلیه جگمز حالدیه محرمانه بر نامه تحریر ایلمشدر

❖ نامه قریم خان ❖

سعا دتلو شوکتلو عظمتلو پادشاه روی زمین ظل الله فی الارضین
حضر تکرینک رکاب همایونلرینه عرض بنده دیرینه بودر که باب
غزائک سندنه وجهارک انسا دینه باعث آیات بیناتدن یاخود احادیث
نبویه دن بر حکم قوی بولنوب وقوف شریفلری اولدی ایسه
محلی ایله اشارت علیه لری اوله که بنده دیرینه لری دخی انک حکمی
ایله حرکت ایدیم باقی فرمان پادشاه عالیشان حضر تکرینکدر
ذات شاهانه بومکتوبی وکلایه کوستر میوب شو صور تده بر جواب
عالی ارسال بیورلمشدر که ذکر اولنور

(جواب عالی)

آستانکز صوبند ن کتاب مستطاب وارد اولنوب مضمون بلاغت
مشحوننده جناب جلالت مابمز کوشه عزتده سکون و فراغت
اختیار ایدوب ترک غزا وجهاد اولندیغنه او امر الهیددن بر نص
معینه وقوف وشعور یاخود احادیث نبویه دن اطلاع حضور
کلمش میدر که مدت مدید جلیل القدر اولان غزا وجهاد متروکدر دیو
سؤال بیورلمش حالدیه بخششی سوآلدر فی الواقع امر جهاد
وغزا آیین دین اسلام اولوب سلاطین شریعت قرینه اول طریقه
سلوک سبب سعادت داریندر لکن نه چاره که اخلاق بشر فساد
ماثل اولدیغندن بالذات جهاده عزیمت اولندقدیه مقرر سلطنتده فتنه
ظهوری احتماله مبنی رعایا و برائیک اولاد و عیالی گرفتار آشوب و محن
اولور خوفندن عنان عزیمتی انک ایچون بر جانبیه سوق ایتکدن
فراغت اولی ونظام مملکت ایچون ازوا انساب کورلمشدر اما لیل ونهار
تفقد احوال رعایا وترصد امور فقرا یه حصر اوقات ایتکدن خالی
دکلم جنساب جلالتمابکر قبلندن مسئول اولان ضمیر حکمت

ایمدی اشبوا یکی رئیسارک نظارتیه ایکی قطعه بیوک قالیونلر انشا
 اولندی که هر برنیمک طولی یتش وعرضی اوتوز ذراع ایدی بریسی
 کال ریسه دیگر بداق ریسه تخصیص اولوب کو که قدر غه ماون
 پارچه انوا عندن دخی او جیوز دن زیاده کی تجهیز اولمش ایدی
 نقل اولنور که اشبوا یکی مکینک مرانغوزلری وعمله سی خاص قولارندن
 و اشیاء سائر ترسانه مرتباندن ایکن یا لکن ایکیسی ایچون قرق بیک
 التون صرف اولندی که تقریباً بشبیک کبسه ایچه دیمکدر
 کیوه قریبده واقع صقاریه نهیری اوزرنده برمدتد نبر و انشا اولمقدده
 اولان طاش کوپرو بوسنه مبار که ده قرین ختام اولمغله هر کسارک
 مرور عبورینه رخصت ویرلدی

ثاپولی قرالی لغونس سلطان بایزید طرفندن فرانسه قرالی
 علیهنه اعانه ایستدی چونکه فرانسه قرالی سلطان جک اجلاس
 اولنمسی طرفنده بولند یغندن بالطبع ذات شاهانه نک خلافتده
 ایدی سلطان جک ازاله سنه همت ایلک شهر طبله معا و ننه
 وعد اولندی پاپالق طرفنه دخی بومهمک اجراسی ایچون مصطفی بک
 واسطه سیله استانبول خزینه سنده موجود اولان حضرت عباسی
 امانت لرندن بعضیلری رومایه کوند رلدی ۹۰۰ سنه سی
 قریم خانی منکلی کرای خان که حضرت پادشاهک پدری سلطان
 محمد خان مرحومک نصب کرده سی اولدیغندن سلطان بایزیدک
 سنه لرحه سراینده عزلت واتروای اختیار ایدوب ایام و اوقاتنی
 بر قاج مداهن تن پرورندیمارک مصاحبتده حصر ایدرک مصالح ملک
 ودولتی براغوب ککند ولرینک هر شیدن مجتنب اولدقلری
 جهتله پیرامن دامن مالکه اعدانک هجوم ایتک افکارنده
 بولندقلرینک اخطاری بهانه سیله جهات وغزایه عزیمتدن کپرو
 طور دقلرینک سینی سوال ضمتده رکاب همایونه بروجه آتی

قلج ویرمزن طاقلواسب ایله روم ایلی بکار بکیلیکی خلعتی
عنایت نیوریلوب معینده بولان رؤسای عساکره وافراده عظیمه
شاهانه کوندیرلدی یعقوب پاشا روم ایلی بکار بکی اولدیغندن عهدده سندن
محل اولان بوسنه بکلیکی یحیی پاشایه ویرلدی و الحاصل بو اوج بکارینک
اوجوده نوبت ایله مجارستانه چاپوله کیدوب بری چیقسه دیکری کیر
او بری قاقسه بروکی قو و ار ایدیکه نظامات عسکریه هنوز بولنسه
کیرمدیکندن دولت علیه نك اصولنده دها بوارایدی

یعقوب پاشانک خروات بانلری ایله ایلدیکی محاربه نك درجه شدته
باقلنجه سلطان مراد ثانی نك و ارنه محاربه سی سلطان مراد اولک
کوس او و محاربه سنه ثانی اولدیغی مثللو بودخی سلطان بایزید
اولک ایتدیکی نیکیولی محاربه سنه ثانی دردیتمکه شایاندر

۸۹۹ سنه سی فرانسه وایتالیا حکومتلری ووندیک بکاری سلطان جهک
ممالک عثمانیه ده ضایع ایتدیکی حصه ارثیه سنی المی بهانه سیله
قره دن و آق دزدن جمعیت کثیره ایله ممالک محروسه په یورو مک
افکارنده بولنشلری جاسوسلر واسطه سیله تحقیق اولدیغندن اول جمعیه
قارشو وارمق اوزره بوسنه حدودندن یعقوب پاشانک نجه خرواتلغنه
سمندره بکی علی بکک مجارستانه اقینه کیتد کاری سنه سابقه وقوعاننده
تفصیل اولمش ایدی بونکله دخی مطلوب حاصل اولوب متفقین
دونماسندن سوا حلاک محافظه سی لازم کلدیکی جهتله دولت عثمانیه
دخی کندود کرلری و کندوسا حلالرینی کوزتمک ایچون مکمل بردونماتک
میدانه جیقا رسمی ارزو سنده اولدیغی شایع اولنجه کلیبولی
سکنه سندن وقورصان قیودانلرندن اولوبده کچن سنه لرده اندلس
امدادینه کوندیرلش اولان کمال رئیس و برادری بذاق رئیس نام قبودانلر
کندو بکیری و ملا حلی ایله برابر دائمی صورتده خدمت دولته مقید
بولنخی استدعا ایتدیله بونلرک استدعایری در حال قبول اولنوب
دریا سر عسکری داود پاشانک معینه ویرلدی

پاشانك عزيمته مسا عده كو سترلدي او دخي اوتوز بيكدن زياده
اوليان برجعت عسكريه ايله بوسنه سرايي قپوسندن چيقوب خروات
الكاسنه كيره رك او نام نهري شدتله آشوب ايستر يا ايلتني كه كر يسي
غراج شهر يدر طولاشوب ايلاري ايلتنيك كر يسي اولان لاييخ
شهرينه قدر اقبيلق ايتديلر الارينه كچن اموال واسرايي وطنلرينه
ارسال واسرا ايله رك اوستريا فرانسه پاپا مجار عسا كردن مرتب
براردويه كه ممالك محروسه يه هجوم ايچون حاضر لشمش ايمش تصادف
ايتد كلرنده طرفين عسكري يكديكري صارمق ايچون برموقع مناسبه بي
قوللاشديرارق قريوا نام صحراي وسيعه ده طوپلنوب برمحارب به شديده يه
طوروشلدي كه طوپلرك دومانندن اسمان كله رك تعاقب نزولسندن
زمين طوپ طولو قالد ي بيت (ايكي لشكر ايرشدي هم كرشدي)*
قارشدي بربرينه هم قيرشدي) فخواستجه برزمان قارمه قارشق اولوب
عاقبت نسيم ظفر يعقوب پاشا طرفندن وزان اولنجه متفقين اردوسنك
قومانداني اولان در بخليل بان فراره يوز دونديروب امداد ايچون مجار
قرالنه خبر كوندردى بواثناده حسن نام كيمسه بان مومي اليهي طوتوب
حضور سرداره چيقاردى اول امرده كندوسنى كتم ايلبوب صكره
صفقشديرلقدعه طوغروسنى سويلدى يدي دفعه در بو واسع صحراي
اقبيلجي ترك عسكرينه طار ايدوب جمعيتلريني تار و مار ايلمش ايدم
باآخره بنم دخي باشيمه كلدي شمدى البكرزده يم نصل ايستر ايسه كز
اويله جه اجرا ايليك ديدى ايرتسي كون بان مومي اليه ايله برچوق
مال غنايم در دولتمداره اعزام اولنوب كندولرى اووينه نام نهري
كچه رك كلكلرى يولدن بوسنه ديارينه كيرديلر نقل اولنور كه محارب
ميداننده اون بيكه قريب دشمن لاشه لرى قالوب التي بيكدن زياده
دخي اسير اخذ اولنمش ايدى بو فتح جايل سنه مزبوره ذى القعدة
بكرمى ايكبسنده اولمشدر طرف پادشاه بدن يعقوب پاشايه برقبضه التون

امری ای عسکریه سندن اولوبده حضرت پادشاهک عصرنده
اختیار تقاعد ایلیان کمال پاشا وفات ایدوب اسکی او طه لر قریبده
واقع جامعنک باغچه سنده دفن اولنوب ایکی او غلو قالمشدرکه
بری سلیمان دیکری احمد شمس الدین افندیدرکه کمال پاشا زاده
دیملکه معروفدر

۸۹۸ سنه سی میخال او غلو علی بک که سمندره امیری ایدی مجارستانی
اغارنه کیدوب مالقوج زاده بالی بک که سلسره امیریدر لهستانی
ورمغه کیروب اموال غنایم ایله عودت ایلیه رک همجواری بولسان
امریه قورلد قلمینی بوسنه بکی یعقوب پاشا چکه میوب خرووات
الکاسنی اورمغه پادشاهدن رخصت طلب ایلدی بوارالقدده پولیه
دوقه سی طرفندن باب عالی به ایلمچی کلد یکی مثلاله قرالندن دخی
ابراز خلوص اوله رق ایلمچی کلمش ایدی لکن مجارستان قراللمری
اولان مانیاسک وفاتند نصکره بک فنا حالده پریشان اولدیغندن
بشقه مجارستان بالآ مجارستان زیره نسبت ایله اولد بجه منتظم
حالده بولنوب فقط مجارستان زیردره بکی مثلاله برطاق بانلرک الارنده
ایدی بناء علیه اشبو بانلرک هیچ بریسی دولت قارشوسنده معاهده
امضاسنه مقتدر اولدیغندن دولت عثمانیه نک نظرنده مجارستان
سافل ایله خرووات الکاسنی صاحبسز ایدی ارتق او یله صاحبسزکی
نظر اولنان الکای جسمیه به صاحب حقیق دخی دولتک شانندن
اولمغه یعقوب پاشانک استد عاسنه مساعده اولندی

طرف سلطنت سنیه دن اشبو مساعده نک سبیلرندن بری دخی سلطان
جک اجلاسی بهانه سیله ممالک محروسه نک تخرینه وبلکه ذات پادشاهینک
علیهنه تشکیل اولنان براتفاق مجمعی پریشان ایتک اقتضایتد یکسندن
یعقوب پاشانک قوه کلیه ایله اورالده بولندیرلمسی سلطنت سنیه نک
متیقضانه طاو راندیغنه بر علامت ایدی ایشته بویله سبیلره مبنی یعقوب

قبو سنده ایدی سلطان یازیدک امر اسندن مصطفی بک که شاملی
او غلو دیمکله اقرانی ارا سنده ناملی ایدی اکثر اوقاتی کمال پاشا زاده
ونجاتی بک ایله گذاران ایدوب او مناسبت ایله شعر دخی سویلر ایدی
حتی بو بیت مشهور میر مومی البهکدر

❦ بیت ❦

یتر می تماشا ی نکارالده صونار سین * ای عاشق محنت زده بولد جقه بونار سین
پادشاهک حکیم باشیسی سنان چلبی زاده مصطفی چلبی که صبحی
چلبی دیمکله مشهور در خدمت طبابت ایله مشغول و مقتدر ایکن
قزویندن شاه محمد طیب نامیله بر حکیم کلوب فن طبدیه حذاقت
و مهارتی دائره سلطنته منعکس اولد قده پادشاه حاضر تلی دخی
من القديم مبتلا اولد قلری عارضه نقر بسک اندفاعی ایچون حکیمی
حضورینه جلب ایلوب درت قات دورولمش بیاض یانبولی احرامی
کتوردوب انک اوزرینه اوطورمه سنی امر ایلدی اشبو یانبولی احراملری
و کبه لری صکره دن صیرمه صحاقلی قرمزی و بیاض قلبه احراملرینه
مبدل اولمشدر حکیم باشی بولنان صبحی چلبی پادشاهک شاه محمد
قزوینی یه ایلدیکی التفاتی چکه میوب نظر التفاتدن دوشورمک ایچون
حکیمانه تدبیرله شروع ایدرک اصول سرایک عجمه سی اولان بیچاره
عجمی کوزدن دوشوردی ایسه ده حریص اولد بغی حکیم باشیق
خد متک کندوسنه دخی وفاسی اولد بغی صکره دن کورمشدر روینه
بوتار یخده فاتح مرحومک امکدارلندن باشی حاجی محمود چابی
فات ایتکله خاصکی قرینده واقع یابد بغی جامعه دفن اولندی بشکطاشده
عباس اغا جامعی دیو ییلد یکرز جامعک اساسنی سلطان یازید خانک
قادینلرندن سلجوق سلطان یاپوب ایاصوفیه نک وقفنه دخی الخاق
ایلمشدر صکره لری بشکطاشده حریق ظهور ایتکله اورالری یانوب
عباس اغا نامنده بردار السعاده اغاسی بکدن بنا ایلمشدر فاتح مرحومک

محر الرینی د کشد یروب تار لاله پویان اولنجه خلق زاد و ذخیره سنی تدار کدن
عاجز قالبوب چوق خانه لر خراب اولدی خصوصاً ارزاق زیاده ازالبوب
ارپه نك ندرتی قیمت و عزتی موجب اولمغله شعرای عصر دن نجاتی
بكك سويلديكي ارپه قصیده سندن چند بیت بو محله درج اولندی

❖ قصیده ❖

❖ قنی اول یار و مهربان ارپه ❖ اول عزیز جهان اولان ارپه ❖
❖ دانه سین آیه الان اوکنور ❖ بر زمان کیل ایله صاتلان ارپه ❖
❖ شمدی ات ارپه دیوجان ویره یور ❖ اول آنه ویرردی جان ارپه ❖
شهرزاده سلطان احمد اماسیه ده مشغول عیش و عشرت اولوب
مهری وزینب نام ایکی شاعره نك مشاعره سیله اکنور ایدیکه
بونلرک شعرلی و ترجمه حالاری تذکره عاشقده محرردر

تاجزاده جعفر جلبي تاج بكك ايكنجی اوغلو اولوب تاج بك دخی حضرت
پادشاه اماسیه ده ایکن لالاق خد متنده بولنوب بعد الجلوس تقاعد
اختیار ایتدکله بوسنه فوت اولمش ایدی کذلک مؤید زاده دخی سلطان
بایزیدك اماسیه ده ندیمی اولوب خوشکو اولد یغندن شهرزاده نك
قپوسنده تفرد ایتمش ایدی بعضیلر بونك حالی چکه میوب شهرزاده بی
مکیفاته ترغیب ایلدی دیه رك پادشاهه غمز ایلوب قتلنه رخصت
الد قلمری سلطان بایزیدك مسموعی اولنجه مؤید اوغلو نه بر مقدار
خر جلق ویره رك بر مدت عراقده طولاشمسی اصمارلدی مومی الیهك
اسمی عبد الرحمن مخلصی خاتمیدر ایراندن اماسیه یه نقل وطن ایلوب
سلطان بایزیده کسب انتساب ایتمش ایدی قارشدران سلیمان بك که
فاتح مر حو مك امر اسندن اولوب استانبول فتح اولند یغی وقت
میر مومی الیه استانبولک تحریرینه مأمور اولمش ایدی ایکی اوغلونك
بری طورسون بك دیگری سنان بکدر طورسون بکه سلطان احمدك
خد متنده طورسون او طورسون دینمش ایدی سنان بك دخی
بهشتی لقبیه معروف اولوب شهرزاد کاندن سلطان محمدك

جم سلطانك كريمه سی دخی مصر سلطاننه تزویج او اندیغدن
سلطنت سنیه عثمانیه ایله ایکی دولت جسمه اسلامیه عقد مناسبه
صهریه ایلدیرلر ایه ده ایکبسی دخی پولیتیکه چه استفاده ایده میوب
دولت و مملکتلری عثمانیه انک توسیع دائره حکومت ایچون انخاز
بیوردیغی قاعده یه قارشو طوره مدی

بو سنه نك وقایع غریبه سندن اولمق اوزره علما دن ملا لطفینك
تهمت الحاد ایله قتلی وقوع بولمشدر اصحاب تواریح بو ماده یی
ایکی وجهله بیان ایتشلردر که ایکبسی دخی غرضلوردر تذکره عاشق
چلبی روایتجه ملای مومی الیه ظهر بین اولان متعصبیلرک افعال
واقوالنه اعتراضدن غیر خانی و مشرب و اطواری لا ابالی اولمغله دائماً
ملا عربك اطوار متعصبانه سنی تزییف و تحقیر ایدر ایدی سلطان
بایزیدك وزیر اسندن اسکندر پاشا ایله دخی ملا لطفینك اراسنده بعض
مرتبه برودت اولمغله سلطان بایزیدی اغفال و اغضاب ایدرک ملای
حبسه قالدردیلر ملای مومی الیه حبسه ایکن داود پاشایه ابراهیم پاشا خادم
علی پاشایه روم ایلی قاضی عسکری حاجی حسن زاده اناطولی قاضی عسکری
امام علی افندیه نشانی تاجی بك زاده جعفر چلبی به استرحامی
متضمن یتلر کوندر مش ایه ده او کونلرده ملا زین الدین عربك
اقبالی مصر غائله سنی برطرف ایلدیکی ایچون زیاده لشوب خطیب
زاده نك فتواسیله ملا لطفی قتل اولنور غریبه رکه ملا لطفی حقنده
افترایه سبب اولان خطیب زاده ایکن تفتیش ماده سنك دخی ینه
کند و سنه حواله اولمشی غدر صریحدر زیراملا نك قتلند نصکره
خطیب زاده خانه سنه واروب کلبی لطفینك اعتراضدن قورتاردم
دید یکی تهمت الحادك افترا اولسنه دلالت ایدر

انا طولیده روم ایلینده نزول باران ایله طاغلردن اووالره او قدر سیل
عظیم جریان ایتش ایدیکه انهار موجوده نك هر بری طغیان ایله

نقل اولنور که روسیه سفیری استانبوله کله جکی وقت دولتی طرفندن
 کند و سنه حضور همایونه چبقدیغی زمان دیزلی اوزرینه طورماق
 و ایراد ایله جکی نطق رسمی بی بالذات پادشاهه متوجهاسو یلک کی
 بعض تعلیمات ویرلمش ایدی سفیر مسفور بوتنیهاته کدولنکندن برطاقم
 قبالقردخی علاوه ایلیوب دولتدن ویریلان تعییناتی قبول ایتمک
 و خلعتلی کیماک مثلاً حرکات بارده کوستردیکندن حقنده بعض مرتبه
 شکایتی موجب اولمش ایدی درت سنه هرورنده برطاقم تجارایله دیگر بر
 ایلمچی دهاکلوب کتوردیکی اعتمادنامه سنده بوندن اولکی ایلمچینک یولسز
 حرکاتدن بحث و شکایت بیورلمش ایسه ده تصریح اولمادیغندن
 نه مقوله اوضاع بارده ایلدیکی بیله مدی فقط بتون روسیه نیک ال
 بیوک حکمدارینه دنیاده بولنان حکمداران طرفلرندن ایلمچیلر
 کوندیرلدیکی غا لباسلطان یازید حضر تلی بیلبورلردیومته کبرانه جواب
 یازمش ایدیکه بومعاملاتک نتیجه سی لهستانک غارته و قره دکرک
 سواحل شمالیه سنده عثمانلونک کسب نفوذ ایتمسینه سبب اولمشدر
 حتی بونک اوزرینه میخال زاده علی بک یکر می بیک فدایی ایله
 سمندره دن طونه بی کچوب محارستانه سلسیره محافظی مالقوج زاده
 بالی بک اوتوز بیک سردن کج دی ایله لهستانه اقینجیلیق ایتمک اوزره
 مأمور اولدیلر و ممالک محروسه یه اولقدرله اسیرلی کلدیکه عدد و مقداری
 موجب وله در مصر لولر ایله دخی اتفاق لازم کلمکله ادنه طرسوس حواله سنک
 حاصلاتی کاملاً مکمل مکر مه و مدینه منوره حوالیچنه صرف اولنق
 شرطی ایله اداره سی مصر لویه ویریلوب شهزاده سلطان جک
 قزلرندن بریسنی دخی مصر ملکی قایتبای کند و او غلونا صر محمد
 ایستدیکندن عقد اولندی بومناسبت ایله فاتح سلطان محمد هر حومک
 ایکی شهزاده سنک قزلریکه بری سلطان یازیدک کریمه سی اولوبده
 عجم شاه ی فاملیا سندن اولان سلطان احمد ویرلدیکی مثلاً

اراسنده بلغرادك فتحی ممکنند ردیو سمندره محافظی خادم سنان
 پاشانك در دولتہ كوندرد یکی عرضلر رکاب همایونہ تقدیم اولمغله
 در حال سفر همایون خبری چیقدی احمد پاشانك دوتمای عثمانیه ایله
 ونديك كورفزینه کوروب اولونیه و دالماسیا صولرنده طولاشمسی
 امر اولنوب ذات شاهانه دخی استانبولدن ادرنه یه کچوب اورادن
 طی مراحل ایدرك صوفیه صحراسنه مو اصلت یوردیلر مجارلرك
 حبله سبله سمندره محافظنك اغفال اولندیغی صکره دن معلوم
 اولمغله بلغراد سفری تأخیر اولنه رق صوفیه دن مناسیره عطف عنان
 یورادی اردوی جهان پوی دیه دان قضا سنده رمضان چیقاروب
 دوتمای عثمانیه سوا حلدن بعض محارری طو یلیوب بوسنه بکری
 دخی بر قاج بلنقه نك خلقنی طاغبد قلری عتبه همایونہ عرض
 اولند قده اردوی همایون ایله پراپه یه عزیمت اولندی اوراده
 برد رویش ذات همایون شاهانه یه تقرب ایدوب تشهیر سلاح
 ایلیه جکی بعض حرکاتدن حس اولمغله در عقب اسکندر پاشا
 ششیر آهین ایله اول پلیدك آه و این ایله باشی ازوب ولی نعمتی
 قورناردی بوند نصکره تر همایونہ هر کسك تقریبی منع اولنوب مسلح
 محافظلر تخصیص اولندی و ممالک محروسه ده مجهول الاحوال
 سیاحین و درویشان دخی یوقلنوب بیانجیلر مملکتدن چیقارلق اوزره
 اطرافه فرمانلر طاغلدی مناسیردن استانبوله عودت اولنه جق ایدی
 لکن استانبولده طاعون اولمغله ادرنه ده درت آی آرام اولنوب
 بعده استانبوله تشریف اولنه رق الی سنه مدت مقر
 سلطنتلرندن بر طرفه کیمدیله

۸۹۷ سنه سی روسیه چاساری اوچجی یوان طرفندن قریم خانی
 منکلی کرای خانك توسط ایله استانبوله بر ایلیچی کلوب استدعاسی
 دولت عثمانیه ایله تحصیل مناسبات ایتدکدن عبارت ایدی

داود پاشا فاتح مر حومك كوله لرند ن اولوب ادرند ده بعض مرتبه
فسادلى ظهور اتمكه قاضى طرفند ن منعى ايچون آدم ارسال اولمش
ايسه ده تاثير ايتد يكنسد ن حاكم الشرعى غضب استيلا ايدوب
محفل شريعتدن بالذات اينوب غلامك اولديغى محله تحريك
اقدامه اقدام ايله غلامى تكدير صد دنده يولمش ايدى
اودنى قاضى به مخالفته شتوم شديده ايتدى بو واقعه پادشاهه اسماع
اولند قدده داودك قتلنه صدور ايدن فرمان قرع سامعه اركان اتمكه
عفووى خصوصنده چاره و امكان اراتوب بالاخره شيخ الاسلام
ملا ولدانك شفاعت ايتسنى بالوارد يلر مولاناى مشاراليد دنى داودك
قتلدن قورتمسى ايچون پادشاهدن التماس ايتد كده تحقير شريعت
ايلوب قاضى نى ضرب ايتد يكنسد ن البته قتل اولملودر ديو اصرار
يورد قلرى وقت ملا جنابلى اعاده كلام ايدوب قاضينك محفل
شريعتدن غضب اكود اوله رق ايتسنى رتبه قضادن سقوطنى ايجاب
اتمكه اثنائى ضربده قاضى قاضى اولديغندن تحقير شريعت اولوب
شرعاً قتلى لازم كلزد يوجواب و برجه حضرت پادشاه سكوت ايله معامله
يورد يلر انك اوزرينه مر قوم داود حضور همايونه چيقار يلد قدده اللرنده
بولنان عصا ايله غلامى ضرب ايدوب فيما بعد بويله شيلرده بولنامسى
تذيه يورلدى ايشته سلطان بايزيدك عصر بنده كسب اقبال ايليان
داود پاشا درنه نابئن ضرب ايدن كوله داود اولديغى شقايقده محرردر
والحاصل سنه مزبوره سورختان و شهرزاده لك اياته چيقارلمسى غائله سيله
كچوب ايرتسى ۸۹۶ سنه سى ممالك محروسه نك حدود جنوبيه سنده
انكروس قرالى بولنان هونىاد فاماياسندن مائياس فوت اولوب يرينه
او غلواقعد اولمش ايسه ده اسكى خاندان زاده لر و بانلر ژاژه لون
خاندانندن بو همبالو ولاد سلاسى قبول واجلاس افكارنده بولند قلرى
جهتله مجارستانده اختلال علامتلى كورنمكه باشلايوب بوقار يشاق

نونس سفیری اعاده اولند قد نصکریه ذات همایون پادشاهی ادرنه به
 عزیمت بیوردیلر اورالری دخی مریج و طونجه نك طغیانبله بردریای
 عمان اولغله کوملچنه اوزرینه کچیلوب صید و شکار ایدیله رك استانبوله
 عودت اولند قده شهرزاد کاندن سلطان محمد ایله شهرزاده سلطان
 شهنشاهك او غلو سلطان محمدك سنتلری ایچون برسورختان ترتیبه
 فرمان عالی صدور ایتدی سنه ۸۹۵ چونکه محاربه نك نتیجه سی پکده
 مطلوبه موافق وجهله او لمدیغندن خلقی برا کلنجه ایله مشغول
 ایتك اقتضا ایتش ایدی بناء علیه صدر اعظم داود پاشا بو وسیله ایله
 کند و خاندانی مصاهرت شرفه نائل ایتك افکارینه صاپوب
 محترمت صلیبه پادشاهیدن بر یسنی ایران شاهی اوزون حسن خانك
 او غلو او غورلی محمد میرزا زاده سلطان احمده دیگر بنی اشقودره
 بکی نصوح بکه او چنجهسنی دخی بقای اقباله مدار او لور ظنی ایله
 کند و او غلونه الدی زیرا بو ایشه مانع او لمقلری متحمل اولان
 شهرزاده لردن سلطان شهنشاه قونیه ده سلطان احمد اماسیه ده
 سلطان علمشاه صار و خنده سلطان محمود مغنیه ساده سلطان قورقود
 اسپارته ده سلطان سلیم طربزونده بولنوب یالکز شهرزاده سلطان
 محمد معیت همایونده قالمش ایدی بونکله دخی داود پاشا نك اراسی
 او یغون اولغله ختاند نصکریه کفه ایالتیه مقضی المرام قیلندی کذلک
 سلطان شهنشاهك او غلو سلطان محمده نکه سبجاغی توجیه
 بیور لمقله خاطر لری جلب اولندی سلطان بایزیدك کریمه محترمه لردن
 کوهر ملوک سلطان امرادن محمد بکه و یریلوب نسلی شاه سلطان
 دخی اسکندر بکه و یرلمشدر که اشبواسکندر بک از وقت
 مرورنده دیوان همایونده وزیر رابع اولمشدر وارکان دولت دخی
 مصر سفرندن طولانی سوزلرینک تأثیر ایتدیکنه کوجنوب چکدکاری
 وقتی فرصت اتخاذ ایدوب مرانی پادشاهه اجرا ایتدیردی اشبو

ایتمکله یاغان یغمور لر ایله بلو تلبیره ایندیکی مثلاًو مخزن مزبورک
 دخی برآنده بران اولمسیله بیردخی کو که چیقوب زمین آسمانه و آسمان
 زمینه ایندی چیقادی خلقک برچوغی تطیره مائل اولد قلرندن اول
 صاعقه واقعه سنده چوق قیل وقال تگون ایتش ایدیکه تفصیل
 وایضاحی قاله دکل قلمه بیله کلمت قابل دکلر هر نه ایسه استانبولک
 وحایج قسطنطنیه نک رخنه وخرایتی کشف و معاینه به مأمورلر
 تعیین اولندی اشبو صاعقه نک تأثیرندن آتش آلان باروت خانه نک
 هوایمندن ییقلان خانه لرک مقداری اوجیوزالی اولوب ییقایوبده
 بالکز خسارت کورنلرک عددی درتیوزی متجاوز ایدی کذلک تلف
 اولان نفوس ایکی بیگدن زیاده اولمغه ضرر دیده اولانلره طرف
 سلطنتدن عطایای و فیره ترتیب و عنایت بیورلدی بو ائشاده تونس
 پادشاهی سلطان عثماندن هدایای مناسبه ایله بر سفیر کاوب سده
 سعادتیه تقدیم قیلدیغی نامه سنده مصر لولر ایله عقد اولنه جوق
 مصالحه به توسط ایتسی التماس اولمش ایدی علماء عصرک بعضیلری
 اراقه دم خصمه مساع شرعی کوستردکلرندن ارکان دولت دخی اخذ
 انتقامه غیرتله یرلمش ایدی لکن مفتی عصر زین الدین علی که
 ملا عرب دیملکه مشهور ایدی اباحت دم مسلمینه جواز کوسترانلری
 نقیج ایله رک اجماع امت محمد ایله حکومت استقلالیه سی تصدیق
 اولنان بر هیئت اسلامیه نک علیهته پادشاهک بالذات حرکت ایتسی
 اوامردیوعزم همایونی فسخ ایدوب مصر اونی عقد صلحه طالب ایلدکه
 ممالک محروسه نک نهب وغارتنه جسارت ایدنلرک تأدیبی شروی
 ایله مصالحه نک عقدینه رضای عالی استحصال اولندی لکن اردوی
 همایون ایله قره حصارده آرام ایدن هر سک زاده احمد پاشایه دخی
 کیفیت یلدرادیکی وقت عساکر مصریه نک ممالک محروسه دن
 جکیلوب کتبدکلرینک خبری کلکه مصالحه به قرار ویریلوب

حوالہ سی عسا کر مصریہ نک جولانکا ہی اولدیغی مسموع
 مسامع ارکان دولت اولد قده هر سک او غلو احمد پاشا اناطولی
 عسکری ایله قره حصار صاحبی طوتمق اوزره عجله مأمور اولوب ذات
 همایون پادشاهینک دخی اسکداره کچمه سی اعلان اولد یغندن اردو
 تدارکمه باقلدی چونکه حلب ایالتی ایله قرمان ولایتی اراسنده بولنان عشایر
 ترکانه نک دائره اطاعته جلب وادخاللر نده ارئه اولنان قوه جبریہ
 مصر اولری وسوسه یه براغوب متیقضانه بولندقلری حالده عشیرت
 بکترینک مصر او طرفنه التجا ایتکاری دخی غیرت و حیلترینی تحریک
 ایلدیکندن عثمانلو ایله اعلان حربی صورت رسمیه ده طوتمبه رقیالکر عشایر
 مرقومه نک اصلحانه باقق اوزره کوندیریلان مأمورلر کسندولکلرندن
 تصادف ایلد کلری اناطولی عسکرینی عشایر طرقلوسی دیه رک
 تبعید لرینه قالقوب او ملا بسه ایله چقور او وادن عسا کر مصریہ
 چکلد کجه هم جوار اولان عثمانلو امراسی کیرمک بالعکس عثمانلو
 کیر و حدودینه عودت ایلد کجه مصر اولرک چقور او وایه کیرمکاری کبی
 حرکات مصرانه لری وقوعنده امرای عثمانیه نک موفق اوله مبشاری
 حدود خاقانیه ده حکومت شاهانه نک استقلالنه خلل کلوب پیرامن
 ممالک محروسه نک اداره سنه ضعف کلد کجه مصر اولره جسارت
 کلکده ایدی هر حکمدارک عرضی مقامنده اولان مملکتنبی پروا عسکر
 ادخال اولند قد نصکره ینه ملک صاحبینک قید ایتیب غیرته کلما سی
 صفت حکومتیه یاقشیمیه جغندن بشکطاشدن اسکداره اردونک
 اغراغی نقل اولنمغه باشلاندی ۸۹۴

سنه مزبوره شعبانک یکرمنجی بازار کونی صباح نمازی وقتنده بلوتلر
 قباروب هوا قراروب رعدو برقلرایله شدید روز کارلر اسوب عظیم یغمو ر
 نزول ایتدیکه طوفاندن نمونه ایدی فاتح حضر تترینک عصر نده باروت
 مخزننی اتخاذا اولنان کون کور مز کلپاسانه صاعقه شدیدیه اصابت

اولنوب ذوالقدریه ولایتی کندوسنه احسان ایله خضر بک زاده محمد
 پاشا دخی میر مذ کوری مقر حکومتنه اقماده مأمور اولدی بذاق بک
 برادرینک عصیاننه طار یلوب پادشاهک ناموسنی ا کاله سوز و یردی
 علاء الدوله بکک بر اوغلو او لو بده بوندن اقدام طرف سلطنتدن
 غیر شهرینه و الی نصب اولنان شاهرخ بکه مذکور بذاق بک کیدوب
 شاهرخک کوزلرینه میل چکه رله پدینه کوندردی علاء الدوله دخی
 نور عیننی نابینا کورنجه روز روشن کوزینه طارالوب برادرینک ایتدیکی
 انسانیتسز لکنه طار یلوب عشا یر ترکانیه پی باشنه طلویلیوب برادرینک
 اوزرینه یورودی بذاق بک دخی علاء الدوله نک هجومنی استماع
 ایلمد کده قیصریه حاکمی محمود بکدن استمداد طلبنده اولدی محمود بکک
 دخی ایالتی عسکری ایله امداده کله جکی سویلند کده علاء الدوله بک
 حبله طریقه سلوک ایدوب برادر ی بذاق بکک اغزندن اوله رق
 خصمک ضعف و ناتوانلغی او لمغله امداده حاجت اولیوب کرچه
 ابتدا مسارعت بیورمقلری التماس اولمش ایدی لکن شمدی تحقیقاتمه
 کوره معتمد بولنان دلاوران ایله مقابله اولنه بیله جکندن نافله زحمت
 المسونلردیو کوندردیکی مکتوبی محمود بک الدقدنصکرده دارالحکومه سنه
 عودت ایلدی بذاق بک مکتوب حبله اسلوبدن غافل اولدیغی
 حالده محمود بکک قدوم امدادینه کووه نورایکن علاء الدوله بک برکیجه
 هجوم ایدوب بذاق بکک برک و بارو یردیکی شجره وجودینه دال بذاق
 اولان عسکری دشمن بالته لری ایله بودانوب کوسکتوک قاتلجه میدان
 حربده جمعیت سپاه باغ بوز و منه دونوب چبوق صایمه جه بشبور
 اسیرالنوب بقیه سی صالحم صاچاق فرار ایلدی اسیرلرک ایچننده
 میخمال زاده اسکندر بک دخی بوانغله اثبات مدعا ایچون میرمذ کور
 مصره کوندردی بونک اوزرینه مصر لولر غیرته کلوب حلب
 امیر الامر اسی قیصریه پی تسخیره تسلیط اولنوب نیکده وارکلی قرمان

کلوب حضور همایونه چیقارلدی ماتیاسک و فاتی ماده سی دخی
شویله استماع اولمشدر که سمند ره سکه سندن مصطفی نام بر شخص
مقدمه کند و برادرینک محارستنده مانیاس قورونک حضورنده قتل
اولند یغنگ انتقامنی آلق ایچون تبدیل قیافه محارستانه کچوب
بر تقرب ماتیاسه تقرب ایلیوب بیله بیله سنجه طاشید یغی خنجر ایله
دیش بیله دیک مانیاسک کارینی تکمیل ایلر که در حال شخص
مزبور طو تدریلوب یاره لشمش اولان مانیاسک حضورنده پاره لشمش بعده
مانیاس دخی فوت اولمشدر

مملکتین ویوه ده لری له و محار و اردل و ونیک و موره ایتمایا طرفلری دائما
صراتی چیقار تابه رق اداره اولنوب سلطان جم احوالی دخی پاییه
سپارش ایله سنوی قرق بشیک یالیزا لتونی و بریلوب حفظ و حراثتند
اهتم اولمسی التماس اولمقده ایدی زیرامصر سفری کوندن کونه بیومکه
باشلیوب بالذات پادشاهک آغر براردو ایله حرکت ایتمسینه لزوم کورونمده
ایدی زیرادولت چرا کسد ایله دولت عثمانیهک بالواسطه اولان خصوصتلی
میدانه چبقوب ایکی دولت اسلامیهک اتفاقنه خلل کلد یکنندن
بشقه ملوک چرا کسه نک چقر او ای تکرار ضبط ایدیشی بایزید لو
و ذو القدر لو عشیرتلیک دخی عثمانلویه اولان میل و اطاعتلرینی
سلب ایدوب بالاخره عصیانلرینی موجب اولدی حالبوکه سلطنت
سنیه طرفه عا اولان انهزام و انکسار ماده سی کند وسند اولنان
امداددن نشئت ایتشد و الحاصل میرمومی الیه عثمانلویه التجاسندن
ایستدیک کی اطرب طو نمغه نائل اوله منجه یسه مصر لو طرفه
دونوب اوغللرینی خدمت سلطان مصره قزینی امیر کبیره ویرمکی
عرض ایلدی مصرک امیر کبری اوز بک قزی اوغلونه الوب اوغلونی
دخی سلطانک خدمتیه اعزاز ایدی ایدی بوشلر باب عالی پادشاهی به
یلدیرلد که بوندن اقدام زیله منصبی ایله تلطیف بیورلمش اولان بداق
بک که علاءالدوله بک برادری ایدی در آن ایوان کیوان پاسبانه جلب

او واده بولنا بلری تپه لکه کوندردی د کر قیلاری هر نقدردونمای عثمانیه ایله
 اینوقه ایدلمش ایسه ده شدتلی روز کارلک هیوبی جهتله صدمات
 امواج بحر دن یوز پاره سفینه بیک پاره اووب طماغلدی انک اوزرینه
 عسا کر چراسه بلن طا غلرندن کچوب جیحان نهرینی آشوب
 د نه ایله طرسوس اراسنده واقع اغا چاری نام محله اغستوس
 اونالتی تقابل صفوف وقوع بولدی اسفندیدار خاندانندن اولان
 قزل احمد بک ایله طورخان بکزاده عمر و محمد بکسر سردارک یاننده
 قلوب یعقوب پاشا ولی زاده احمد پاشا سنان پاشا ایله صاغ قواده
 اورنوس زاده لرو میخال زاده لرایله خایل پاشا صول قواده طوروشوب
 رمضانک اونبرنده سپاه روم ایله عسکر شام التحاق صبح و شام کی
 بربرینه قاریشوب اناطولی لشکری ثبات و اقدامده قصور ایتدکری
 جهتله بوز و لوب میدان حربدن ایاق ایاق جوزلوب قاچدی لر عرب
 عسکری روم ایلی لشکری نک اردینی صاروب عشایر ترکمانیه دخی اردویی
 بغمایه کیرشد کده اورنوس زاده رشید و پیک چوق نامدار بکیدلرک وجودی
 صحرای عالمدن نابدید اولدی علی پاشا اشبوانهزامی کورد کده عسکری
 قیر درمقدن ایسه محافظه طرفنده بوانمق ده اخیارود ردیو مهمات
 حریبه بی ادنه قلعه سنده براغوب کندوسی لارنده جاتبده مسارعت ایدرک
 در دولتیه کیفیتتی انما ایللیوب محاربه وقتنده اطاعت ایتیانلردن وافر شکایت
 ایتمکله در حال قرمان بکسر بکی قره کوز پاشا استانبوله جلب اولنوب قتل
 اولند بیغی مثلاً و قیصریه بکی سنان بک قره سی بکی اسحق بک روم ایلنده
 قز لجه مسلم بکی قره جه پاشا زاده اسکندر بک و اردو دفتر دارلری
 حبسه قالدیر یلوب روم ایلی بکسر بکی خلیل پاشا دخی منصبدن عزل ایله
 اوخروسجاغی ویر یلوبیری یحیی پاشایه توجیه اولندی فی ۸۹۳
 بحار قر اللغی ماتیا سک و فاند نصکره حسب الوراثة بوهیمیا قرالی
 النجی دسلاسه انتقال ایتمکله اعلان جلوس ایچون بر ایلیچی

اولان فناری زاده احمد پاشایه و برلدی مسیح پاشا قلبه زعامتی ایله
 چقارلد قده (دور مسیح کچدی ایردی زمان احمد) نکته سی
 امرار اسنده شایع اولدی ایسه ده احمد پاشا اوایشده ارباب اولدیغندن
 چارچابوق عزل اولنوب خادم علی پاشا وزیر ثانی اولدی روم ایلی
 امیر الامراسی اولان خلیل پاشا دخی انک یرینسه روم ایلی بکربکی اولمش
 ایدی صدر اعظمک دردواتدن ایرلمسنی پادشاه پروجه له ایسته مدیکندن
 وزیر ثانی نصب اولنان علی پاشانک سردار اولسی تذبیب اولنه رق اناطولی
 بکربکی سنان پاشانک اناطولی عسکری ایله قرمان حد و دنده اردوی
 جهان پویه ملحق اولسی امر اولندی روم ایلی بکربکی خلیل پاشایه
 روم ایلی لشکری ایله کلیبولیدن کچوب قونیه اوزرینه وارمسی بیلدیرلدی
 اعاده صلحه وسیله اولور خلیا سینه مبنی مصر لوطرفندن دواته کوندرلش
 اولان هر سک زاده احمد پاشا دخی کلیولی دوغاسی باشبوغی اولوب یوز
 قدر سفاین حربیه ایله قرمان سواحلنده طولاشمسنه قرار ویرلدی
 ۸۹۳ سنه سی علی پاشا درت بیک یکچیری اون بیک عزب برچوق
 سواری ایله استانبولدن حرکت ایلوب سنان پاشانک و خلیل پاشانک
 عسکر لر یله برلشهرک التمش بشبیک نفوسی شامل براردوی چقور اووایه
 صالوب طرسوس و یاس و سبس وادنه بی قبضه تسخیره آلق ایچون
 دشمن بدکانه یول ویردی تهاجم طرفین ایله اورالک قلعه لر ی
 خصوصاً دانه حصارینک خرایتدن نه الی قالمش نه اوستی وارا دیکه
 باندیه طیراق قلعه کویا بر حصار استوار ایدی بناء علیه قلعه نک
 تعمیر شان عالی اقتضا سندن اولمغله منهدم اولان طرفلره بشقه بشقه
 امرای آوردو تعیین اولنوب سور استحكام بی قصور تمام اولدی بورالزینی
 عساکر عثمانیه نک ضبط ایلدی یکی مصره منعکس اولد قده ملک
 اشرف قایتبای نیروی حبتی بازوی غیرته کتوروب دیار عربک
 عسکرینی شام حلبک لشکرینه امرادن اوزبکی برابر قاتوب چقور

ینه قونیه صحرا سینه طو پلنق اوزره عسا کره رخصت ویرادی
سلطان بایزید حضرتلری ادرنه تک اعمار ینه صرف همت بیوروب
برطاقم کو پرور و مدرسه لر و عمارت لک تنظیمی ایله مشغول ایدی
بغدان طرفدن ایکی سنه لک ویرکو کلوب مجاردن دخی هدا یا ایله ایلچی
کلدی بغدان و یوه ده سی استغان بک له و مجار حکومتلرینک و موسقو
حکمدارینک اعانه سیله ینه بغدانه کلوب اطرافه فرار ایدن اهلینک
اجتماعیله مقام سابقه سنی استحصال ایلد کدنصکره دردوات علیه یه
دخی ایکی سنه لک ویرکو ایله حکومت سابقه سنده ابقا اولمسنی
نیاز ایلدی وکلای دولت بویابده مشورت ایدوب برطرفدن ایتالیا
الکاسنده شهرزاده سلطان جی اجلاس بهانه سیله ایتالیا حکومتلرینک
اتفاقی برطرفدن دخی ینه شهرزاده مشار الیهک مصره عزیمتدن
تکون ایدن فساد و منافرت ایله اناطولیده ناموس سلطنته طقونه حق
مرتبه ده برغانله عظیمه تک هنوز ارقه سی التمامش ایکن روم ایلی
الکاسنده دخی برغانله جدیده جیقارمق اولور می اولمازمی دیومذا کره
اولندقده بیت (ایکی قار پوز طو تلماز برال ایله) بود عواده نه حاجت وار
دلیله (فخواسنجه روم ایلی حدودی حالی اوزره براغیلوب بغدان
ویوه ده سنک هدیه سی و نیازی قبول اولنوب اجنبی حکمدارلک مجموعی
مدارا ایله اداره اولمغه قرار ویریلوب مصر سفرینک اطرافلیجه
طو تلمسنه اراده صدور ایتدی

اسپانیوللرک اندلس و غرناطه طرفلر ینه واقع اولان هجوملرینک منعی
ایچون غرناطه امراسندن فریاد نامه لر کلکله حوالی مذکور ده
بولسان مسلمانلره اعانه اولمق اوزره امرای بحریه دن کمال رئیس
برطاقم دونما ایله آق دکره چیقارلادی

صدر اعظم داود پاشانک حقنده بعض مرتبه افترایه جسارت ایدن
وزیرتانی مسیح پاشا دردولتدن تبعید اولنوب یری نشانجیلیق خدمتده

جای هجاده یا لکز بر اقدیلر احمد پاشا هر تفرقات و اقدام کو سترش
ایسه ده عسا کر موجوده سی پادشاه او غورنده مجروح و مطروح
اولنجه اصابع تدبیری شکسته قالوب دشمن غدارانده کندوسی دخی
اسیر اولدی اشبو هزیمت و پریشانلق اورالرك قلمه لری محافظه سنده
اولانلرك مشهود و مسموعلری اولدقده حصارلری مصر لولزه تسلیم
ایلیوب صا و و شدقلری امرای چرا کسه به اسیر اولان هر سرك
زاده احمد پاشایی دخی انواع حقارت ایله مضره ایصال ایلدکلری
معروض درگاه پادشاه جم جاه اولنجه صدر اعظم داود پاشانك
مکمل بر اردو ایله اعزام اولمسنه قرار ویرلدی ۸۹۱ سنه سی اول
بهارنده صدر اعظم اسکداره کچوب نشر او امر ایله جمع عسا کر
ایدوب طی مراحل ایله قطع منازل ایدرك قونیه حدودینی کچوب
اوج قویویلاقی دنیلان محله ذوالقدریه او غلو علاء الدوله بك
كلوب اردوی صدر عالی به ملحق اولدی میرمذکور صدر اعظمك
بردن بره عرب الكاسنه کیرمسنی تجویز ایتمیوب ابتدای امرده چرا کسه
طرفنی التزام ایلیان عشایر ترکانه نك تربیه لرینه باقوب بعده وارساق
عشیرتک اوسننه وارساق اندن صکره طور غودلو طاقنی طور در ساق
دیمش ایدی فی الحقیقه او نجه رأس حدود ده بولنان عاصیلرك
و محرکلك فساد لرینی تمیز لیوب صکره ایچرویه کیرمك حسن تدبیر
او لمغله او یلجه اجرا اولنوب ابتدا وارساق عشیرتک محلی اولان
بلغار طاغنه هجوم اولدقده بوغا او غلو آق باش او غلو الوان او غلو
سوموك او غلو اولو او غلو طور غود و شیطان او غلو عشیرتلرینك
بوی بکلری صدر اعظمه دخالت ایدوب اقشار حاجیلو عجملو
حور زوم عشیرتلی چقور اووا طرفنه فرار ایلدیلر ارتق اورالری
دولتک مراد نجه کسب اسایش ایتمکله موسم سفر دخی مرور
ایلدیکندن اردوی همایون استانبوله عودت ایلیوب سنه آتیه اول بهارنده

مجرد مصاهرت قوتیله سردار او لمسنی چکه مدیکی کی فرمان امیر
الامر اسی قره کوز پاشا دخی کند و سنک خدمات سابقه سی تقدیر
اولمذ یغنه کو جنوب او غرواق طوغرواغنه ترجیح اولنیور جان و مال
ایله خدمت ایتمکن بر طرفه کسب تعلق ایتلک چوق خیر لو ایش
بیلدم میدان حربده هر تقدیر اراق ایش اولسق التفات و شان ینه
سردارک اولوب جانسپار لغمزائ عمره سنی کوره میه جگمه شمعی به قدر
ابتدی کمز صداقتله مکافات کور مد یکمز دلیل جلیلدر ارتق خلقک
افتخاری ایچون دشمن قارشوسنه وارمق عاقل ایشی دکلدردیه رک
میدان حربده احمد پاشایه یاردجی اولوب اوزاقدن سیرجی
اولمق اوزره اتفاق ایتدیله

ایشته بویکی یادکار حسد و نفسانیت ایله حقوق ولی نعمتدن اظهار
عقوق ایدوب دولت و ملتلی حقننده بدخواه اولدیله اکر احمد
پاشا فی الحقیقه سردارلغ اری اولوب محضا شرف تعلقندن
اوترو اولمش ایسه ایا قنسنز لکندن بحث ایله میدان حربده اردونک
القی اوسننه کلور صکره ناموس سلطنتی کسره سبب اولور دیواولجه
هجه لیوب دردواته بیلدرملی ایدی صداقت بودریوخسه احمد پاشایه
طار غلق ایچون ناموس دولتی پامال ایدوب پادشاهنی مضطرب
ایتلک هیچ بروقتده عفو اولنه مز زیرا پادشاهک دولت امورنده اولان
هر امرینه اطاعت ایتلی و دولتک دخی ملت اوغورنده اولان ایشلرینی
الله ایچون کورملیدر پادشاهک امرینه ملتک ایشلرینه ذاتیات ایله
اغراض مخصوصه قاریشدرمق حیثسنز ایلک الزیاده سیدر

ایمدی طرسوس اواسنده تلافی فریقین وقوعنده محمد پاشایله فرمان
امیر الامر اسی قره کوز پاشا که فرمان حکمداری شهرزاده سلطان
شهنشاهک سرداری ایدی احمد پاشانک زوال اقبالی ایچون
ولی نعمتترینک ناموسنی هتک ایدوب بیچاره بی اناطولی لشکری ایله

ثبات و اصرارینه قارشو طوره مبه جفلی بنی یله رک عربستانک
کلیدی مقامنده اولان قلعه لری المغه غیرت ایدوب امرای مصریه دن
اوزبکی و شام امیر بنی عسا کر کثیره ایله ایکی قول اردو ترتیبی اوزره
سوق ایلدیلر فرهاد بک عسا کر مصریه نکر بردن بره هچو منندن
غافل اولمغله عسکر بنی هنوز جمع ایتکسزین یالکر مستحفظین عسکر
ایله مقابله یه چیقمش ایسه ده اثنای حربده فرهاد بک شهید امرادن
موسی بک دخی شهد شهادتی نوش ایله بیهوش اولیجق بقیه سپاه متخیر
ومد هوش اولدقلری حالده سمت سلامتده کر یزان اولدیلر سنه ۸۹۱
مالقوج او غلوبالی بک که اوج بکارندن ایدی بغداد الکاسنه تکرار
آقینه کیتکه مأمور اولدی وخیلی اسیر ایله عودت ایلدی ایسه ده
بغدان بکلکی حقندن واز کچمیان استفان بک له و محار لونک اچانه سیله
ینه بغدان حکمداری اولدی لکن مصر سفری دخی برطرفدن آچیلغه
باشلادیغندن روم ایلی احوالی مدارا ایله اداره اولمغه قرار ویرلدی
والحاصل وقعه مذ کوره درد ولته منعکس اولدقده شرف مصاهرت
شهریاری ایله مفاخرت ایدن فرهاد بکک وفاتی دائره حرم سلطنتی
مکدر ایلدیکندن چرا کسه مصریه دن اخذ انتقام ایله نام و بروب کام آلمق
ذمت بلند همت پادشاهی یه راجع اولمغه خدمت سلطنتده صداقتی
والتفات عالی یه لیاقتی اولدیغیچون قرابت مصاهرت سلطانی برله
مفاخرته سر اوار کوریلان انا طولی بکر بکبسی هر سک زاده احمد
پاشایی سپه سالار ایلوب انا طولی ولایتده بولنان امر او زعمایی
واصحاب تیمارک برارلر بنی طو پلیوب ادنه وطر سوس جانبته کیدوب
چرا کسه مصریه ایله محاربه یه اقدام ایچون مأمور اولدیغی مثلاً
معینند دخی خضر بک او غلو محمد پاشایی وقرمان امیر الامراسی
قره کوز پاشایی ویردیلر لکن محمد پاشا کارک زارلقده مستحق
تقدیم و آستان دولته بنده قدیم ایکن هر سک او غلو احمد پاشانک

اورالری فتح اولنه رق عشایر متفقہ نک امر واداره لری دخی فرمان
حکمد ارغنه الحاق اولندی

اشبو ایکی دولت اسلامیہ نک اعلان حرب و خصوصیت ایتملکرینه
البدستان حاکی نصب اولنان شهسوارزاده علاءالدوله بیکک ملاطیہ پی
مصر لوردن حربا المسی و مصر لوند دخی میر مومی الیہک اوزرینه
حلب امیر الامر اسنی و شام حاکی مأمور ایتسی انک اوزرینه دولت علیہ
طرفندن قیصریہ والہسی یعقوب پاشا نک علاءالدوله امدادینہ
کوندیرلمسی و حلب امیرینک میدان حربدہ فوت اولوب اخذ اولنان
تیراندازان عربک ایشہ یارایان پر مقلری قطع اولنہ رق وطنلرینہ
اعادہ اولنسی مصر لولری غیرتہ کتورب عثمانلودن اخذ انتقامہ مجبور
ایتکلہ کولہ من اتلو سندن بشبیک قدر عسکر اعزام اولنوب ملاطیہ
قربندہ یعقوب پاشایی نا کھانی باصوب اناطولی عسکرینی پریشان ایلدیلر
ایمدی سپاہ رومک چرا کسہ مصریہ ایلہ اشبو اولکی محاربہ لرنده
ابتدای امر دہ چرا کسہ نک مغلوبیتی کور نمش ایسہ دہ صکرہ دن
سپاہ رومہ خسارت ترتبی سردارلرک سوء تدبیرندن اولمشدر شویله کہ
قرمان امیر الامر اسنی ادنہ و طرسوسی و اول ک شوردہ اولان سلبس
وایاس کی نیچہ حصار محروسی فتح ایلد کد نصکرہ طرف سلطنتدن
شرف مصاہرت ایلہ مفاخرت ایدن فرهاد بک حوالی مذکورہ نک
محافظہ سنہ مأمور اولوب معینہ دخی کزیدہ عسکرلر ویرادی لکن
میر مومی الیہ سایہ اقبال پادشاہیدہ خوشحال اولوب کرم و سرد
روزکاری کورماش و اعدا طبایجہ سی یمامش اولمغله ک سندوسندن
بشفہ کیمسہ نک شجہا عتدن بہرہ سی و دشمنک قارشولرینہ کلککہ
زھرہ سی یوق صانوب عبش ونوشہ ونشہ شباب ایلہ جوش و خروشہ
آغاز و هوای غفلت و غروریدہ پرواز ایتکدن کندوسنی آلہ مزایدی
چرا کسہ مصریہ ہر نقد میدان حربی قرانمشلرایسہ دہ عثمانلوند

بکرندن ارز نام شخصک او غلو داود بک مصر ساطانی شیخینک
 وقتنده حلبه قاچوب حلب امیرالامر اسندن عسکر ایستدی
 سلطانک امری ایله مشارالیه حلبدن عسکر ترفیق اولنوب ارزک
 دائره حکومتی متغلبه نک النندن آنوب ملک صاحبی اولان ارزه ویرلمش
 ایسه ده امور حکومتده استقلالی محو اولوب مصر اولر مداخله دن
 خالی اولمازلر ایدی بو اراق کوندز البک احقادی بیننده منافسه
 ظهور اتمکله مصر اولر اورایه دخی صارقندیلق ایدوب حایه صورتی
 کوستره رک ایاس قلعه سنی قایدیلر ادنه حاکی رمضان او غلارندن
 دخی سبس حصارینی آلوب قشمر اولاندندن طرسوسی ایستوب بودرلو
 حایه ایله عشایر متفقہ نک ایچنه کیروب بکرزاده لری بری برینه دوشوردیلر
 بو نک دخی سبی سلطنت سنیه طرف عالینندن قرمان واج ایل
 و مرعش والیستان حوالیسی ایله سلفکه نواحیننک تسخیر اولم سیدر
 چونکه سلطنت سنیه عثمانیه نک کوندن کونه کسب شرف و شان
 اتمسی ملوک مصریه نک زوال دولتی تعجیل ایلدیکندن ایکی دولت
 اسلامیہ اراسنده جهت جامعه اسلامیہ ملاپسه سبله اتحاد و اتفاق
 ایدوب قوه حربیه لرینی دشمنلری اوزرینه سوق ایلمک لازم کلور ایکن
 برینک استیلا دیگرینک محافظه مملکت اتمسندن رقابت و خصومت
 بدرجه یه وارمش ایدیکه قلیچدن ماعدایرشی ایله بودعوانک حل
 و فصلی ممکن دکل ایدی بنساء علیه عشایر متفقہ بی مصر اولرک
 مداخله سندن چیقاروب کندوز برحایه سنه المقی یاخود کندو کندولرینه
 مستقل قالمق ادعایله قرمان حکمداری شهرزاده سلطان شهنشاهک
 امیرالامر اسی قره کوز پاشا انا طولی عسکری ایله مأمور اولدی
 قشمر اولر قصولو قره عیسی او عشیرتلی و طرسوس بکری قره کوز
 پاشایه التجا ایدوب مصر اولر و افرشکایت ایتدیلر سبسده واپاسده
 مصر اولرک قوه حربیه سی مرتبه کفایه ده اولمدیغندن درجنک اول

المن اوزره عربستانه عسکر سوق ايتك برمدند برو منوي ضمير لری ایدی
 خصوصاً برادر لری سلطان جم مصره فرار ایلدی کی وقت ممالک
 روده محض الفای فتنه ایچون شهرزاده نك مرادینه روی مساعده
 کوسترمسی کذلک هند پادشاهند کوندیریلان هدایا ایله سفیری
 مصرده توقیف ایتسی و حرمین شریفین اهل بسنه و بریله جک صره
 همایونی کتور انلره تحقیر ایتسی سلطنت سنیه نك نامو سنه طوقمغله
 حیت شاهی و غیرت کشور پناهی انتقام مقامنده قیام ایتک لازم کادی
 کذلک عثمان غازی نك جدی ایله ممالک رومه کلان

۱ ۲ ۳ ۴ ۵ ۶ ۷

بورکر قصون قشمتور وارساق قره عیسی ارز کندز
 نام سر کرده لر ارطغرل غازی دن آیریلوب چقور او واده برمدت توطن
 ایلد کیری زمان یورکر جمله سنه رئیس او اوب سبس وادنه یی
 و طرسوسی ارمنیلرک اندن عهد و امان ایله آلوب اورالده بلا مانع
 قونوب کوچر لر ایکن یورکر وفات ایدوب یرینه اوغلو رمضان بک
 رئیس عشیرت اولد قدده قشمتوره طرسوسی قشلاق بلغار طاغنی یایلاق
 قصونه دخی اصار یغی قشلاق کولک بوغازینی یایلاق کوندزه دخی سبس
 قشلاق و طاغلرینی یایلاق تعیین ایلوب دیگر عشیرت بکله ینه مواقع
 مناسبه کوستروب ادنه یی کندوسنه مقر اتخا ایتدی برمدت صکره رمضان
 بک دخی وفات ایتکله یرینه اوغلو ابراهیم بک کجدی کی مثل او ذکر اولنان
 عشار بک لری دخی برر برر وفات ایتد کجه اولاد و احفادی پدرلرینک
 مقامنه کچرک حکومت ایتکله باشلادیلر ایسه ده عشیرتک یوقاری باش
 ورته سی چوغالد یغندن مصر اولر وارمنیلر و ساراکراد عشیرت لری طرفندن
 اغفال اولنه رق اتفاقلرینه نفاق و وفاقلرینه شقاق کیروب هر بری
 کندوسنده دعوای استقلاله استحقاق بولوب یکدی بکرک دایره اداره سنه
 مداخله یه تشمیر ساق ایدر لر ایدی بو اثناده عشیرتک یوقارو باش

سبب ظهور مخالفت روم و عرب

هر نقد ر وقایع نویسان سلفك خلفه حصه اله جق مرتبه حوادث
براقامسی موجب اسف ایسه ده روم و عربك یکدیگر حقننده یازدقلری
کابلرتبع ومطالعہ اولندخہ ایکی طرفدن دخی یازلمش اولان شیلر
اغراض واعتراضاندن عبارت اولغله ایکبسیده تمامیلہ صحتہ مقرون
اولیوب فقط ایکی سقیمدن بر مستقیم چیقارلق قاعده سنجہ اشبو
غرضلوسوزلره نظر انصاف و بی طرفی ایله باقیله جق اولور ایسه
حقیقت حال میدانہ قونیلہ جغی جهتہ بونکابده دخی بیطرفلق اصولی
الترام اولمشدر

خطه عربستانه حکمران اولان ملوک مصریه خلفاء عباسیه نک
کندو نزدلنده بولنمسی جهتیه ملوک اسلامیه اوزرینه دائما تفوق
دعوا سندن خالی اولمازلر ایدی بونک اوزرینه خداوند کار سابق
سلطان محمد خان مر حوم مسالک حج شریفده واقع بر که لک
تعمیرینی مراد ایدرک مصر ملکندن رخصت ایستد کده ابتدای
جلوسنده خلیفه عصر دن اجازت المدیغیچون بر که لک تعمیرینه
مساعده اولمادی بوندن بشقه مصر لو طرفلوسی اولان قرمان
خاندانی پریشان ایتدیکنه دخی انفعال ایتدکلرندن سلطنت عثمانیه
طرفندن ایج ایل و مر عیش حوالبسنه والی منصب اولنان شهنسوار
زاده علاء الدوله بکک علیهنده حلب امیر الامر اسنی تسلیط ایدوب
ممالک محروسه به تعدی ایلدی بناء علیه پیرامن ممالک عثمانیه نک
محافظه سی لازمه ذمت سلطنتدن اولغله مصر سفری نامیلہ استانبولدن
حرکت اولنمش ایسه ده مرحله اولیده رهزن اجل قطع سر رشته
امل ایتمکله اول مهم عظیم حیز حصوله موصول اوله میوب قالدی
لکن سریر قیصری شایسته افسر سروری اولان سلطان بایزید
خانه انتقال ایدیجک ناموس سلطنتی اکمال ایچون پدرلرینک انتقامنی

احمد پاشا دخی اناتولی عسکری ایله زغره ده قشلا مق اوزره قالوب
 کند وری ادرنه به عودت بیوردیلر
 وزرات رتبه رفیه سنه ارتقا ایلین مسیح پاشا مظهر غضب پادشاهی
 اولوب وزراتدن تنزیل ایله فلبه به اعزام اولندیغی مثلاً وروم ایلی
 بکر بکی اسکندر پاشا دخی منصبندن انفصال ایدوب یری سمندره
 والیسی خادم علی پاشا به ویرادی بونلرک عزللرینه داتر تواریخده
 بر سبب واضح بیان اولنماش ایسه ده روش مصلحتده باقلنجه بغداد
 سفرنده بعض مرتبه رخاوتلری اولوق کرکد رکه بغدادلونک ایکنجی
 دفعه عصیانلرنده یالکز علی پاشا مأمور اولمش ایدی سنه مزبوره
 شتاسی ادرنه ده چیقاریلوب موسم بهارده چوکه ییلاقنه کیدیلوب
 تنزه اولنور ایکن هند پادشاهی طرفندن ایلچی کلوب اعتماد نامه سنی
 رکاب همایونه صوندیغی وقت مصر ملکی جابندن دخی تبریک سلطنت
 ایچون آغریبر ایلچی کلدی بونلری متعاقب محارقرالندن وندیک
 دوژندن دخی ایلچیلر کلوب جمله سی حضور همایونه چیقاراق
 حامل اولد قلمی نامه لرینی تسلیم ایتدیلر بواشاده بغدادلونک تکرارا
 اق کرمانی الموق اوزره عصیان ایلدیکی مسموع عالی اونجه خادم
 علی پاشا به قیو قوللرندن اوج بیک یکچیری ایکی بلولر وروم ایلی عسکری
 ترفیق اولنوب سریعا کیدوب مضرت اعدایی دفع ایتسی امر اولندی
 روم ایلی امر اسندن مالقوج زاده بالی بک سلسره ایالتنه والی نصب
 اولنوب بغدان حدودینک محافظه سی دخی علاوه مأموریتی ایدی
 بناء علیه سردار علی پاشا ایله برلشوب بسارایا الکاسنه ایاق باصدیلر
 بغدادن بکی استفان بک لهلودن و محارقرالندن دیغی عسکرایله برازمقاومت
 ایده بیلش ایسه ده بالاخره طیبانه میوب لهستانه طوغرواقتان و خیران
 فرار ایتکله مملکتی غارت اولندی ۸۹۰ فی م غره

کیدیلوب درت کونده قلعه سنک پیشگاهنه وارلدی قلعه نك اطرافى
 برصندق عمیق ایله احاطه اولمش ایدیکه رسن خیال غورینه ایرمک
 محال ایدی اوزاقدن طوب وتفنك ایله تضییق ایدرك فتح وتسخیری
 هر نقدر مکناتدن ایسه ده قلعه نك لزوم وقیمتدن زیاده
 نفوس تلف اوله جغندن بشقه وقتك دخی اوزامسی ایله عساکره
 فتورکله جکندن اخیر لایو خردیه رله قلعه نك فتحه مسارعت و قلعه دن
 اتیلان طوبلردن محافظه ایچون هم سپریایمق و همده خند قلعه
 طپراق طولدیرلمسینه غیرت اولنوب اونیش سنه نك مهمات و ذخایری
 حاوی اولان قلعه همت پادشاهی ایله اون برکونده فتح اولندی ۸۸۹
 سنه سی رجب ۱۶ درون حصاره کیریلوب برج باروی حصاره عثمانلو
 سنجاغی دیکیلوب نوبت سلطانی عادت عثمانی اوزره چالندی هرکس لر
 بیلدیلرکه قلعه اندی سکنه سندن اون بیک قدر خانه نقل خانه
 قاعده سنجه استانبوله کچیریلدیکی وقت قرق بیکه قریب اسیر دخی
 کوندیرلدى خزینه بیت الماله عائد اولان نقود موجوده ایله ادرنه ده
 عمارت بنا یوریلوب اسلحه نفیسه سی خزینه دولته قالدیرلدى قریم
 خانى منکلی کرای خانه التونلو اسکوف کیدیریلوب امراسنه دخی
 عطایای وافره عنایت اولدقدن صکره مملکتی طرفنه عودته رخصت
 ویرلدى لکن هند پادشاهی سلطان محمد بهمن طرفندن پادشاهه
 ارسال اولنان اوطاق عالی قوریلوب بردیوان عظیم ترتیب اولنه رق
 مشارالیه منکلی کرای خانه عصیان اوزره بولنان قبائل رؤسایى حضور
 همایونه جلب ایله فیلارک التنده خرد ایتدیردیلربوند نصکره بغداد
 و یوه ده سی عاصی استغان بکک برادرزاده سی دیمتری بک که معیت
 همایونده ایدی درحال قریزی برکلی التونلو اسکوف کیدیریلوب
 بغداد امارتی توجیه یورلدى اورارک اداره سی سلسیره والیسی سنان
 بکه اصمارلنوب اسکندر پاشا روم ابلی عسکری ایله صوفیه ده

آنک یری دخی شهزاده سلطان قورقوده و یرلدی قاسم بیک
 یرینه ده طورغود اوغلو محمد بک باش بوغ اولدی شهزاده نک نعلشی
 بور سایه ارسال اولندی ۸۸۸ سنه سی و قایعنه ده بیان اولندیغی
 اوزره میخال زاده علی واسکندر بکر افلاق یوه ده سنک استدعاسنه
 مینی بغداد الکاسنه اقینه کیمشلایدی لکن اطراف حکو متلردن
 اولنان تشویق و ابرامره مغرور اسلطننت سنیه نک قوه قاهره سیله نحو
 اولان زانسیو دولتنک انتقامنی آلمغه قاقوب طرف دولته عائد اولان
 و یرکوی معتاده سنی ادا ده تکاسل ایلدیکنندن بشقه مأمورین عثمانیه به
 ایتدکاری معامله تحقیریه ایچون بونلرک تربیه لرینه باقق و پروت
 نه ری اوزرنده مناسب بره وقع یایق ایلروده اوله جق مضر تلرک اوکنی
 کسیرمک اوله جغندن اردوی همایونک استانبولدن ادرنه یه قالدیرلسی
 و مهمات حریره نک دخی نهر طونه یه نقل و ایصالنه فرمان اولندی
 اردوی همایون استانبولدن حرکتک اوتوز ایکنجی کونی طونه کنارنده
 کائن ایساقی اسکله سنه یتشوب قار شو بسارایا طرفنه عبور
 اولد قده یکر می بیک قدر عسکری ایله افلاق بکی قدوم شاهانه یی
 استقبال ایدوب مظهر التفات اولد قد نصکره اردوی همایونک ذخیره می
 تدارکنه مأمور اولدی سنه ۸۸۹ جانی ۱۰ کلی حصارینه و اریلوب
 طقوز کون قدر محاصره ایله تضییق اولند قده دروننده اولان لر صدمات
 قاهره طوپه طاقت کتوره میوب حصاری تسلیمه صورت امان کوستردیلر
 جمعه نمازی درون قلعه ده قلمق اوزره شهره عسکر ادخال اولنوب
 مهمات حریره موجوده سی جیحانه جیلره تسلیم اولانه رق آق کرمان
 طرفنه عزیمت ایچون عسکره امر و یرلدی بواشاده قریم خانی منکلی
 کرای خان دخی الی بیک قدر سواری ایله تبریک غزاو سلطننت وسیله سیله
 خدمت شاهانه یه بالذات شتاب ایدیشی بوایشی قولایقله تکمیل
 ایلدی شویله که ماه مزبورک یکر می بشنجی کونی آق کرمان طرفنه

شهرزاده نك حصول املى بهانه سيله دو نختادارك ايلوب ممالك محروسه يه
هجوم ايد جكر ايدى لكن وفات ماده سى بو غائله بى برطرف ايلشد ر
* فصل ثالث *

موراويانهرينه قلعه انشاسى * افلاقه اردو كوند رلمسى * اجنبى
سفراسى ملاقاتى * رمضان اوغلو غائله سى * منازعه روم و عرب *
جمعيت ختان * شهرزاده لك اياالتله چبقارلمسى * المانيا الكاسنه هجوم *
عثمانلو ايله روسلك اولكى تصادفلى * سلطان جك قزىنى بايزيدك
عقد ايتىسى ياشامه رسميه * محاربه ونديك * و بونلرك
مصالحه سى بيانده در *

پادشاه جديد حضرت سلطان بايزيد انا طولى غائله سنى برطرف
ايلد كد نصكره سپاه ظفر پناهى استصحاب ايله استانبولدن حركت ايلوب
قلبه طرفنه عزيمت او رادن دخی پدرلى سلطان محمد خان
مرحومك موراويانام نهر ك كارنده اثر همتلى اولان استحكامه
قوت ايچون بر مقدار عسكر كوند يروب كند ولى قلعه يه وصوللرينك
اونجى كوفى كوستنجه يه كچوب برازا قامتد نصكره صماقوله توجه ودمر
معدنلى معاینه اولنهرق صوفيه يه عودت ايلديلر پادشاهك اوچنجى
شهرزاده لرى سلطان احمد چورم سنجاغى انضماميله اما سیه سنجاغى
ويرلدى قرمان سلسله سندن قاسم بك وفاتى خبرى ارکان سلطنته
موجب ممنونيت اولمش ايسه ده شهرزاده سلطان جم برينه قرمان
حكمدارى نصب اولنان شهرزاده سلطان عبداللهك زهنگاه قدسى
جايكاه ايدوب بارگاه رحته روبراه اولديغى پادشاه عاليجاهه سبب
آه و آه اولدى امانه چاره كان قضا دن ايتلان تير تدبير ايله تغير
قبول ايتيه جكسندن بالضرور صبر و تحمل اولنوب ايات قرمان دخی
مغيبسا حكمدارى اولان ايكنجى شهرزاده سلطان شهنشاهه ويريلوب

الغونس ثانی بعده فره در بق نام ذاتلرده ایدی پاپاق مقامنده دخی
 سکزیچی اینوسان و التیجی الکساندر اولوب بونلرک زماننده لاتین
 کلبساسیله روم کلبساسنک برلشمسنه داتر فلورانس نام شهرده بیوک
 بر مجلس تشکیل اولسه رق مذاکره مصلحتیه بدأ اولندیغی وقت
 سلطان جم حضرتلرینک ایتالیا الکاسنده بولنمسی تصادف ایتشیدی
 اشبو تصادفدن استفادیه ایتک ایچون شهرزاده نک حفظ
 و حراستنده اهتمام ایلدیلر چونکه سلطان بایزید حضرتلری هر تقدیر
 افکار ذاتیه سنی کوسترمزوبو بایده اولان و هم وسوسه سنی بیلدیرمک
 ایسته مزایسه ده معلوم و مجرب اولان مزاجلری اقتضاسیجه
 شهرزاده هر قنغی حکومتک بد امانتده بولنسه اوراسنی حسن
 معامله ایله اداره ایتکه مجبور اوله جغی جهتله شهرزاده بی اعزاز
 و اکرام ایله اشغال و اغفال ایله رک وطنه عزیمت ایتک افکارندن
 کچوردیلر بناء علیه پاپا شهرزاده نک کند و سنده مسافر بولنمسی
 ملا یسه سیله المانیا و مجار حکومتلری ایله سلطان جم ایچون
 مذاکره مهمه به کیریشه رک فرانسه لویه قار شو ایتالیا الکاسنده
 قوه روحانیه سنی شرق کلبساسنه دخی طانتدر مقمرایله ظاهرده
 دولت عثمانیه ایله تأکید مخادنت حقیقتده شرق کلبساسی معتقدلرینی
 لاتین کلبساسنه دعوت ایچون بر قاج کره استانبوله ایلچی کوندردی
 ایسته پاپا اشبو اوج طر فلود سپسه سیله اقبالی محافظه ایتکده ایکن
 فرانسزلرک ایتالیا الکاسنه بالاخره رومایه هجوم و او مناسبتله شهرزاده بی
 دخی روماده بوله رق آکوب ناپولی طرفنه چیقاردیغی پاپانک کوجنه
 کلکه اسیرلردن رومی الاصل مصطفی نام بر شخصی تبدیل قیافت
 فرانسه اردوسنه کوندروب انواع حیل و صنایعه لر ایله شهرزاده نک
 خدمتده کچوب تسمیم ایتدیردی پاپانک بو حرکتی دخی مقبول عال
 اولدی چونکه فرانسه قرالی شارلی فردیناند و ایله برلشه رک

واقعه سی خلقك اراسنده شایع او آنچه اوروپا دن شهزاده نعشی
 دیوکتوریلان نعشی سلطان جم اولیوب اکا مشابه صاروشین
 برکیمه نك نعشی ایش کی سوزلر چوغالد یغندن شهزاده نك
 خدمتده یوانان جلال وحسین وایاس بکدر حضور همایونه کتوردیلوب
 اسطاق اولند قده واقعه شهزاده نك ناپولی شهرنده بردن بره
 خسته لیمسی و صکره قرالک سرایند قالد یریلوب بعده وفات ایتدی
 دیوخبویرلمسی اوزرینه یوزی کوزی شیشمش تشخص اولم مرتبه سنی
 کچمش بر میت کوردک و بوندن زیاده معلوما تیزیو قدر دیدیلر لکن سلطان
 جک والده سبکه سلطان نورالدینک دخی والده سیدربعض روایت کوره
 بوربون خاندانندن اولدیغی حتی خاتونک برادری اولوبده صکره مسلمان
 اوله رق درگاه عالی قیوجی باشلیغی توجیه اولندیغی وانک اوغلو
 مصطفی چلبی که یکی جری باش کاتبی ایدی انک روایتجه پدرم
 بوربون خاندانندن اولان فرانسه قرالینک اوغلو اولوب همشیره سنی
 برانسیو امپرا طورینه اعزام ایچون ترفیق ایلیوب کوند ردیکی وقت
 عثمانلو دوغماسی طرفندن سفینه مز اخذ اولنه رق جمله مرزی سلطان
 محمدک حضورینه چیقاردیلر بن هنوز الی یاشنده ایدم پدرمی قیوجی
 باشی ایلیوب خاله می سرای همایونه الدیلر که بن دخی خاله م ایله
 برلکده ایدم سلطان جم و سلطان نورالدین نام ایکی نفر شهزاده لر
 خاله مدن تولد ایلشد ر فی الحقیقه مومی الیه مصطفی چلبی به
 فرانسه دن هدیه کوندیلر لیکى مذکور تاریخده محرردربعضیلر
 دخی سلطان جم ایچون فرانسه ده قاوب حتی سلطان سلیمک
 مصری فتحنده تبریکنامه کوند ردیکنی بیان ایدر لر ایسه ده
 بونلرک ایکسیده مقارن صحت دکدر بووقعه نك ظهوری اثناسنده
 فرانسه قرالی سکرنجی شارلی اولوب صاواو دوقه سی دخی ینه
 مشارالیه شارلینک اقرباسندن فلیب نام ذات ایدی ناپولی قراللاغی

حتی پاپانک بوحرکتی طرف سلطنت سنیہ دن تقدیر اولمغله خزینہ
 ہمایوندہ حضرت عباسی علیہ السلام اولمق اوزرہ روایت اولنان
 امانات معلومہ دن بعضیاری پاپاہ اہدا اولمشدر وشہزادہ
 مشار الیہ پاپانک ید امانتدہ طور دیغی مدتیجہ طرف دولت علیہ دن
 سنوی قرق بیک مجار التونی دخی کوندیریلور ایدی شہزادہ نک
 ناپولیدہ مسموما وفاتنہ شبہہ اولیبوب فقط قنخی طرفدن اولمشدر
 اوراسی بڑہ قرانلقدر لکن شہزادہ نک رومادہ وفات ایتیبوبیدہ ناپولیدہ
 وفات ایتسی آتیدہ بیان ایدہ جکمز وقوعاتک صحتی تقریب ایدر
 شویله کہ فرانسه قرالی شہزادہ بی الندن چیقاردیغنہ پشیمان اولنجہ تکرار
 اعادہ اولمسنی التماس ایلدی ایسہدہ پاپانک طرفندن قبول اولمغدیغندن
 طرفینک حرص وعداوتنی تشدید ایتسی اوزرینہ فرانسرلک ناپولی
 محاربہ سندہ دخی پاپانک وفاسر لغی تبین ایلدیکنندن فرانسرلر رومیہ
 هجوم ایدوب شہری ضبط ایلہ رک زور ایلہ شہزادہ بی دخی
 پاپانک الندن الدیلر ناپولی شہرینہ کتدیلر اما بومادہ نک وقوعی پاپانک
 ناموسنہ طوقمغله شہزادہ نک ممالک محروسہ یہ اجلاسی بہانہ سیلہ
 فرانسر قرالینک کورہ جکی ایشلری منع ایلمک ایلہ برابر سلطنت
 سنیہ طرف غالبسنہ دخی منت اولہ جق برخد متدہ بولنہ رق پولہ
 واوتراندہ قطعہ سنک استرداد ی انفعالی ازالہ ایچون شہزادہ بی
 تسمیم ایتدیرہ رک فرانسه قرالی قوردیغی تدبیردن محروم براقق ایلہ
 انتقامنی الدی واخلاصل سلطان جک وفاتی خبرنی سنان بک استانبولہ
 کتوروب جلال وایاس بکلر نعشی صندوقہ سیلہ کلیبولی یہ کتوروب
 اورادن بورسہدہ واقع سلطان مراد ثانی تریہ سنہ دفن ایچون کوندیرلدی
 سیاح تاریخنک روایتنہ کورہ حضار اولنان محلہ صندوقہ وضع اولنہ جغی
 وقت بربری متعاقب اصوات مہیبہ ایلہ صواعق عدیدہ نک وقوعندن
 خلق اورکوب ایروجه بر محلہ دفن اولمسنی تنسبب ایتدیلر و بوضاعقہ

بیدی بلاق قینامش صافی شراب اعل ناب
 ساقی سمین الندن هر طرف رند اندر
 بونلرایله ای جوان سهزاده سلطان چم سکا
 بر کیچه ذوق ایلک هر شیلره ریختا اندر
 خسروا کولکی خوش طوت عیشه مشغول اول مدام
 چونکه بود نیا اوینک آخری ویرا اندر
 حکم اید نلر بو جهان ملکینه شرق و غربدن
 کر سلیمان کر سکندر جمله سی مهماندر
 پادشاه اولدر که هر کز ذاتنه ایرمز زوال
 حی باقی قادر و خلاق انس و جاندر
 عالمی بر امر ایله وار ایلک حکمنده در
 یننه بر امر ایله یوغ ایتک اکا آساندر
 ویر صلاتی مصطفایه تا که حق آزاد اید
 شول یکید لر کیم فرنکده بند ایله زنداندر
 یوری واری بایزید سن سورده کوردورانکی
 سلطنت باقی قالور دیرلر سه بویالاندر
 ایمدی بویولده بر قصیده نک محبسه دینله مبه جکی معلوم اولغله
 مشار الیهک بولندیغی یرلرده ذوق ایلدیکنه شبهه اولوب فقط استدیکی
 طرفه صالو یرلر ایدی تسمیم ماده سی دخی مختلف فیه اولوب بر طاق
 تاریخلرده سلطان بایزیدک طرفندن مصطفی بک نام کیمسه بر بر لک
 خدمتله کیدوب زهرلو اوستره ایله شهزاده پی تراش ایلدیکندن متأثرا
 وفات ایتدی دیرلر بعضیلر دخی اشبو تسمیم کیفیتنه اینا غیوب سلطان
 چم سلاله سندن بر فاملیانک اورو پاده عهد قریبه دک طانلندیغی ادعا
 ایدرلر بعضیلری دخی شهزاده نک تسمیم اولغسنی بر طاق پولنیقه لره
 مبنی پاپانک طرفندن مباشرت اولندی دیه رک سبب دخی سویلر لر

سا که بو حسن ایله ای شهرزاده ساغر صوندیغی
 تخت چین ملک بمن ایران ایله توراندر
 پادشاهلق بوندن اوز که اولماز ای شهرزاده
 خاطرک خوش ایله جام ایچ مجلس رند اندر
 منت اول اللهه کیم طسا پو که دائم خسر و
 خوبلربان اوغلو بانلر لطف که خیر اندر
 صاغلو صوللوباش اوروب ایاغکه دوشنلرک
 هر بری ملک فر نلک بیرینسه بر باند
 چالینور چنک و دف ایله ارغنون قانون مثال
 نی غریوندن فر نلجه سر بسر افغاندر
 خوبلرکند و دلیله نغمه لر آغاز ایدر
 رقص ایله رفتار ایدنلر حور یدر غلماندر
 اون ایکی بان اوغلوبان قارشو کده التون جام چکر
 او نسکر ساقی پو مجلسده کوزل دوراندر
 جله سی زرین کرا التونلو دیب ال ایله
 باشلری زرین کلاه هم قوللری عریاندر
 شهد ایله سکر نبات قند ایله خرما ی تر
 نقل ایچون انواع نغمه لر بیله چند اندر
 سکری سود ایله یوغرولمش سمدن کلچهلر
 تازه بادملر انک او سئنده کیم ارکاندر
 الما و امرود و نارنج و طورنجلری حساب
 فندق و قیسی و عناب چچک ریحاندر
 قارشو که بان زاده لر ال قاوشوروب قارشو طورور
 بزم کاهک جنت الماوی یرک بستاندر

برادر بنك سر بر سلطنته استحقاقنی بیلدیکی ایچون و سوسه دن
 برآن خالی اوله میوب یا پالاق طرفنی و صاووا دوقه لغنی وایتالیا
 حکمدارلرینی مدارا ایله اداره طرفنی التزام ایتدکاری بزم تاریخلرده مکتوم
 اولغله اوقیانلرک پک چوغنی شهرزاده مشارالیه ایچون زحمت کوردی
 وحقارت چکدی افکارنده قالمشلردر حالبوکه وقوع ماده ظن و تخمین
 اولندیغنی کبی اولمیوب سلطان جم هر تقد رانا طوایدن روم ایلنه
 کچمک ایچون ردوس بکنه کیدوبده اورادن ایتالیا ایچمندن مجارستانه
 کچه رک بوسنه حدودندن ممالک محروسه یه کیرمکی ابتدای حرکتنده
 تصمیم ایلش ایدی ایسه ده صاووا دوقه لغنی داخلنده اقامت
 ایتدیکی مدته تحویل نیت ایلدیکی سویلادیکی قصیده سیله ثابتدر
 * قصیده سلطان جم *

جام جم نوش ایله ای جم بوفر نکستاندر
 هر قولک باشنه یازیلن کلورد ورائدر

کعبه اللهه واربر برکز طواف ایلد کلک
 بیک فرمان بیک عجم بیک ملکت عثماندر
 چوق شکر اللهه کیم کلدک فرنگستان صاغ
 صاغلغنده هر کشی نفسجه بر سلطاندر

فرستی فوت ایله عیش ایله سوردوق ووصفا
 کیمسه به باقی دکل دوران بودنیافاندر
 عیش قبل بو شهرده شهرزاده افرنگ ایله
 کیم بغایت نازنین و سرور خوباندر

سرو قد سمین بدن محبوب افرنگ کوزل
 آی ایله کون حسنتک عشقنده سرکرداندر

خیلی تسلیم و بریله رک سرایده دانه مخصوصه کو سترلیدی اما
پاپانک شهرزاده مشارالیه بی بی درلو زمین و زمان ایله رومایه کنورتمکدن
مرامی سریرسلطنته اجلاستی وسیله ایده رک مجارلوری ممالک محروسه به
هجوم ایتدیروب اجانبی او جانبدن طرد ایتک ایدی و الحاصل پاپا
اشبو مرامی سویله مکه ایکنجی ملاقاته قدر کوچ ایله صبرایده بیلوب
ایکنجی ملاقاته شهرزاده بی بی مجار قرانسه کوندیروب او رادن برآز
عسکراله رق ممالک محروسه به کچوب دعوائی استحقاق ایلستی
تکلیف ایتدی ایسه ده سلطان جم اورالره یناشمیوب کندوسی
والده سنه قاووشدر مق اوزره مصره کوندیلمستی سویلدی بوارالق
سلطان بایزید حضر تیرینک طرفندن مصطفی بک نام بر سفیر
کلوب شهرزاده ایله کورو شد کدنصکره حفظ و حراثنده اهتمام
اولمستی دخی پاپایه سپارش ایلوب عودت ایتدی بوند نصکره
شهرزاده دخی ناپولی شهرنده وفات ایتشدر

فی ۹۰۰ سنه جا ۲۱ یوم صالی

مرحوم مشارالیه سکزیوز التمش درت سنه سی ادرنه ده تولد ایدوب
اون یاشنده قسطنطنی و الیهی اوندش یاشنده قرمان حکمداری
اولدی یدی سنه اورالرده فرمان اولد کدنصکره پدرینک
وفاتده برادری سلطان بایزیدک جلوسی چکه میوب دعوائی
استحقاق ایله خیلی محاربه لر ایتدی بعده بکرمی اوج یاشنده ایکن
اوروپایه کچوب اون اوج سنه اوروپاده امرار وقت ایلد کدنصکره
اوتوزالتی یاشنده فوت اولشدر

سلطان جمک اوروپاده بواندیخی مدتک وقوعاتی بیان ایدن برتاریخک
احکامجه اوروپاده شهرزاده مشارالیه حقارت اولمیوب بلکه
بانزاده لر خدمته بیک جان ایله طالب اولد قلرندن مشارالیهک
راحتی اوروپا اصولجه تمام برنده ایدی لکن سلطان بایزید حضر تیر

الحاصل قیودان مرقوم ایفای مأموریت اید رک پار یسه عودت
ایدوب شهزاده نک سویلند یکی کی خشین اولیوب اصحاب طبیعتدن
هنر بر ذات اولدیغنی قراله عرض ایلد کده پاپا نک دسپسه سیله اغفال
اولند قلوبنه خبلی تأسف ایلدیلر شهزاده نک کیروفرانسه دیارینه اعاده
اولمسی التماس اولندی ایسه ده قبول اولمغدیغندن فرانسر لایله پاپا نک
اراسنده ظهور ایدن عداوته بوده بر سبب اولمش ایدی و بو خصوصتک
نتیجه سی شهزاده مشار الیهک شهادتیه فیصل بولمشدر شویله که
حضرت شهزاده رومایه و اصل اولد قده پاپا بق مقامنده بولسان
الکساندر بور جانام ذات بالجمله خرسنیا نلره کند و سنک بیو کلکنی
کو سترمک اوزره روم دولت ایمپراطوریه سنک فاتحی اولان پادشاهک
او غلونه عرض احشام ایتکی مراد ایتمکه رسومات عادیه دن
زیاده تعظم ایله مشهور اولان و ایتقان سراینده ترتیب دیوان ایلدی
زیرا بناسیود ولتی محو و منقرض اولمغه باشلاد قده ارکان واعیان
ملک اکثر یسی کند و اولاد و احفاد ینک ثروت مستقله لرینی
محافظه قیدینه دوشه رک کو چک کو چک بهانه و وسیله لر بولوب
کند و لرینی و ندیک و ایتالیا طرفه آتارلر ایدی خصوصاً بتون بتون
انقراضند نصکره پک چوق زاده کان اوروپا جاننه قاچمش ایدی
انلره دخی ایشته سزک وطن و دولتگری برکشته ایلان پادشاه معظمک
او غلوشمدی بنم نظارت و اداره مک داخلنده در بنده اولان قوه عالییه بی
تصدیق ایده یورمسکر کی کو سترش ایلک دخی پاپا نک بیوک املی ایدی
لکن شهزاده سلطان جم پاپا نک افسکارینی اکلا دیغندن کندوشا نه لایق
اولان وجهله طاوورانوب منتظر اولد قلی رسوماتک بر یسنی اجرا ایتیه رک
طوغر وجه تعیین اولنان صند الیه سنه او طوروب یدی سنه دنبرو جکدی کی
غربتدن وافر شکایتد نصکره مصرده قالان والده و اولاد و عیالنه
متحسر اولد یغنی کلمات رقت انکیر ایله حکایت ایلد کده شهزاده به

محافظه سنه اقدام و الی قدر خدامندن اوتوز نفرینی بشقه یره
 قالد یروب یرینه برطاقم بکزاده لراستخدام اولندی طرف پادشاهیدن
 کلان حسین بک ایله هر نقدر کوروشلکی ایسته مدیلر ایسه ده خرج خلق
 اوله رق کتور دیککی قرق بشبیک یالیزالتوننی شهزاده یه تسلیم اینککه
 مانع اوله مدیلر بوند نصکره شهزاده موقعدن موقعه قالد یریله رق
 بقالیمی نام صرب بر حصاره قونوب اختلاطدن منع ایدلدی حضرت
 شهزاده دخی خواص خدامندن صوفی حسین بک نام برلسان آشنایی
 یوربون خاندانه کوند یروب کندوسنک قورتارلسنی التماس ایلدی
 بو حال ایله بدی سنه اسویچره ایله فرانسه الیکاسنک مواضع مختلفه سنده
 کزدر یلوب الک صکره پاپاک بعض مرتبه پولنیقه به مبنی واقع اولان
 طلبی اوزرینه رومایه کوندیرلمک ایچون ساحله ایندیر یلوب طولون
 ترسانه سندن برکی به بندیرلدی یکر می کون مرورنده چیویتا و که
 لیمانه واروب اورادن رومایه مواصلت اولندی شهزاده مشار الیهی
 طولون ترسانه سندن چیویتا و که لیمانه کتورمکه مأمور اولان فرانسز
 قپودانینک روایتجه شهزاده کندوسنک فرانسه قرالیه
 کوروشدیرلمسی آرزوسنده بولندجه فرانسه قرالی پاریسه ترک ایاغنک
 باصدیغنی ایسته مز جوابیه کچشدیر یلورایدی کذلک فرانسه قرالی
 شهزاده بی کورمک ایستدکجه شهزاده نک خشونت طبعندن بحث
 ایدیلرک صاووشدیر یلورایدی که بونلرک هر پرینک سبیلری محاکمه
 فصلنده یازلمشدر قپودان مر قوم شهزاده نک فطانت و درایتی کورد که
 افندم نیچون قرالیمز ایله بولوشمغه پاریسه بیور مدیکز قرالیمز نک
 قدومکره منتظرایدی دید که شهزاده مشار الیه دخی بن پاریسه
 کتمک اوزره یانمده اولان مهماندارلره ابرام ایلدکجه فرانسز قرالیری
 پاریسه اجنبی قبول ایتمز جوابیه بنی اسکات ایدرلرایدی دیو جواب ویرنجه
 طرفین اغفال اولند قلوبنی رومایه وصوللرند نصکره اکلا مشلرایدی

کیدر لر ایکن یعنی شهزاده حضر تری سفینه نک فیچنده فنار لر
 وموملر ایقادیله مهتاب ایدر لر ایکن ناپولی ساحلندن سفینه نک آتشی
 کورلمکله در حال تفتیش احوالی ایچون ناپولی دوتخاسندن برکی ارسال
 اواندی بونک سبی ناپولی حکومتیله پاپانک اراسنده خصومت اولغله مذکور
 کی دخی دشمن کبسی ظنی ایله کوندیرلش ایدی شهزاده نک بولندیخی
 سفینه نک قپودانی ناپولیدن اوزر لرینه کلان کی بی کورنجه شهزاده بی
 توابعیله انبار ه ایندیروب ککند وری جنکه حاضر اندیلر
 ایسه ده دشمن کبسی اولدیخی ا کلاشادقد نصکره پنه ایرلدیلر لکن
 بو نلرک فنون بحریه ده مهارتلی اولدیغندن پک چوق فورطنه ره
 طوتیلاراق بیک بلا ایله ندس نام شهره واصل اولدیلر اما شهرده
 طاعون اولدیغندن شهزاده بی اوراده او طور تمیوب شامیه ری نام شهره
 نقل ایتدیلر که شهر مزبور صاوادوقه سنک مقری ایدی دوقه سی
 دخی فرانسه قرالی سکزیجی شارلی ایله کورشمکه پاریسه کیمش
 اولدیغندن ایکی کوندن زیاده طور و لمیوب روسیلون ایالتی طرفنه
 کیدادی اثناء راهده بولسان کویلرک نقدر خلقی وار ایسه کی ترک
 پاد شاهنک برادری کی استانبول فاتحنک اوغلوکلش دیه رک مجبول
 اولد قلی نظر تعجب ایله شهزاده نک اطرافنده طولاً شورلرایدی
 صاوادوقه سی دخی پارسدن عودتنده یولده شهزاده ایله کورشدیلر حتی
 شهزاده نک طرز و مشوارینه و نجابت و اصالتیه فریفته اولدیغندن شامده
 الی دوقه التونیه اشترایلدیکی زر نشانلو بردانه طپوزینی دخی یاد کار
 اولق اوزره طلب ایلدی بو اثناده سلطان بایزیدک طرفندن حسین بک
 نامنده بر ذات اولار دوسه کلوب اورادن صاوادوقه لغنه کلدیکی
 ومقصد و مرامی شهزاده ایله ملاقات ایمش حوادثی طیولدی ایسه ده
 حبیه ایله شهزاده بی کورمکدن منع ایتدیلر بونک اوزرینه روسیلون طرفنه
 کیدلمکدن دخی صرف نظر اولوب سکزیوز قدر سواری ایله شهزاده نک

ذکر انجام کار سلطان جم

اشبو تاريخك تقسيم شده هر سنه نك وقوعا تني آبرو جه بيان ايتمكي
اساس اتخاذايش ايسه مده سلطان جك اوروپا ده بولند يغي
اون اوج سنه ده يالكز شهزاده مشار اليهك سر كز شتي بر حكايه
مستقله كي بو محله درج اولمشدر
ضابطان وقايع دولت آل عثمان قلم مشقوق اللساندن صحيفه بيانه
بو وجهله عير افشان اولمشدر كه سلطان جم برادري سلطان
بايزيدك شكوه سطوتندن اوركوب اناطوليدن روم ايلي طرفنه كچمك
ايچون ردوس قواليري اوچاغندن سفينه ايسنيوب ردوسه كند كدن
صكره ردوس قواليري شهزاده نك قدومني دولت عثمانيه به وسيله
منت عدليه رك شهزاده بي عوق وتاخيره بيك دره دن صواينديروب
نهایت الامر چاره سزقاليچق دائرة حكومتندن خارجه چيقارماق
ايتديكني بلای ايتيه رك بوايشك ساحه قوه دن باحه فعله كلسي
شهزاده نك ابتدا فرانسه ديارينه كيدوب اورا دن المانيا ايچندن
بحارستانه كچوب بوسنه حد ودندن بردن بره ممالك عثمانيه ده كورونمك
دها زياده تسهيل مصلحتي موجب اولوركي بر چوق دلفريسانه
سوزلر ايله شهزاده بي صانكه فرانسه الكاسنه ايصال ايده بور
صورتنده كورينه رك الي قدر بندكاني ايله بركي به بند يروب اوج
يوز مقداري مسلح نفرات دخي ترفيق ايلوب فرانسه به كيد يلبور
اشاعه سيله جنوا جمهور لغی دائرة سنده بولنان شهرلر ك بريسنه
نفي وحبس اولمق اوزره اعزام ايلدي مخالفت هوا سبيله بش التي
كون دكزده چالقالنوب رجبك يكرمي سكرنده استانكوي جزيره سنه
وارديلر جزيره مزبوره ده برقاج كون آرام اولند قد نصكره حركت
اولنوب شعباتك بشنده سچليا اطه سنه بنا شيلوب مسنيا نام شهر ك
پيشكاهنده طورولدي ماه مزبور ك اون اوچنده اورادن دخي فك لنكر
ايله سچليا بو غازندن كچوب ناپولي آچقلرنده كيجه اويغون هوا ايله

اور کدوب کندولرینک مزاجلری اوزره حرکت ایتدیره رن حزه بکرزاده
مصطفی پاشایی قسقانوب اوجبس اولمده بن قرمان سفرینه کیتام
دیمسی و سلطان جم محاربه لرنده رخارت اوزره طاورانمسی و یکچری
زور بالرینه میدان و پرو ب پادشاهه ناز واستغنا ایتسی قتلنه سبب
اولمشد راسحق پاشانک دخی نفی اولمسنه سبب بوکا مماثل ماده لرن
وقوعید راسحق پاشا قدم خدمتنی و اختیار لغنی در خاطر ایدرن و کلای
دولتک کافه سنه نظارت ایتک و هر پرشیده پادشاهک محرم اسراری
اولوب مرجع خاص و عام اولق منوی ضمیری اولمغه اشبو مطالعائی
میدانه کتور مک ایچون اوها مه طغونه جق یرلری اسماع
ایتدیروب دائما مصالح دولته مشغول بولمسی افکارینی پادشاهک
ذهنده تقرر ایتدیرمش ایدی بناء علیه حضرت پادشاه اسحق
پاشانک بوش قالمسنه بروجله راضی اولیوب حبله و تزویری میدان
چقبوب قایمه ویرنجیه دک معظومات امورده استخداام اولمقدن
کیرو قالمدی لکن ازوقته عالی معاون عالی اولدیغندن دولت قپوسندن
استثقال اولندی

سلطان بایزید حضرتلری اناطولیده سلطان جم غائله سبله مشغول
ایکن روم ایلی احوالی یوزی او سننه برافلمش ایدی بغدادان بکی
بوقار یسقلغنی فرصت اتخاذا ایدرنک افلاق الکاسنه یورویوب اورالرینی
قبضه تسخیره کتورمش ایدی ذات همایون پادشاهی استانبوله
عودت پیورد قلنده افلاق بکی بغدادلودن وافر شکایت ایتکله
تزییه لری لازم اولوب روم ایلی امراسندن میخال او غلو علی بک
ایله برادری اسکندر بک برچوق اقبی عسکره باشبوغ اوله رق بغداد
الکاسنی اورمغه مأمور اولد قلنده طونه نهیری چرنیقلر ایله کچیلوب
بغدادان ولایتی نهب و غارت اولندی سنه ۸۸۸

کنند و به جای نجات بواه میوب درگاه عالی پادشاهی به رومال اولدی
 سلطان بایزید حضر ثلری دخی طبقات ناسی دائما نظر مر حمله اداره
 ایتمکه مائل بر پادشاه صاف دل اوندیغندن قاسم بکک جرایم واقعه سی
 هر نه ایسه ضروری اولمشدر آنلر بزم اطاعتزدن چیقمازلر بکا صورت
 عصیان کوسر مسی برادر م سلطان جه اطاعتدنددر شمدی سلطان بجم
 میدانده دکل بکا اطاعته مجبوردر نه یاپسون بوبایدہ معذ ور در دیه رک عفو
 ایلیوب ایچ ایل ایالتی ملحقایله قاسم بکه ویرد کد نص کره لارنده طرفنه
 عزیمت پیورلد قده ذوالقدریه اوغلارندن علاءالدوله بک تقبیل رکاب
 پادشاهی ایله مباہی اولوب بعده مأذون اولدی حضرت پادشاه
 دخی کمال استقلال ایله دارالخلافه صوبه استعجال پیوردی
 استانبوله کلینوب چند کون اقامتد نص کره ادرنه به کیدیلوب سنه مر بوره
 رمضان ادرنه ده چیقار یلوب شوالک التخی کیجه سی ساحه سرای
 جدید خاقانیده عقد مجلس عشرت ایله ارکان دولت باجمعهم دعوت
 اولوب مد اوله پیاله ایله کیفلر کرم اولد قده احسان قبولری آچیلوب
 شایان مکافات اولانلر تشریفات شاهانه به نائل اولد قلری مثللو
 صدر اعظم اسحق پاشا منصبندن عزل اولنه رق سلانیکه اعزام
 ایله یری ارکان دولتدن داود پاشایه انعام واسحق پاشانک دامادی
 کدک احمد پاشانک دخی منافی صداقت برطاقم اکسک کدک
 حرکتلری ازاله وجودینه تمام کلدیکدن حکم همایون موجبجه قتل
 واعدام اولندی لکن یکچیری بلوکلری بو حادثه نک اوزرینه ینه
 زور باقالقوب ادرنه صوباشیسنی پاره لیوب برچوق خلقی یاره لیوب
 کزمشلرایسه ده عطایای وافره ایله فتنه تسکین اولندی
 کدک احمد پاشانک قتلنه سبب جلوس وقوعی وسیله ایدہ رک
 ایتالیا الکاسنه ایاق باصمیش ایکن الدینغی یرلری آزعسکر ایله براغوب
 قائم پدیری اسحق پاشا ایله برلشوب پادشاه نو جاہی زور بالق ایله

مقامند . اوله رق محمد بك ايله ايلرويه كوندردى چقور اووه يابلاغند .
 احمد پاشا ايله محمد بك قارشولشوب طرفينده غلبه وهزيمت هنوز بلای
 اولمقسزین ایکی جانبك عسکری آیریلوب آچیلدیلر محمد بك قونیه
 حصا رینی صارمغه احمد پاشا سلطان جك جمعیت عسکریه سنی
 طاغتمغه کیتدی اما سیه بکی سلیمان پاشا بر مقدار عسکر ايله اردوی
 همایونه کلور ایکن انقره دن محمد بكك اولاد و عیالی ایچ ایل طرفه
 قاچران بك قدر سواری به راست کلوب جنکه طور واد قده محمد بك
 طرفی مغلوب اولمغه سلطان جم آنک دفعی چاره سنه بقار ایکن مواقع
 مختلفه ده سردار لرک منهزم اولد قلری سلطان جی طوتدیغی ایشدن
 پشیمان ایتمکه بر مقدار مملکت طلبی ايله دعوا ی مشار کتدن فراغت
 ایده جکنی درگاه جاه جلاله اعلام ایلدی ایسه ده خدمه پادشاهیدن
 بخشایش اغازاده علی افندی رسالتیه التماسی قبول اوله میوب
 فقط متصرف اولدیغی ایالت سابقه نك حاصلاتی ویریلوب کندوسنك
 ممالك محروسه دن چیقوب قدس شریفده اقامت ایتسی بیلدیرلدیکه
 بونك سبیلری محاکمه فصلنده یازمشدر سلطان جم اناطولی طاقنه
 غلبه ایده میوب قرمانلرک دخی منهزم اولسی اوزرینه بتکرار مصر
 سلطاننه التجا ایتکی قرارلشدردی لکن قاسم قرمانی شهزاده نك
 روم ایلی طرفه کیتسنی رأی ایتمکه سفینه تدارکی ضمیمه فرنك
 سلیمان اغا ردوس بکنه بر طاقم هدا یا ايله اعزام اولندی احمد پاشانك
 زیاده صیقه شدرمسندن طور بله میوب قرق قدر خدمه ايله کرکوس
 لیماندن برکی به بنلوب کیدر لر ایکن انا مور لیمانی اوکنده بر قطعه
 ردوس سفینه سیله فرنك سلیمان بانه چبقه کلوب قوالیبردن دخی
 دعوتنامه کتوردی وسنه مزبوره جهادی الاخره سنده ردوسه وارلدی
 قاسم قرمانی سلطان جی تحریک و اغفال ايله فائل آمال اوله میوب
 هزار مسکت و ابتهال ايله منشبث اذبال اعتذار اولمقدن بشقه

شهرزاده به تر فیق ایلوب شاه کوندردی شامدن قدس شریفه
اورادن دخی غره شعبانده مصره مو اصلت اولندی مصرملکی
سلطان قایتبای ایله ملاقاتلری حاصل اولوب غره شوالده زیارت
روضه فخرالانام آرزو سیله حرکت ایدرک فرائض حج شریفی
ادادنصکره ۸۸۷ سنه سی مصره معاودت اولندی

شهرزاده سلطان جم ممالک عثمانیه دن چکد کب نصره قرمان
الکاسی مغنسا حکمداری شهرزاده سلطان عبدالله و پرلوب
خادم علی پاشا دخی اوج سنجاک عسکری ایله شهرزاده نک
یانه براغیلوب استانبوله عودت بیورلدی

بواشاده قرمان خاندانندن اولوبدهارمناسکده اقامت اوزره بولانان
قاسم بک سلطان جه دعوت نامه یازوب سلطان بایزیدک عدم
اداره سندن بحث ایله وافر شکایت ایتش ایدی کذلک انقره بکی
محمد بک که سلطان محمدک عصرنده یکچیری اغامی ایدی اودخی
دعوتی مشعر برمکتوب کوندرمکله سلطان جهک ثبات وقراری قالیوب
ملاک مصردن اعانه نقدیه الهرق حلبه اورادن دخی ملاک موروثنی
طلبه متوجه اولدی بواشاده طر بزونی محمد بک جمع کثیر ایله احمد
پاشانک یانندن قاچوب حلبه سلطان جه ملاقی اولدی ایمدی
بو خبر وحشت اثر شهریار فرخنده فردرکا هنه معروض اولیجق
اولا احمد پاشانک معیت همایونه کلسی امری کوندیرلدی کدولری
دخی استانبولدن بورسسه یه کچوب آیدوس چایری دینلان محله تجمع
عسکره منتظر اولدیلر سلطان جم ادنه یه کلدیکی وقت قاسم قرمانی
استقبال ایچون کیدوب اساس اتفاق مصادقتی تمهید ایلدیلر سلطان
بایزید سیدی غازی قصبه سنه واصل اولدقده قرمان حکمداری
نصب اولان شهرزاده سلطان عبدالله قره حصارصاحبه جاب
اولندی سلطان جم ارکلی قرمانه کلوب برمقدار عسکری طلیعه

سنان پاشا مأمور اولوب کندولری دخی یکی شهر اوواسنده سلطان
 جی قارشولمغه یورودیلرسنه مزبوره جادی الاخرنده جنه که طوروشلوب
 ورسه دفتر داری طورسون بک الینه طوب دانه سی اصابت ایتمکه
 مجروح ایاس پاشا دخی اثناء حربده بی روح اولمجه یعقوب بک سلطان
 بایزیدک درگاهنه التجایدوب سلطان جنک اردوسنده علامت
 ضعف رونغا اولمغه عسکر بلوکاری طاغیلوب برر ایکبشر چوزولد که
 سلطان جنک دخی پای ثباتی بوزولوب قونیه طرفنه فرار ایلدی
 (نقل ایدر لکه صحرای مذکور دن قرمان حد و دنده واقع ارمنی
 دربندی ایکی کونلاک مسافه ایکن الی ساعتده ایشمشدر پرم
 یلادیکن مشهور فرار یلریله او قدر قاجه مامشدر در اولکیجه دربندده
 اترک غارته دخی او غرایوب قیوجی باشی سنان بک عباسنی کییکد
 مجبور اولدیغی حالده ماه مزبورک او اخرنده قونیه به کیردی لکن
 طوروب او طورمغه جسارتی قالدیغندن اوراسنی ترک ایدرک بلاد
 بعیده به کیتکه حاضر لندی سلطان بایزید حاضر تلری محاره به بی
 فزاند قد نصکره حکومت قرمانی شهزاده سلطان عبداللهه ویروب کدک
 احمد پاشا دخی سلطان جی تعقیبه مأمور اولدی یکی چریلر سلطان
 جه اطاعت ایلان مملکت اها لیسنی قتل وغارته قالدیشوب رخصت
 یورلدیغندن اردوده یکی باشند فتنه علامتلری کورولدی ایسه ده
 در عقب نفراته ترقیلر احسانیه غوغا باصدیرلادی اوته طرفده سلطان
 جم احمد پاشانک هجومندن صیقیلوب والده و اولادینی و اشیا و متعلقاتی
 و اوجیوز قدر اتباعنی برابر آلوب دیار عرب به کچمک ایچون بلغار طاغی
 طرفنه کیتدی ایسه ده عشایر و اترک شهزاده بی زیاده راخسیر ایلدی
 بیک بلا ایلله اورادن طرسوس صحراسنه چیقوب طرسوس بکاری
 اکرام ایلدی رمضان او غلاری دخی رعایتده قصور بر اقدیلر رجب
 غره سنده حلبه داخل اولوب حلب امیر الامر اسی برادری اوز بکی

✽ مآل مکتوب ✽

شهرزاده سلطان ان جی فرمان دیار ینہ اعادہ ایدوب یکی شهر
 او واسندہ سلطان بایزید ک عسکر ینہ قارشو چبقار مغہ سعی اولنور
 ایسہ اناطولی بکار بکلیکی ویریلہ جکی خبری لالا یعقوب بکہ
 یلر یرلدی بعدہ الی بیک یکی چری اون بیک سپاہ ایلہ سلطان
 بایزید بالذات اسکدارہ کچوب بورسہ بہ طوغرولدینی سلطان جک
 مسموعی اولدقدہ بیولپدری سلطان مراد ثانی مرحومک ہمشیرہ سی
 سلجوق سلطانن کہ بورسہ دہ دفین خاک پاک اولان امیر سلطان حضرت تلیزیک
 عیالاری ایدی رسالت طریقہ آستانہ سعادتہ اعزام اولندی خاتون
 مشارالہما اجرای مراسم معتادہ دہ نص کرہ شو یوزدن سوزہ باشلادی کہ
 پادشاهم جانہ برابر اولان برادر قانی دوککہ آہنک ایلہ اہل اسلام
 اراسندہ ابقاد نائرہ جنک ایتہ سن اولمازی روم ایلی ممالکی ایلہ اکتفا
 بیوروب اناطولی ولایتک ایالتنی اکا تو جیہ ایلہ سن حق اخوت
 ربی بولمازی وسنک اطاعتکن خروج ایتہ جکہ بن وبتون ایالت
 خلقی کفیل قالورزمعلومدر کہ ایکی پادشاہ برجاہ ایچون عزم رزم ایتہ ہم
 رعایا احوالی پریشان و ہمدہ غالب و مغلوبک ایکبسیدہ ایتد کلر ینہ بالاخرہ
 پشیمان اولسدلر کردر خصوصاً اول نہال نورس دخی باغ اقبان
 عثمانیدہ پرورش بولوب حدیقہ نیکنامیدہ نامی اولمشدر کیمسہ لہ
 بقاسی اولمیان عروس سلطنت ایچون انک کی بروجودی نابود ایتک
 لایق مروت و موافق فتوت دکلدر ہر حال دہ ینہ فرمان سز کر
 دیمش ایسہ دہ استقلال سلطنت شرکت قبول ایتد یکندن
 مشارالہہانک افاداتی مسموع سمع اعتبار اولمیوب فقط ادای رسالتہ مجبور
 اولان رسولاری مسلاری جانبہ اعادہ قاعدہ سنہ رعایت یوردیلر چونکہ
 التماس اولنان صورت قبول اولند یغندن نصوح بک نام امیرک قومانداسیلد
 سلطان جک خاصہ عسکری از نیق طرفنہ کبتدی بوکا قارشو

دولتد ن اتفاق ایدنلرک و صدر اعظم محمد پاشان قتل اولند یغنی
و کوندیریلان دعوتنامه بی اناطولی و الپسی سنان پاشانک توقیف
ایلدیکنی و برادری سلطان بایزیدک مترددانه استانبوله و صوانی
و پادشاهلغنک تصدیقی ایچون عساکره و امرایه احسانلر ویرلدیکنی
و یکچیرینک منت ایدرک بی ادبانه حرکتلرینی استماع ایلدکده
دارالملکی اولان قونیهدن سکزییکدن از اولمیان عسکری ایله
قالقوب هر نقدر نوبت سلطنت کند و سنک حتی دکل ایسه ده
برادرینک منافی شرط خلافت اولان برش و افیونه ابتلاکی بعض
افعالنه بقه راق کند و سنده ده از یاده استحقاق کوردیکندن برادری
علیهنه قیام ایله خداوند کار ایاتنه یورودی بو خبر دهشت اثر
استانبوله منعکس اولنجه در حال ایاس پاشایه ایکی بیک یکچیری ترفیق
اولند ر ق بورسک محافظه سنه کوندرا دی ایسه ده بورسک اولر
یکچیرینک حرکات باغبانه سندن اورککش اولد قلرینه مبنی شهره قبول
ایتموب قابلیجه طرفنه قوندرد قلری آندک سلطان جمک عسکرینی
ییلد رم بایزید طرفندن قبول ایلبوب استانبولدن کلان یکچیری ایله
عظیم محاربه ایدوب ایاس پاشا دخی اسیر اولغله یکچیر یلر اسکی
اصوللری وجهله فرار ایتدیله سلطان جم سکزیوز سکسان الی
سنه سی ربیع الاخرک اونیشندک بورسک به کیروب نامنه خطبه قرائت
ایتدیره رک یکرمی کون قدر آرام ایلدی

کیفیت معروض درگاه شاه نوجاه اولد قده استانبولده سوزچوغالوب
فته علامتلی بلور مکک باشلاینجه بالانشین مسند صدارت اولان
اسحق پاشاینه حیلله طریقنه سلوک ایدرک سلطان جمک امراسنی
اغذال ایچون برمکتوب کوندردی حالبوکه اسحق پاشانک بو خدمتی
پادشاهک عندنده قطعاً مقبول اولوب اولنجه قدر منکوبیتدن قورتیله مدی

اعاده اولمسنی ابرام ایله اراده ایتدیروب بیچاره بی قاب بیروحه
 دوندیروب اسکداره دوندردیلر باغچه قیوسنه پناشیلوب آلائی ایله
 سرای قیوسندن کیره جکری وقت پادشاهی بولندن توقیف
 ایایوب صدر اعظم نشانی محمد پاشایی ودها سائرلرینی اولدرمک کی
 شاعتلرینک عفو بیورلمسنی مقام جبر و ابرامده رجایتدیلر پادشاه
 حضرتلری طائفه مذکورہ نک ادبسنلرکرینه هر نقد رکو جنشدر
 ایسه ده وقتک عدم مساعده سی عفو ایله معامله ایتدرمک اقتضا
 ایلدیکندن هیچ لزومی یوق ایکن مجرد اسحاق پاشانک صنیعه سی
 اوله رق حسن اداره و جلب و تأمیندردنیه رک قباحتلرینک عفوینه علامت
 علمیه اولمق اوزره جلوس انعامنی زیاده سیله ویروب قولدن خطا افندیدن
 عطا قاعده سنی اجرا بیوردیلر شهره کیردکاری کونی حضرت پادشاه
 اجرای رسم و فاداری به رعایتله ماتم لباسی کیوب او قیافتله خلقه
 عرض دیدار ایلدکده امر او ارکان دولت بلکه بالجمله سکنه مملکت
 سیاه شمله لر صارینوب ماتم کیرلکده شاه و آلاجهه متابعت ایتدیلر
 ایرتسی کون پدرلرینک نعش مبارکاری شیخ ابوالوفا حضرتلرینک
 اشارتلی ایله بنا بیوردقلاری جامع شریفک محرابی قارشوسنده واقع
 باغچه به دفن اولنوب ختمات مکرره و خیرات مقررہ ایله حق ابوتہ
 رعایتدنصکره ماتم لباسنی چیقاروب سلطنت ثیابنی بردوش ایتدیلر
 سلطان محمد خان کی برقهрман پادشاهک وفاتی واقعہ سنہ ابن کمالک
 سویلدیکی قطعہ بو محله درج اولندی

* ویردی ییله کل کی سریری * صالیدی یه لاله وش کلاهی *

* فرق فلکی بکنیمان ماه * قویدی بر ایچنده تختکاهی *

* معموره ارضه صغیمان شاه * ویرانه یه قوردی بارکاهی *

قرمان حکمداری اولان شهرزاده سلطان جم پدرینک وقوع وفاتی
 و سریر سلطنتک کندوسی ایچون چالشدیغنی و بو اغورده ارکان

بونك تفصیلی وسبیلری مخاکمه فصلنده یار لمشد رمسراجعت بیوریله
ایمدی شهرزاده سلطان بایزید وفات پدران خیر اولدقدده پدر
بذرکوارك فرقتی ناله و زاری ایله اشك حسرتی دیدۀ محبتدن
چاری اولدقدنصکره تنظیم احوال ملک وملت و تنیم مهمام دولت
وسلطنت ایچون دردنجی کونی دارالخلافه صوبنه عزیم همایونلری
مقرر اولمش ایسده مزاجلرنده اولان فتوروی قیدی ملابسده سیله
گاه ترك دغدغه حکومت ایتمک وگاه کیمک افکارندن برینی کسدیره میوب
رد و قبولده ترددایله امراروقت ایدرنزایدی لکن ارکان سعادتک باب
مسارعتده ایتدکاری تضرع و الحاحه مقابله ایدده میوب خواه
وناخواه متوجه راه تختگاه اولدیلم

بیت (هچخورشیدشدروان از شرق * برسمند فلک مسیرچوبرق)
اول سلطان فلک مناقب مواکب کواکب مراتبلرندن درتیک قدر
دلاور ایله انتقالات فکرصائب کی اما سیه دن اسکداره طقوزکونده
وصول بولوب بلده معظمه قارشوسنده ماهجه رایت سعادت آیاتلری
طلوع ایدنجه هرکسک دیدۀ اشتیاقی روشن وپادشاه مغفورک ماتمی ایله
مغموم اولان کوکلرشن اولدی

استانبولدن قایقلر حاضر لنوب شاه باقبالی استقبال ایچون اسکداره
استعجال ایلدکاری وقت استانبول محافظه سی خدمتده قالمش
اولان اسحق پاشا یکی چرینک سوز ارلرینی جلب ایدوب پادشاهک
معیننده بولنان حزه بک زاده مصطفی پاشایی استانبوله پکور تمامک
اوزره پادشاهدن مخصوصا التماس ایتمکلرینی اصمارلدی عصیان
ومخالفته وسیله ارایان یکی چریلر اسکی عادتلری وجهله شاه نوجاهک
خدائمه غلبه ایلمک واو وسیله ایله سوزلرینی یورودوب هرزه وکیل
کائنات اولمق خیال فاسده سیله پادشاهک یانته یاقلاشوب استانبوله
طوغرو چکدیریلان چکدیره یی طور دورب مصطفی باشانک اسکداره

ایتدیلر ایسه ده نیتلرینی اورتیه قومیبوب براتفاق منافقانه ایله بر طرفدن
 صدر اعظمی اغفال ایچون نماشات بر طرفدن دخی قرار ماده بی محرمانه
 یکی چری بلوکلرینه بیلدیروب شهزاده سلطان بایزید کی احسان
 وعنایت ایلمکدن چکنمز بر شهزاده نک پادشاهلقدن حقنی اسقاط
 ایتک اولورمی یوللو سوزلر ایله زمره سپاهه سلطان بایزید طرفنی
 التزام ایتدردیلر بواشاده محرمان حرم سلطنتدن ککلاک مصطفی اغا نام
 مرد روز کار اما سیده آرام ساز اولان شهزاده سلطان بایزید
 حضر تکرینک آستان عالیه کیهنی خیر و برملکه برابر رد و ایچنده
 یکی چری ایاقلنوب صدر اعظمک چادرینه هجوم ایله رک هم پاشایی
 قتل و اعدام و همداه اموال و اشیا سنی غضب و غارات ایله انواع
 خسارته جسارتند نصکره قایقلره بنوب استانبوله کچه رک ارکان دولتک
 خانه لرنی یغمایه اقدام ایتدیلر اسحق پاشا عسکرک بی ادبانه حرکتی یعنی
 تعلیماتدن خارج شیلره جسارت ایتدکارینی کورد کده دها
 زیاده لشور ایسه ایش مشکل اولور خوفی ایله تحریک ایتدیکی فتنه به
 یشیمان اولدی در عقب زور با بایلری چاغروب پادشاه همز اولمش ایسه
 پرینه سلطان بایزید پادشاه همز اولمشد ر ارتق عصیان و مخالفته محل
 قالمدی ادبسرلرک تربیه منه مأمور اولان عسکرک اهل عرض خانه لرنده
 طولانی مناسبت دکلر بو نلرک دفعنه غیرت و همت ایدیکز
 ایشته شهزاده سلطان قورقود پدیری سلطان بایزید خان کلنجیه دک
 قائم مقام نصب اولندی دیه رک فتنه بی تسکین ایلدی در عقب
 سلطان قورقودک قائم مقاملغی اعلان اولمغله سلطان جم طرفلورینک
 امید لری مأیوس سینه منقلب اولدی زیرا فرمان الکاسنده فرمان
 فرما اولان شهزاده سلطان جم طرفنه دعوت سلطنت خبریله
 کیدن مرده جیلری انا طولی و الیسی سنان پاشا طوتوب کوتاهییه ده
 وقیف ایلبوب کیهنی اما سیه حاکی سلطان بایزیده بیلدردیکه

حرمین شریفینک دخی مفتا حلبی و بعض تبرکاتی تسلیم ایلشد که
تفصیلی او نبجی کتابده یازلشد

فصل ثانی سلطان بایزید خان حضرت تترینک مدت
سلطنت لرنده اولان وقایع داخلیه نک تفصیلی بیاننده در

بوندن اولکی کتابده ذکر اولندیغی وجهله سلطان محمد خان غازی
عربستان سفری اشاعه سیله استانبولدن حرکت ایلوب ککبوزه
وقرنال قربنده تکفور چایی نام محله مرض تقریسدن ارتحال
بیورد قری وقت معیت همایونده موجود اولان ارکان دولتدن
بعضیلری شهرزاده سلطان جی اجلاس ایلک مطالعه سنه مبنی
سلطان محمد وفاتی اردو خلقندن مکتوم طومغه قرار ویرمشرایدی
خصوصا آل قرمان سلاله سندن اولان نشانجی محمد پاشا که بوکا
روم محمد پاشا دخی دیرلر شهرزاده سلطان جم قرمان حکمداری
بواندیغندن سلطان مشار الیه ایله پاشانک آراسنده مناسبات خفیه
اولغله آنک سر بر سلطنته اجلاس سیله دشمنلرک دخی ممالک بعیده یه
نفی واجلاسی حاصل اوله جغندن بو وسیله ایله سلطان جی
منی الته آله رق قرمان السکاسنی امتیازات قدیه سنه نائل ایتک
وعدینی سلطان جدن آلمش ایدی لکن اسحاق پاشا بوسره آشنا
اولدیغندن و محمد پاشایه دخی بعض سبیلردن طولایی طارغین اولغله آنک
بوایده قوردیغی ترتیبه اعانه ایتک ایستدیکندن اورالره یناشبوب کندوسی
اتباع و اشاع صاحبی و استانبول محافظی قوجهوز بر اولق ملا بسه سیله
بوایشه قارشمیدیغی دیگرلرینه دخی سرایت ایدوب نجات و سلامتک
طریق اما سیه حکمداری شهرزاده سلطان بایزیدک قیوسنی بکله مکه
حصوله کله جکنی حس و درک ایلدیلر ایسه ده صدر اعظم محمد
پاشا معمر و الجوانب و منفعت و بقاسی اغورنده هر درلوفدا کاراغه حاضر
طالب اولدیغندن و کلانک بعضیلری به بایده تحویل نیت و افکار

مخاربه کرده یحیی قتل او بمغله عبد المؤمن تونس پادشاهی اولدی
 لکن بونکده عمری مساعد اولدیغندن یرینه زکریا نام ذات جمالس
 اولوب اوج سنه مرورنده طاعوندن وفات اتمکله یرینه سلطان
 عثمانک اولادندن سلطان محمد جلوس ایلدی سنه ۹۰۹ بونک زمان
 حکومتی اوتوزیل ممتد اولمشدر که تفصیلی اوننجی کتبه بر اقلمشدر
 اقطار حجازیه و یمانیه ده امارت ایدن شرفاء ادار سه دن شریف
 برکات ۸۹۰ تاریخنده وفات ایدوب یرینه محمد بن برکات امیر اولمش
 ایدی بودخی ۹۰۳ سنه قدر امارتده معمر اولدی ایسه ده کندوسنک
 اولادینه مغلوب اولمسی جهتیله بیولک اوغلو شریف برکات
 حکومتده مشترک کبی حکم ایدرایدی لکن بونک اشتراکی صورت
 رسمیه ده اولدیغندن شاید برکون اشتراکدن منع اولنورم خوفنه
 مبنی اشبو شرکت حکومت ماره سنک ملوک مصریه جابندن رسما
 طانلمسی خصوصنه خیلی همت صرف ایلدی چونکه اقطار
 حجازیه نک خصوصاً مکّه مکرّمه نک غلال و ارزاق ماده سندن
 طولانی اقلیم مصره مربوطیت و مجبوریتی اولدیغندن مصره هرکیم
 حاکم و مالک اولور ایسه آنلره مماشات اتمک اصولا مردن ایدی بناء علیه
 شریف برکاتک بوالتی ملوک مصریه طرفدن قبول اولنوب باباسی
 شریف محمد ایله برلکده اوله رقی توجیه اولندی لکن شریف
 برکاتک دیگر برادرلری بو شرکت امارت امتیازینی چکه میوب عشایر
 عربانی تحریرک ایلوب مکّه پی استیلا ایتدیلر بو اشناده مصردن
 بالاستقلال منشور امارت شریف برکاتک نامه کلمکله شرفانک مجموعی
 چکلمکله مجبور اولدیلر اما شریف برکات بویله مخالفت و کشاکش ایله
 امارت ایده مبه جگنی بیلدیکندن اوغلو شریف ابوالنمائی وکیل
 نصب ایدوب امر امارتک اصالت امرینی مصردن استدعا ایتدیکه
 اشو شریف ابوالنمی مصری سلطان سلیم فتح ایلدیکی وقت

ایشته بوظلم و تعدی کوندن = کونه زیاده لشوب ابو عبدالله دخی
ایو قسارده طوره میوب مجر دقید سر لغی و یولسز و مناسبسز اوها مندن
ناشی افکار مخصوصه سنی صقلامسندن خلقک کند و سندن انسلاب
امنیتی کند و سنی دخی امنیتسز بر حالده براغوب بونک اصلا حی طرفنده
بولان اصحاب حیتک ایتدیکی اخطار لاری غرض و نفسانیده حل
ایلدیکندن دولتک بر کشته و پریشان اولسنه سبب اولمغله هر طرفدن
نفرت اولنمش ایدی که بونک تفصیلی سلطان سلیمک و سلطان
سلیمک عهد هما یونلرینی بیان ایدن اونچی و اون برنجی کابلره براقلمشدر
مر اجعت یسور یله

تونس الکاسنده دخی بنی حفص ملوکندن سلطان عثمان پادشاه
اولوب الی درت سنه مقام حکومتده بولندی بونک عهد حکومتده
غرناطه اولره اعانه اولمق اوزره اسپانیوللرایله اعلان حرب اولنمش
ایسه ده فردیناند ونک تشویق بیله فاس پادشاهی تونس آلمق
افکارینه دوشه رک عسکر سوق ایلدی سلطان عثمان دخی کند و الکاسنک
محافظه سی تلاشندن غرناطه لولره ایده جکی اعانه بی ایده مدی لکن
ملک مشار الیهک مرام و مقصدی ملوک مصریه ایله براشوب آنک
قوت ملحقه سیله فاس حکمدارینه غلبه ایلیوب بعده غرناطه لولره
باردم اتمک اولمغله سلطان بایزید حضر تلی ایله ملوک مصریه نک
آراسنده تگون ایدن خصومت و مخالفتی بتور مک ایچون توسط
ایدوب غائله عظیمه بی اورتیه دن قالدیری ایسه ده مقصد و املنی
قوه دن فعله کتور مک عمری مساعد اولمدی نقل اولنور که ملک مشار الیه
عادل و دیندار و رعایایه مرحتلو و پرهیزکار بر ذات اولوب دیوان
کونلرنده کدویه غرور کلسون دیوانسانک بقاسی اولیبوب عالملرک
دخی قانی اولدیغنی حضورنده یاد ایتدیرر ایتمش ۸۹۴ سنه سی فوت
اولوب یرینه مشار الیهک احفادنن یحیی جلوس ایتدی اما برادر
زاده سی عبد المؤمن سلطنت دعواسیله خروج ایلیوب واقع اولان

دخول او اند قدہ پك چوق طو پلر آنلدی اشبوط طنه و کومبورتی ایله
سرایك طاق ایوان مقر نسلی سرنکون ومقر وشات نفیسه نادره ایله
پیراسته اولان بربرندن کچمد دیوانخانه لر حزن و کدر ایله مشحون ایدی
اخذ انتقم قصدی ایله اشبو سرایه کیرنلریوزارجه سنه اردنبرو مغربی لرك
قوه قاهره لرینك مقری اولان دیوانخانه ده قورولان سریره قرال
وقرالیجه قورولوب مشایخ واعیان مملکته رسم یعنی اجرا ایتدرد کدنصرکه
یهود طائفه سنك درون شهر دن طرد اولمقلرینه امر ویرلدی آزمدت
مرورنده هر درو امتیازلری لغو اولوب خرسنیان اولمقلری تکلیف
قلندی بعده متعصب رهبانلردن تشکیل اولنان بر مجلس تفتیشك رأی
وحکمی ایله برچوق کیمسه لرك احراق اولندیغی قید اسارت ورعیه
کرفتار اولان مسلمانلره دهشت ویردی برازمدت صکره ذکر اولنان
عهدنامه نك احکامی تغیر اولمغه باشلاتوب کیدرک تأویلات نامناسبه
ایله عربلری تحقیر وتضییق ایدوب علنا نماز قیلیق و آبدست المق و حمامه
کیمک مثلاً قواعد دیندنك اجراسی منع اولندیغی صروده جامع لر دخی
بیقدریلوب محللاری حوایج عمومیه ایچون صرف اولندی بیچاره عربلر
بر دفعه غیرته کلوب دشمنلردن اخذ انتقام ایده جکرایدی امانه چاره که
الارنده دشمنلرینه مقابله ایده جک آلات واسلحه قالمادیغندن ضروری
تحمل ایدرک اولاد و عیال لرینك حیاتلری اغورنده هر درو تکالیف
شاقه بی قبول ایتد کدنصرکه ینه مجلس تفتیشك قارشو سنده صحیح
نظری ایله باقلمیوب بونلری دخی یهودیلر مثلاً آتسه آتدیلبو ائشاده
الپوقسار طاغلرینه قان عربلر باشلرینه کله جک بلایابی ییلدکلرندن
کندولرینی قورتارمق اوزره بر تدبیره تشبث ایده جکلری فردیناندونك
مسموعی اولنجه الپوقساره عسکر کوندروب بی کاه عربلری قیردیلبرقلبدن
کچوردیلر بونلرک ایچلرندن افریقایه کیده جکلر ایچون مقدا ویریلان
اوج سنه مدت اوج هفته مرورنده اوج ماهه تنزیل اولندی فی ۸۹۷ سنه

شمديكي حاليده هر بر شبه ز يعني ما لمزود واتموز و تبه مزم سزلز يردست
انصاف كز ده قالمش اولمغه بزه وعد اولنان و بزم دخی سز دن اميد
ايتكده اولديغمز عنايت و مر حمله شوانخدارلری كه اندلس و غرناطه
قطعه سی اوزرنده سكر يوز سنه لك عرب حكومتك بقية علامتيدر
سزه تسليم ايدرم دیدی در حال حاجب ابو القاسم شهرک و خزینہك
مفتاحلرینی فردیناندویه و یردی او دخی قرا ایچمه یه تسليم ایلدی
بعده ابو عبد اللهك انخدارلری و یرر ایکن سوبلدیكي نطق مایوسانه
قرا ایچمه یی مر حته کتور مکه و عدلک انجاسز اولنه جغنه شهید
اولمسون شو کوند نصکره منعقد اولان دوستلغمز شمدی به قدر
محاربه لک سزی محسروم بر اقدیغی اقبال و استقلاالی سزه اعاده
ایده جکدر هر دولتک سلسله طوعارنده بویه و قوعات اوله کلمشدر
دید کد نصکره ابو عبد اللهك رهن اولان اوغلونی کتوردوب
مشار اليه تسليم ايتديلر ارتق ابو عبد الله مقر سلطنتی اولاش اولان
غرناطه شهرينه دشمنلرينك شلاک ايدرك کير دکلرینی کورمامک اوزره
فردیناندویه بعد الوداع لپوقسار طرفه کندی اسپانیول لساننده یازلمش
اولان برتاریخک ترجمه سنده مشار اليه ابو عبد الله پاودل نام طاعک
اوزرندن الپوقساره کیدر ایکن در تیوزیک سکینه مسلمینی شامل غرناطه
و تکلف وزینتی جهتله مشهور اولان الحمره سراینه باقوب کوزلرندن
اشک ندامت دو که رک قافله سنی چکد یردی وطن ایدرایدی که دولتی
متغلبه یه تسليم ایلدیکنه مکافاتا کندوسنه و یر یله جک معاش وافیله
ایله تعیش ایده بیله هیچ خاطرینه کلمدی که خلقک ستم و سرزنشلرینه
طیانه میوب و کیمسه نک دخی یوزونه بقه میوب افریقایه کچوب حیات
و بماتی معلوم اولمیه نصل که او یله اولدی

ربیعک سکرنجی کونی فردیناندو و عیالی ایزابلانک شهره دخوللری
ایچون بر مظهریت الایی ترتیب اوانوب شهره کیرلدی والحمره سراینه

اسپانولاردن اطماع اولمش ظن اولنان امر ارقیبلرینه غلبه ایتک
ایچون فردیناندویه دخالت ایلک ماده سنده استعجال اولمشنی ملک
ابو عبدالله عرض ایلدیلر بیچاره دخی ربیع الاولینک دردنجی کونی
حکومتک فردیناندویه ویرله جکی خبرینی کوندردی فردیناندو
عربلرن مأمول ایتدیکی شجاعته بدل عجز ومسکنت ایله رعیتی قبول
ایتمک درجه سنه قدر تنزل ایلدکلرینی کورنجه ارتق عر بلرک حقنده
ایلیه جکی حرمت ورعایتی بتون بتون قالدیروب رخاوت وجبانت ایله
متصف اولان ملل واقوام مثلاوهردرلو حقارته تحمل ایلله جکلرینی
جزم ایتدیکندن بونلرک بورتبه حیسنز اولد قلرینی مأمول ایتمز ایدم
بن بوتکلیفی دها اول ایتمش اوایدم راضی اوله جقلر ایتمش دیوهم حظ
ایتدی وهمده عربلره اوم ایتدی

ایشته یوم موعودک حاوی که غرناطه دوانتک ال صوک کونی یعنی
غرناطه پادشاهی ابو عبداللهک الحمره سراینه وداع ایتدیکی کیجهنک
صباحیسیدر ایله مذکوره موجب یأس و حزن بی شمار اوله جق برشب
عبرتخا ایدی الحاصل کونش طلوع ایتزدن اقدام ابو عبدالله حرمنی
وخزینه دن برچوق اموالی برقاج قطار قاطرله یوکلدوب الیوقسار طرفنه
چیقارد قد نصکره ابن طومقسابی سرایده براغوب کندوسی تبریک سلطنت
ایچون فردیناندونک اردوگاهنده الی قدر توابعی ایله کتدی فردیناندوبی
کوردیکی آنده آندن اشاغی ایتک ایتدی ایسه ده قرال مساعده
ایتدیکندن بنه بنوب آت اوسننده بولنه رق قرالک صاغ الی اوپدی
اودخی ابو عبداللهک الی طوتوب دنیا دولتی ایچون تأسف ایتک عبشر
زیرا بقاسی اولیان بو عالمده تشکل ایدن دولت وساطنتلرک هربری
سریعاً زائل وفاتی اولسه کر کدر دیدیکی وقت ابو عبدالله دخی

حکمدار ایله امر انک ضعف جیتلرینه دارسان تصوف ایله پرچوق
کلمات مؤثره بیان ایدرک خلق غیرته کتوروب خانه لود کالمر قپانوب فرق
بیکه قریب خلق درویشک ارقه سی صیره های هوایله بر کیجه صباحه قدر
سوقاقلری طولاشدیله ایزتسی صباح هود درویش صومعه سندن غائب
اولغله ناسک غیرته فتور کلدی ابو عبدالله بو کوند قدر تبعه سغه عرض
دیدار ایتکدن اعراض ایدوب سراینده کندی ایشمله مشغول ایدی آرتق
ایشک فناالشوب سوزایاغه دوشدیکنی کورنجه منتخی اولان ضابطا
وامرادن بعضیلرینی معینته آله رقی مجمع ناسه کیدوب کندوسنک امنیت
ایلیوب موثوق و معتبرظنی ایله خلقدن کتم ایلدیکی عهدنامه نك احکامی
بیان ایله رله خلقت غضب و حدتنی تسکینه حالشدی حالبو که بر طرفدر
قضا و قدر بو تدبیره کول اصحاب حیت و تجربه دخی یأس و حزن ایل
آغلر ایدی زیراهیت بنای دولت او قدر خراب اولد قد نصکر
معاهدات و مقاولات ایله اصلاح قبول ائیمه چکنی بلیوبده کندولرینی
عسکر صاحبی مقتدر بر دولت منتظمه حکمنده طوتاراق عهدله
احکامی ایله خلقی تأمین ایلک افکارنده بولنش پک بیول
غفلت ایدی

پولیتقه اربانه معلومدر که بر دولتک دیگر دولتله ایله ایلدیکی عهد
نامه لک دولتله ییئنده قیمت و اعتباری دولتک قوام و بقا سنده دلالت ایدن
قوة مالیه و حربیه نك درجانه یاخود بولند یغنی موقعک لزوم و اهمیتنه
باغلیدر رفاهیت رعیت و آسایش مملکته رعایت اولمیبوب قیدسزلق
ایله مصلحت صاحبی بختنه براقلور یاخود حکومتده اقتدارسزلق
کوریلور و کوستریلور ایسه عهد و شروطک احکامی اعلان
افلاس ایدن بانه اوراقی کی تأثیرسزدر ایشته غرناطه دواتی محو و زوال
حاله کلد کد نصکره قیمت و اعتباری فسخ اولان عهدنامه لک
بندلرندن امید و استمداد ایتدیله ایزسده اصلا فائده سی اولدی

تسلیم ایتکه راضی اولیان موسی ایملش رحمة الله علیه
الحاصل فردنیاندونک مترددانه ومتوهمانه ایتد یکی تکلیفی عین عنایت
ومر حجت نظری ایله باقوب قبوله سوز ویرنلر موسانک غیرتی ایله
سکینه مملکت جسامته کلوب حرکت اید رایسه قرار ویرلش ایشه
سکته کلور خو فی ایله اظهار و تلاش واضطراب ایتد کارینی ملک
ابوعبد الله کورنجه دولتی بو حاله کتوران اوهامنی بو کمره دخی اله
الوب کال احتراز و بی طرفی ایله مأمورلرک کافه سی مملکت مزه مستولی
اولان بلیه نك دفعی ایچون چالشیدیلر فقط بنم نحس طالع تأثیری
اوله رق دولتمزک بنم وقته بو حال پرملاله گرفتار اولسی مقدر ایملش
چاره نه قضا و قدر حکمی اجرا اید رتبعه مزک اوغراد قلری بلیه نك
سلی پی درمک عایهنده ایتدیکیم عصیانک جزاسی اولغله اشیو بلیه
و فلاکتک کافه سی بنم باشمه کلمش کبیدر چو نکه فردنیاند و ایله
ند و حقمده ضرر لو بر معاهده یه راضی اولد یغم انجق سزک
سلامتکز ایچوند رزیرا جرم و جنایتیم اقتضاسیجه بو بلیه دن نجات
احتمالی اولد یغندن سزلی قلیچدن چو چقلریکزی قحطدن
وسائر متعلقاتکری حقارت و اسارتدن قورتارمق و طالع نامساعدک
نکبتی ایله حکم اولنان پادشاه کزدن دهاز یاده بختلودیکر بر حکمد ارك
زیر حایه سنده بوانه رق اموال و اولاد کزی و قوانین مذهبییه کزی
سزه تأمین ایتک ایچوند ر بو حاله ک زیاده زیان کورن بن اولد یغم
شبهه سزدر دید کره دیوانخانه شاهی نوحه فریاد ایله طولمش ایدی
اما مجلسک نتیجه قرار یته نکه انداز انتظار اولان یرو و شهر لویه قرار
ماده منعکس اولد قده هر کس موسانک طرفلوسی اولوب اسواق
و بازارده غیرت نعره نری اورواوب خلقه هجوم ایچون حاضرلندیلر
حتی شهر لونک ولایتنه اعتقاد لری اولان احمد بن زهرا نام درویش
بر هیئت غریبه ایله ساکن اولد یغی صومعه سندن طیشار و اوغرا یوب

شمالیه سنده غرناطه لوله امداد ایتمکه مقتدر اوج یوک دولت
اسلامیه وار ایدی حتی فردنیاند و غرناطه لویه و یردیکی ایکی آی
مهلت ایچنده قارشو افریقادن استرحام ایدر لر دهرک قاعده
احتیاطیه به رعایت ایدوب ابتدا غرناطه الکاسنک سواحلی قبضه
تسخیره کتوروب افریقادن سفاین ایله عسکر دوکمکه ال زیاده مناسب
اولان مالاغه لیمانی المق ایچون نصل تدابیر سریره ایله حرکت
ایلدیکی دردست ترجه اولان غرناطه تاریخنده یازلمشدر ایشته
موسی قوم عیسادن امت محمد ک کوره جکی مضرتلری بیان ایدرک
نعمتیه پرورده اولدیغی دولتک حقوقدن نفسنی آزاد ایلد کد نصکره
مجلسدن قاقوب طوغرو خانه سنه کیدوب ال زیاده سود یکی اتلردن
برینه بنوب ارتق شهرده طور مق ایشته الویرمد یکندن شهرک
اویرقبوسندن ایاغی ایله چیقوب کتدی و حیات و مماتنه دایر بر علامت
کورلدی فقط بوم مذکورک اخشامبسی اسپانیا سواری آلایندن
بریلوک ژه نیل نام نهرک آچیقندن کچر لر ایکن ساحلندن آلات
واسلحه به غرق اولمش بر سواری کتدیکنی کوردکارنده کچسین نزه به
کیده یورسین دیوسلندیلر ایسه ده اصلا جواب و یرمدیکی
جهنله اوزرینه برقاج سواری کوندیلدی مذکور قهرمان کلان
آتلولری وادی عدمه کوندیرنجه بلوک نام طاقیه قهرمانک اوزرینه
هجوم ایدوب عظیم محاربه ایتدیلر مذکور قهرمان یاره لنوب آندن
آشاغی دوشدی بو حالده بیله یاتنه یاقلاشلیوب دیزلری اوسننه
سورتونه رک صدمات نیره و سنانه مدافعه ایدر ایدی ارتق قدرتی
قالدیغنی کورد کده کند و سنی دشمنلرینه تسلیم ایتمک عیبی کور مامک
ایچون همان نهره آتیلوب آلات واسلحه سنک آغراغی ایله نهرک قهرینه
ایندی صکره اشبو بر بلوک سواری به قارشو قویان سوارینک کیم
اولدیغنی ترک ایلدیکی آندن بیلدیلر که مجلس مشورتده غرناطه بی

رخصت ویرلماک و مرآت و مناصبک عزل و تبدیلیاری بوند نصیحه
 فردنیاندونک دست حکمند و قالوب بتون اسپانیانک حکمداری
 اولدیغی مثلاً و اندلس و غرناطه نک دخی حاکم و آمری اولدیغی
 رسماً و علناً تصدیق اولمق ماده لرینی ابو القاسم کتوروب ملک
 ابو عبد الله عرض ایلد کده ینه الحمره سراینده بر مجلس عمومی
 عقد اولنه رق کیفیتک درمیان اولمسی اراده سنه مبنی شرائط محرره
 اعضای مجلسه بیلدیرلد کده دیانت و حیاتی اولانلر اغلیوب سبب
 اولانلره شتم و لعن ایتکه باشلیوب فردنیاندونک مواعید ینه فریفته
 اولانلر دریای فکر و اندیشه یه طالوب مجلس مشورت سکوت و حیرت
 و کریه و ندامت و مأیوسیت ایله قرائت اولنان شروطی قبول ایتکدن بشقه
 چاره اولدیغی اورتیه قویدیلر امرای عسکریه دن موسی ینه سوزه
 باشلیوب خوف و جباتی اله آلوب ناموس ملتی پایمال ایتک لایق دکلر
 دشمنمزه خیر او اولان اشبوشمدیکی حرکتز ایلله دشمنمزنک نظرندن
 دوشمکده یز بزم دینداش لریمز اوله رق افریقاده ملوک عظیمه واردر
 آنلردن استمداد ایدیم بو حرکتز بزلری اولومدن قورتارمزن قورقلان
 اولومدن قورتولمزن استناد اولنان املاک و اشیا و تعلقات خرابیمزه
 سبب اولدی اتفاق ایلله دشمنه هجوم ایلیم دیه رک غیرته کتوره چک
 خبلی سوزناک سوزلر سوبلیدی مجلس مشورتده موسا نک ثبات
 و جسارتی تمام ناموس انسانییه یی یرینه کتور مکدر بعضیلر موسا نک
 حب وطن غیرتیه سوبلیدی سوزلری بر جنت مأیوسانه دن ظهور
 ایدن هذیابه حمل ایتشلر ایدی مادامکه موسی امرای عسکریه دن
 ایدی هم و اجبه ذمتی اجرا ایتدی و همد رآی و تدبیری موافق
 حال و مصلحت ایدی زیرا کرک احوال امم و دولی بیلدیرن تواریح
 و کرک اراضی و مواقعک جهات و نسبتلرینی کوستران چغرافیاقلری
 دلالتیه معلومدر که افریقاقطعه سنک اوروپایه قارشو اولان سواحل

و جباً نلرینه محو ایتد یرمک ایستزلر حالبو که دشمنک کو ستر دیکی
معامله لطیفه سی بزم اتحاد مری تفریق ایتک ایچون موقت براداره در
صکره پشیمان اولور سکن بن اولومدن قورقدیغمی سزه کوستره یم
وسزلک پدشوا کز اوله یم بویولده اولمک قبول رعیت ایله قالمقدن
بیک مرتبه خیرلیدر دید کد نصکره رد و قبوله دایر بر جوابک صدورینه
مترقب اولدی اعضای مجلس باشلرینی اوکلرینه اکوب اغزلرینه
مهر سکوت آلوب هربری قالب بیروح کبی کندولرینک نجات
وسلامت لرینی ملاحظه ایدرلر ایدی بومجلسک عقدینه قدر فردنیاندونک
غرناطه دولتی محو ایلیه رک تاج و سلطنتی کندوسی ایچون ایستیه جکی
خاطرله کلیوب فقط شهرک امور ضبطیه سی تسلیم اولنق و بونک
ایچون قوی برصلحک مذاکره سی ضمنده حاجب ابوالقاسم اسپانیا
قرالی فردنیاندویه اعزام اولندی فردنیاندو دخی بروجه آتی بیان
اولنان شرطلر ایله جانلرینه امان و یره جکنی قطعیا سویلدی
✽ مال شر طننامه ✽

غرناطه لولره دکزدن و قره دن ایکی آی مدت ایچنده امداد وبرکونا
اعانه اولدیغی حالده اهالی شهرک عموما اسپانیا لوطرفنه اطاعت
ایدوب تاج و سلطنتک فردنیاندویه تسلیم اولنه جغنه حکمد اردن
رؤسای قومه وارنجیه دک علی الانفراد یمین الدقد نصکره لاجل التأمین
اصلزاد کاندن بشبور کیمسه ایله حکمد ارك او غلو فردنیاندونک
ید امانته تسلیم اولنق و غرناطه پادشاهی دخی الیوقسار طرفنه
کیدوب اوراده کند و سنه اراضی و مالکانه و یریله رک اصول و عادات
قدیمه لرینی بلامانع محافظه و اجرا ایتک اهالی دخی اسکید نهرو
و یره کلد کلری رسوم و اعیشاری بعد ازین فردنیاندونک نصب
ایلیه جکی مأمورله و یروب اوج سنه طرفنده املاک و اشیا و خانه سی
صاتوب افریقا طرفنه نقل ایتک ایله نماناره رخصت و یریلوب نصکره

عودته مجبور ایتدیکندن موسی دخی چاره سز قالوب عسکرینی
 شهره چکه رله قپولری قپاندی
 قردنیاندو عربلرک مغلوبیتله قلعه یه قپاند قلوبنی کورد کدنصکره
 شهرلونک قوت الظهر بیلدکری الیوقسارط غلرنده بولنان سکنه ایله
 الفت واختلاطلربی کسمک اوزره بر مقدار عسکر سوق ایدوب
 کند موسی دخی شهری تضییق ایلدی درون شهردن اهالی قحط
 وغلا ایله اولمکدن ایسه هجوم ایدوب دشمنی قیرارق مقدار
 الهیه به ربط قلب ایتکدها خیر لودردیه رله شهرک اونه سنده بروسنده
 سوز لر چوغادی فردنیاندونک مجلوبی ظن اولنان مشایخ مملکت حاجب
 ابوالقاسمه واروب ایش فنا لشمقهده همان بر مجلس عمومی عقدی ایله
 بوایشک چاره سی ازانلق مرتبه وجوبده اولد بغنی حضور مملکه عرض
 ایتدنی التماس ایتدیلر حاجب دخی کیفیتی بیلدر دکه بالجمله ارکان
 دولتی واعیان ملتی الحمره سراینه جلب ایدوب کند و حضورنده
 بر مجلس عمومی عقد ایتدردی

غرناطه دولتنک زوال وانقراضنه سبب اولان امر ابونک چاره سی
 مملکتی فردنیاندو یه تسلیم ایتکدر زیر ابولندیغمر حالک بشقه درلو
 تدبیری خاطر لره کلمور دیدیلر وطنی یوانده فدای جان ایلمکه حاضر
 اولان موسی غرناطه دولتنک تاجنی قاسنیلایا قرالنه ویره جک درجه ده
 مایوسیت اولوبوها طیا غماید ر چونکه غرناطه ایالتده اوج ملیون
 مسلمان وار ایکن حجت ملایه بی براغوب رعیتی قبول ایتک اسلامیت
 وانسانیتنه یاقشماز زیر ابوعالم امکانه امکانشی اوله مزبزم ایچون
 اولونجه قدر چالشحق کرکد رب تعالینک قوللری حقنده عنایتی
 تضییق واضطر اید ه ایکن ایریشور بعضیلرک افکارنده جولان ایدن
 استیمان ماده سی حظوظیات نفسانیه لینه مغلوبیت ایله دارات
 وطنه منده بی فدا اید ه میه رله جسارت وشجاعتلربی رخاوت

دخی طایفه لک محافظه سیله شهرک محله زینی کوزنده و قلعه نیک بر جملری
ایله مو اقع ساره یه استحکامات و یرمکه قرار اش ردیلر شهر اونک
جمله سی عسا کره ردیف مقامنده یاردجی اولوق و لوقسانام محلاک
والیسی اوغلو اولان محمد طاهر بن عطار دخی اوج بیک قدر سواری
ایله هر کون شهر دن خارجه چیقوب احوار دشمنی نجسس ایتک
اوزره مأمور اولدقلرندن قلوب اهالی یه فی الجمله امنیت کلمش ایدی
فردنیاند و محاصره یه باشلادیغنی برنجی آبنده وقوعولان هجوملر
شهر لویه خیر او اولدیغنی کوره رک نافله عسکر قیردر مقدرن ایسه
اردوسنی استحکام ارقه سنه آلوب عسکری میداندن چکری
لکن بواصول ایله محاصره نیک ممد اوله جغندن و کسندوسنک بونیتدر
فراغت ایدمیه چکنی غرناطه لویه کوسترمک اوزره استحکاملری
داخلنده منتظم بر شهر بناسنه مباشرت ایتدی سر عسکر موسی
فردنیاندونک کوجک محاربه زینی قبول ایتبوب تحفظی التزام ایتسندن
معنائک نه اولادیغنی هر نقدر بیلمش ایسه ده داتنده مر کوز اولان غیرت
و حمیتی کسندوسنی دشمن هجومندن منع ایتبوب معبیتی عسکر یله دشمن
اوزرینه هجوم ایتک اوزره طبلارینی چالديره رق شهر دن خروج
ایلدی فردنیاندونک عسکری دخی استحکام التنده او طور دقلری
خو فلیرنه مبنی اولدیغنی کوسترمک ایچون استحکامدن طیشاره یه چیقوب
صفوف حریبه سنی قلعه ایله استحکام اراسنده اولان میدانده ترتیب ایلوب
بو حال ایله طرفین عسکری قارشولشدقلرنده میدان مذبور مدت قلیله ده
لاشه محاربین ایله مستور قالمش ایدی غرناطه نیک وقایع اخیره سنی بیان
ایدن تواریمده شویله یازلمشدر که عربلر وطنلرینک محافظه سی اغورنده
او قدر اظهاری شجاعت و مردانگی ایتدیلر که قاسنیلیرالورک
سر عسکر لرینی بیله آتدن اشاغی ایتدیلر لکن قاسنیلیرالورک حرص
و طمعلرندن نشئت ایدن ثبات و متانتلری غرناطه لورلی شهره

ایسه ده نه چاره که ایش الدن چیقمش ایدی
حکمدار لغت شانندن اولان جسارت وقوه دافعه نک فقدانی کندوسنی
امید سز بر حاله ایصال ایتدکله نه تدبیر اولنسه چاره سز در افکارنده
بوانوب بر طاقم مداهنلردخی بوافکاره قوت و بر مکده ایدیلر
ایشته ابو القاسم و یریلان قرار اوزرینه فردنیاند و نک تزدینه اعزام
ایچون بالمله علما و امرا الحمره سراینسه و اروب بر مجلس عمومی
عقد ایتدیلر

شویله که الحمره سراینه مشایخ مملکت و فقهای ملت طوپانوب عقد
مجلس مشورت ایدوب ایچلرندن حاجب ابو القاسم عبدالملک احوال
مملکتدن خبر و یروب زبر حکم مزده اولان اهالی هنکام صلح و صلاحده
معترض وایام و مد اوله تیغ ورماحده محترز اولد قلرندن سفرده
وجود لری عین سفر و حضرده محض ضرر اولغله هیچ بروقتده
فائده لری اوله مدی دینجه امر ای عسکر یه دن موسی بن ابوالغازان ملته
غیرتند نیچون شبهه اوانوب افترا اولنیور البوم غرناطه داخلنده
شهرک محافظه نامو سنه چالیشه جق یکر می یک جنکچی اولوب
هربری وطنلری اوغورنده فدای جان ایتدکله آماده در دیو الیه ملکه
اشارت ایدهرک امر ایتسونلر دیدی سلطان ابو عبید الله رؤسای
عسا کره باقه رق ربمک عنایتیه هم کیدو اولاد و عباللر یکر می و هم
دولت و حکو متمرزی ورطه هولنا کدن قورتارمغه استناد ایدوب
بسلدیکی منزل سکر بناء عایه بونک چاره سی سزک هم تکرله حصوله
کلور دیدیکنک اوزرینه مجلس مشورنده خیلی سوزلر سو یلتمش
ایسه ده نه پایله الامر موسا نک تشو بقی اوزرینه هرکس غیرته کلوب
غرناطه نک محافظه سی اسبابی دوشنولوب عسا کرک باش قوماندانلغی
موسایه و یریلوب معینته نعیم رضوان و محمد بن زید نام قوماندانلردخی
معینته و یریلرک دشمنه قارشو چیقمشه و امرادن عبدالکریم

وزرا آراسنده اولان اموره محرم و قرب سلطنتده دائما ملتفت
و مكرمدر بونلرك مجموعى طرف حكومتدن بساط مفروش ايله مزين
برسر اينك دائرة مخصوصه نرينه هر كون كوت مأموريتلرينى بالاستقلال
دؤيت ايدر لر ايدى ايسته بو حاجب ابو القاسم هر درلو حرمت
و تعظيمه شايان بر پيركاردان اولد يغندن غرناطه دولتك حال
اضطرارنى بيان ايله حكومتك فرديناندو طرفندن وكالت صورتده
ابوعبد اللهك عهده سنده قالمسنة دائر ابو القاسمه تعليمات و پرايكنى
متعاقب بعضيلر طرفندن دخی ابو القاسمك ايدى جكي تكليف
امان ناسك ابرامنه مبنى اولمغله اعتبار اولتموب ينه اصرار لرند و ثبات
اولنور ايسه بوايشى قزاقمش اوله جقلى آشكار درديه رك فرديناندويه
خبر لر كوند رادى

زيرا فرديناندو عربلر دن برطابقنى كند و يه جلب ايدوب بنم مرادم
غرناطه دولتنى غصب و محو ايلك اولموب انجق اسپانيوللرك اللريند
چكن ملك موروثلرينه تعرض و مداخله ايدن تربيه سزلى تربيه
ايمك و اداره آتبه سيجون دخی شرائط قويه يه ربط ايلك ماده سيدر
واسپانيوللرك حكم و نفوذنى تصديق ايدنلره غرناطه لو طرفندن
رنجيده اولتموب بر مأمورك اسپانيا حايه سنده اولديغى بيله ييلينه رك
خدمتده استخدا م اولمسي و هر درلو اسراره محرم اولسي و فرديناندونك
آجقدن آجغه طرفدار لغنى ايدنلره سر بسبت و يرلمسى و حرب و ستيرك
اورته دن قالد يرلمسى ايله برابر غرناطه دولتنى اصلاح ايمك افكارنده
بولند يغنى جلب ايلديكى عربلر واسطه سيله غرناطه اها لسنه
واركان و امر اسنه نشر ايدى

غرناطه ملكى ابو عبد الله كويافر نكلرك اندلس الكاسنه هجوم
و تسلطلرينى منع ايجون پدري ابو الحسنك خلع وازاله سنه قالد قد نصكره
طوتد يغنى ايشك كند و يه دخی فائده سنى اوله ميه جغنى بيلدى

نیاز و حکایه لرینک یلان اولدیغنی بیلله بیلله رکه ایچیه صرفیه استماعنه
 اظهار خواهش ایتکده درلر بوا یسه سکر یوز سنه لک قوجه بردوات
 اسلامیه نکه سو اداره ایله آز و قشده محو و غائب اولدیغنی بیلک
 اولغله بونک مطالعه سندن خلقي محروم براقق لایق اولدیغنی سندن
 و تاریخ اوقومقدن اصل مقصد دخی وقوعات عادیه بی او کرمکده
 اولیوب بویله عبرت آمیز وقوعاتک اسباب خفیه سنی اکلماقدن
 عبارتدر مورخین عثمانیه نکه اندلس و غرناطه وقایعنی بیانندن کرو
 طور دقلری دولت متبوعه لرینک اورالره عدم تقیدنی کتم و ستر ایتک
 مطالعه سنه مبنی ایسه ده معاصرین و اخلافه عبرت نما اوله جق اوله
 وقایع جسمیه بی مداهنه موهمه و افکار واهییه اوغورنده هیچ ایتک
 تاریخ اوقومقدن حصوله کلان تیقظ و انتباهی بتورمکد ر بناء علیه
 مدت مذکوره وقوعاتی نصل اولمش ایسه اوله جه ترجمه اولنه رق
 بو محله درج اولندی

میلادک بیک در تیوز طقسان بر سنه سی تشرین ثانی یکر می بشنه
 تصادف ایدن هجرتک سکر یوز طقسان یدی سنه سی محرمک یکر می ایکنجی
 بازار ایتسی کونی ارکان دولت و مشایخ مملکت بر محله طوپلنوب اسپانیوللر
 استیلا سندن غرناطه شهرینک دخی تخلص اولنه مبه جغی جه تله باری
 املاک و اشیا و اولاد و اشیا عه ضرر کلامک اوزره غرناطه دولتک اسپانیا
 دولتی حمایه سنه کچوب مناسب بر ویر کونک دخی ویر لمسی و بونلره
 دایر بعض مواعید تأمینیه نکه مذاکره سی ایچون مهلت طایض مننده
 حاجب ابوالقاسم اسپانیا قرالی فردیناند ویه کوند راندی

اندلس و مغرب دولتلرنده درت بیوک منصب وارد رکه بر یسی امور
 عامه نظارتی دیگر می مالیه نظارتی او جنجیسی قلاع و ثغور محافظه
 ایله حربیه نظارتی اولوب حجابت منصبی اشبو اوج بیوک منصب بوردن
 داهامعتبر اولدیغنی سندن حاجب باب دولت اولان ذات پادشاه ایله

چبقاره ميه جغنى جزم ايلديكندن محاصرته ترك اولمىس تكليفى ايله
 غرناطه حكومتى فرديناندونك حايه سى الته ويره جكنى وعد ايتدى
 ۸۹۵ سنه سندن ۸۹۷ محرمه قدر مرور ايدن ايكى سنه مدته
 غرناطه لولك برحالى مرتبه به وارمش ايدى كه دولترى دوست صورتده
 كورينان دشمنلرينك اليه كيروب قلدامغه مجاللى قالمش ايكن
 بيله اركان وامرلك برطاقى متغلبه به عرض احتياج ايله اجنبى
 مداخله سنه سبب ويرمكه اولديغى برطاقى دخى متغلبه نك تسامح
 ومساعدلر بنى ضعفه حل ايدرك غضب وانفعاللر بنى تحريك وتشديد
 ايله جك معاملات بارده ايله ولى نعمتلى اولان دولترينك صوك نفسنده
 نفسانيتى براقيوب دولتر بنى پریشان ايتديلرايشته سلطان ابوالحسنك
 دائرة حرمده بولسان قادينلر دولتك درجه ضعف قوتنى بيابه رك
 مجرد اولادلر بنى سرير سلطنته چبقارمق افكارنده بولنشلرى
 نتيجه سنده اوله جق فناغه عقللرينك ايرمديكندن اولغله بويابه
 قاريلرك فسادلرى عفو اولسه بيلور ايسه ده غرناطه دولتك
 اركانى مقامتده بولنان امرلك طوند قلرى اصول بنى قيدي هيچ
 وقته عفو اولماز زيرادولترنده هنوز بقيه حيات موجود وكسب قوت
 ايتمىس مأمول ايكن مجرد كنندولر بنك حين حاجته اسناد ايده جكلرى
 برقوت موهمه به وجود ويره رك خصم ظن ايتدكلرى همشهريلرينه
 اجراى غرض ظمنده ولى نعمتلى اولان دولتر بنى بتورديلر غرناطه
 دولتك اك صوك سنه سى اولان ۸۹۷ سنه سى محرمندن بدأ ايله تاج
 وسلطنتك اسپانيا قرالى فرديناندويه تسليم اولنديغى ربيع الاول
 غره سنه قدر مرور ايدن ايكي آيلق وقوعات فجيعة نك تفصيل
 وبيانى كرچه كدرلر بربتارو حكايه سى كيدر حالبو كه تبارو حكايه لرى
 دخى عموماسه عبرت وانتباه ايچون برطاقم تحريف اولمش شيلردن
 ايكن اذهان ناسى مرحمت وانصافه تشه يق ايلديكندن خلق

غرناطه به اعزام اولندی لکن ملاکزاده ابو عبدالله والده سی ریاسطانت
غیرتیه پدری علیهنه حرکت ایدوب ابو الحسنی غرناطه دن چکیملکه
مجبور ایلدی ملک مشار الیه سریر سلطنتدن تبعید اولند قد نصیره
اندلس حکومتی ایکی به منقسم اولوب بر قسمی ابو عبدالله دیکری
عبدالله الزغال نام پرنسه نقل ایتدی بناء علیه غرناطه پادشاهلغی
خاندان حکومت ارا سنده منقسم اولمجه قوت و اتفاقلری دخی
متفرق اولمغه قاستلیا اولر غرناطه حدودینه کیروب اهل اسلامی
تضییق ایتکه باشلا مشلر ایدی

ابو الحسن لوقسانام شهرده ایکن قاستلیا اولر اوراسنی دخی تسخیر
ایتدکرنده مشار الیه فاملیاسیله المونقار شهرینه کیدوب سکر یوز
طقسان ایکی سنه سی فوت اولدی

مالا خانام قصبه تک اطرافنده بولمان باشلیجه شهرلر قاستلیان طرفنده
قالوب فقط یالکز شهر عر بلرده قالدی ایدی بر مدت محاصره دن نصیره
شهرلر حاکی عبدالله الزغال مملاکتی فردیناندویه ترک ایلدیکی وقت
غرناطه ملکی ابو عبدالله تبریک مظفریت بهانه سبله فردیناندویه
کلوب عقلیجه استقلال حکومتنه رقیب اتخاذا ایتدیکی خصم اسندن
ربی محوایدوب غرناطه الکاسنده کندی حکومتی سلامته چیقارمش
اولدی فردیناندو ایسه مومی الیهی کلمات لطف آمیز ایلله اغفال
ایدرك نو بت هجوم واسنیلا غرناطه به کلدیکی کتم ایتدی بو حال ایلله
غرناطه حکومتک جهات غریبه سی بتون بتون فردیناندویه کچمش
ایدی بو ائشاده ابو الحسنک امر اسندن بریسی بیک قدر سواری ایلله
فردیناندونک حکمنده اولان بر محلی باصوب قرالک فاملیا سندن
بعضیلرینی قتل و اعدام ایلدیکی فردیناندونک هجومنه سبب
وبردیکنندن الی بیک قدر عسا کر ایلله غرناطه نک اوزرینه حرکت
ایلدی ۸۹۴ سنه سی ابو عبدالله حکومتی فردیناندونک پنجه استیلا سندن

و تصدیق ایلدی لر لکن مومی الیه قیه دان قواومب کشف ایتدی کی
اراضینک ضبط و اداره سی ایچون مکمل بردونما ایله ایکنجی عزیمته
دخی نیت ایلدی هر تقدیر اسپانیا قرالی بولنان فردیناندو عیالی ایزابله
شلاو مائل افتخار اولیوب بالطمع محترز و امور جدیدیه بدأومباشرتدن
مجتنب ایسه ده بود فعه تبعه سنک آرزو سنه موافقت ایدرله ایکنجی
سفرله تدارکاتی استعجاله مسارعت ایله اونیدی قطعه سفینه و بیک
بشیوز نفر یولجی و هر نوع آلات و ادوات ایله مومی الیه قواومی اراضی
مکشفه جدیدیه اعزام ایلدی

اشته طقوز یوز سنه هجریه سی ایلوانک بشنده قادقسی کور فرزندن فک
لنکر اقامت ایله تکرار قناریه اطه سنه موصلت اورادن دخی اولکی
سیاحتک خلاقی وجهله جنوبه طوغری عزیمت ایلدیکه بونک بقیده سی
اوتنجی کابده یازمشر

(بقیه احوال اندلس و غرناطه)

کتاب سابقده ذکر اولنان غرناطه پادشاهی ابو الحسن فردیناندونک
عقد مصالحه ایچون ۸۸۴ سنه سی محرمنده غرناطه یه ارسال واعزام
یلدی کی سفیرله معامله تحقیریه ایتد کد نصکره مصالحه نک
حصول پذیر اولیه جغنی بیلمی ایکن فصل ایسه کندولرینک ضعف
حالی رینی دشمنلرینک قوتیه موازنه ایتد کسزین ایلچیلری اعاده ایلدی ملک
مشار الیه دشمنلرینک حکمی الته کیره کی طبعاً ایسته مز ایسه ده
حره سرای سلطنته مغلوبیتی نظام هیئت مشوش ایتد شویله که
مشار البهک عبسوی الاصل اولان عیالندن متولد یجی و نیار نام
ملک زاده لر ایله الزباده سودیک کی ثریا سلطانک ولدی محمد ابو عبدالله نام
ملک زاده اراسنده منافرت و مغایرت ظهور ایتد کله ملک ابو الحسنک
موقع مخاطره ده اولان سلطنته ولی عهد اولمق ایچون هر درلو
فساداتی درون مملکته القایتمش لر ایدی بو ایتاده زهره شهری ابو الحسن
طرفندن ضبط اولنوب اها لسنک بر قسم اعدام و قسم دیگر ی

معادن و اشجار غریبه است بیه اسم پناه به عودت ایلدی
 بالوس لیمانه واصل اولدیغی وقت هم شهریلری طاقم طاقم ساحله
 کله رک قولومبو اثبات مدعا ایچون برابر کتورمش اولدیغی آدمیلری
 و بایده حیوانلری و محصولات غریبه بی کوردکاری آنده چاکلر
 چالدير بلوب طو پلر آتدير بلوب حکمدارلر حقنده اجراسی معتاد اولان
 سر اسم تعظیبات ایله شهره قبول ایلدیلر لکن قرال بارسلون شهرنده
 بولمغله مومی الیه قولومبوک دخی اورایه کلمسی رجا اولمغله درحال
 بارسلون شهرینه طوغری عزیمت ایدوب یول اوزرنده بولنان ایالتلر
 اها لیس مومی الیهک استقباله مسارعت ایله تشبیع ایدرک بارسلون
 شهرینه وصولنده ترتیب اولنان مظفریت الایی ایله مومی الیهی شهره
 قبول ایدوب قرال و قرالیه البسه رسمیه لرینی کیدکاری حالده مکلف
 بسایان آتنده مومی الیه قولومبه منتظر اولدیلر قولومب دخی دیزی
 اوسننه چ کوب متبوعلرینک شان و شهرتینی یکی بردنیایه نشر ایتدیکنک
 تشکرینی ایضا ایتدیکی حالده مومی الیه قولومب ایچون تخصیص
 اولنان صند الیه اوزرینه او طور مسی تکلیف و سیاحتک نوجهله
 اولدیغنک تعریف اولمسنی التماس ایلدیلر مومی الیه دخی مخطبی اولان
 حکمدارلرک عظمت و احشاملرینه مناسب اولان کلمات تعظیبه ایله
 سیاحتنی حکایت ایلد کد نصرکه مشار الیهما زیر حکومتلرنده اولان
 ممالکه کندو عهد و حکومتلرنده کیمسه نک خاطر و خیالنه کلیان فوائد
 جدیده ایراث ایده جکی مأمول اولان بردیارک کشفی مہسر اولدیغندن
 طولانی آینلرنجه بر دیزلرینی بیره قویوب ایکی الارینی بربرینه
 قارشولشدیروب جناب حقه خلوص قلب ایله شکرلر ایتد کد نصرکه
 مومی الیه قولومبی هر درلو شان و شرفه لایق کوره رک
 مقدم امضا ایتد کاری مقاوله سندینک کافه امتیازینی هم
 مومی الیهک حقنده و همده نسلا بعدنسل برات رسمیه ایله تأکید

اولد یغندن اشبو بر کبیر جزیره می یا خود بر قطعه جسمه نک بر کار می
 یکنه مدی برابر آلمش اولدیغی صانصا لوادور سکنه سی
 اشبو محلی قریبا اسمیه ذکر ایتشایدی و الحاصل مذکور قره نک
 اوزرنه ن بحره طوغری جریان ایدن بر یوک نهرک اغزندن کمی ایله
 کوروب نهرک ایکی ساحلی داخلنده بولان سکنه اصلیه سی اشبو
 کور مدکاری هیکل جسمی کوردکاری آنده بر برینی مسابقت ایله
 طاغله واورمانلره قاجدیلمر قوم قپودان قولومب صانصا لوادور
 اهالپسندن الدیغی اشخاصدن برینه برقاج اسپانیول رفیق ایله ممالک
 مزبوره نک داخلنی معاینه ایچون اعزام ایلدی البر دخی التمش
 میل قدر درون آراضی یه کوروب عودت ایدرک اراضپسندن منبت
 و محصولدار اولدیغی و تقریباً یک بشوز ایکیک سکنه بی حاوی
 اولان برقریه یه راست کلدکاری بی هر تقدیر بولردخی عربان ایسه ده
 مواقع سائر سکنه سندن درایتکار اولد قلیربی واسپانیوللره آشوری
 رعایت ایله عالم با آلایه مناسبتی اولان مخلوقات کی تعظیم و احترام
 ایلدکاری بی و کندولره اکراما قاورلمش کستانه لذتنده برکوک واسانلرنجه
 مایس دینلان بر درلو بغدادی و یردکاری بی و چارپا نوغندن اوله رق
 اورومز برصوی کوپک کوردکاری بی و سکنه سی عندلرنده پک قیملو
 اولمسان التوندن مصنوع اوانی بولد قلیربی و اثبات مدعا ایچون
 سکنه سندن برقاج کیمسه بی حضور قولومبه احضار ایلدیلمر قوم
 قولومب بولردن قوللانند قلیری آلتونی نره دن بولد قلیربی و شرق
 طرفنده حیط نامیه معروف اولان بر آطه بی کوسترد کلرنده در حال
 اولطرفه توجه اولنوب فی الواقع معمور بر جزیره نک ساحلنه و اصل
 اولدیلمر اوراده حرص و طمعلربی اقناع ایده جک مرتبه ده التون
 تدارک ایتد کد نصکره اسپانیول حکومتی نامنه بر پلانقه یاپوب او توز
 قدر نفر ایله دیباغو نام شخصی سردار نصب ایدرک ککندوسی

موافق وجهله طاورانله ش ایدی اما اسپانیولار هر درلو تقدیر و تحسینه
 شایان اولان هنر و معرفت اصحابندن بواندقلری حالدیه حرص و طمع ایله
 مالوف اولدقلرندن اراضی جدیده کشفندن مقصد و مراملری جلب
 ایده بیله جککری منافعی ملاحظه دن عبارت اولغله جاهل و ساده
 دل اولان یکی دنیا سکنه سی اشبو و مسافر لک یوزندن دوچار اوله چقلری
 مصائب و بلا یایی حس و تخیل ایده مامش لردر
 بوجزیره نک اسمی بر لوسی بیننده غا حسنی دیمکله معروف ایسه ده
 مر قوم قولومب اسم جزیره یی تبدیل ایله صانصا اولدور نامنی و برمش
 ایدی جزیره مذکوره شم دیکی معلوما ته نظر ایهامه تسمیه اولنان
 جزایر مجتمعه نک بریسی اولوب قناریه آطه سندن بیک ساعت
 غربه و درت درجه جنوبه طوغری واقع اولمشدراشبو بر لولر برونلرینه
 و قولاقلرینه و قوللرینه و آیاقلرینه آلتوندن مصنوع حلقه لر آصمیش
 و طاقش اولدقلرندن بونلرک آلتونی زه دن بولدقلری سؤال اولندقدیه
 جنوب طرفی ارايه ایدر لر ایدی اسپانیولار ک ایسه بونجه مسافه
 سفری اختیار ایتمک لرینک سبی دیار مموله یی بولمق اولدیغندن
 بر لولرک کوستردککری جهته کندیولرینک زحمت و مشقتی مکافاتنه نائل
 اوله جغنی جزم ایدرک در حال اول طرفه عزیمت نیت ایله برابر جزیره
 سکنه سندن برقاج کیمسه یی هم اسپانیول لسانی او کرتک و همده
 اشبو عالم جزیره ده کندوسند دلیل و ترجمان اولمق ایچون برابرالدی
 و جنوبه طوغری بادبان کشای عزیمت ایله تصادف ایتدککری بر جوق
 جزیره لرک اوج دانه بیوکنه بشارت مریم و فرد نیاند و وایزابللا تسمیه
 ایدرک هر برنده کوردیکی آلتونک زه دن جلب اولندیغنی سؤال ایله
 آلدیغنی جنوب طرفی جوابی اوزرینه هیچ بر طرفه صایمیه رق جنوبه
 طوغری کیدوب بر بیوک قره یی کشف ایلدیکه اوراسی اوکی کوردیکی
 مواقع کی دوزیرلردن عبارت اولیوب طاغلری و دره لری شامل

و یلقرینک مها بتی و اسلحه لرینک نظافتی و الحاصل هر درلو
 شیلری جزیره مزبوره اهل البسی نظر لرند و یکی و عجایب اتدن اولان
 شیلر کی کورینور ایدی حتی اشبو مسافر لک ایچندن چبقه کلد کلری
 و محیط اعظمی یاره رق کلش اولد قلری و صویک اوزرند و قنادلریله
 حرکت ایدر کی کورد کلری کیلری و درون لرندن صاعقه مثللو بر صدا ایله
 برابر شمشک کی پرتو پاش اولان بر شعاعک دوما می ارا سنده کورینان
 آلات جسمیه که طوبدر جزیره سکنه سنه بر مرتبه خوف و دهشت ابراث
 ایتد رمش ایدیکه اشبو مسافر لری کویا عالم با لاک موجو داتندن
 یعنی کونشک متعلقاتندن اولوب بزی کورمک ایچون کلش ظن
 ایدر لرایدی اسپانیولار دخی اوروپا اهل البسی مثللو هر کورد کلری
 اشیایه تعجب دن خالی اولد قلرندن جزیره نک اشجار و نباتاتی اورپا
 نباتاتک غیری او لمغله بونلر جزیره نک احوال طبیعیه سنه حیران
 ویرلور اشبو مسافر لک افعال و حرکاتنه تعجب له نکران ایدیلریر لولرک
 کاملا عریان اولوب صاچلری او موزلری اوزرینه پریشان اوله رق
 دو کلش و بعضا اوریلوب باشلرینک اطرافنه صار لمس جسملری
 باقررنکنده اولوب صقال و یققلری اولد یغندن هر نقد رچهره
 و سمیاری بشقه بر شکل و هیئتده ایسه ده مع ما فیه استهزایه شایان
 اولیان یرلری یوغیدی بونلر یوزلرینی و جسملرینی درلو بو یالر ایله
 نقش و تزین ایش اولوب قاتلری معتدل و انداملری متناسب ایدی
 ابتدا اسپانیوللری کورد کلری آنده درون جزیره به فرار صورتی
 کوستر مشلر ایسه ده اسپانیوللرک ویرد کلری چنقراق و بونجق و سار
 شیشه مقوله سندن اولان اشیای مسرت عظیمه ابراز یله قبول ایده رک
 یواش یواش مسافر لره یقلا شمشلر ایدی ایمدی اسکی دنیا اهل البسی
 ایله یکی دنیا سکنه سی بیننده واقع اولان اشبو ایلاک ملاقاتده هر درلو
 معاملات صورت دو ستانه ده اجرا اولمش و شروط انسانیتنه تمام

عزیمت ایله نهایی مجهول اولان دریای محیطه کند و سنی تسلیم
ایلدی اثنای عزیمتده چکیلان اضطرار بیلرک تفصیلی اندیس افندینک
ترجه ایلدیکی اماریق تار یخنه براغیله رق او تون بوش کون مرورنده
یعنی تشرین اولک اون برنجی کونی صباخلین شماله طوغرو ایکی
ساعت مسافه ده هر بر طرفی یشیللاک و انواع چشمه و اشجار ایله
مزین بردوز جزیره کورند گده سفینه خلقی ایضای شکر و محمادت
ضممنده عبادت ایدرک کوزلندن مسروریت یاشی جریان ایتش
ایدی صباخلین گ و نش طلوع ایتک اوزره ایکن کیدن
صندال اندیریلوب دروننه مسلح برار عسکر قونه رق مذکور
جزیره یه موسیقه چالدیرلدیغی حالده عازم اولدیلر آطه نک
سواحلی ایسه اشبو کیفیت غریبه بی تماشا ایچون کلمش برچوق
سکنه ایله مستور ایدی بونلرک حرکاتندن اکلشیلدیغنه کوره
ایلاک دفعه اوله رق مشاهده ایتد کلمی اشبو کیفیات غریبه یه تعجب
اید رلر ایدی قیودان قولومب دخی بولک اونیفورمه سنی کیمش
قلیجی قنندن چیقاروب انده طومش اولدیغی حالده اشبو کشف
ایتدیکی دیار جدیدیه جمله دن مقدم وضع قدمه اقدام ایدوب
آردنجه کیدن اسپانیوللر دیزاوستنه چوکه رک قرق کوند نبرو محسرسر
اولد قلمی طپراغه یوزسوره رک ابتدا آیاق باصد قلمی محله حضرت
عبسایه حرمة برعلامت چلیپا وضع ایدوب بو وجهله حسن نتیجه یه
نائل اولد قلمینک تشکرینی تکرار ایلیرک آراضی جدیدیه کشفنده
اسلاف دن ایشتمش و پور تکرلر دن کورمش اولد قلمی عهد و میثاقی
اجرا ایلد کلمی اثناده یرلور دن برطاقم کیمسه لر هر قوم بیانجیلرک
حرکاتندن ورودلرینک سبب و اساسینی اکلامق سزین حیرت و سکوت
تامه ایله بیانجیلرک اطرافنده کمال تعجب ایله طور مشلر ایدی چونکه
اسپانیوللرک البسه لرینک زینتی و یوزلرینک بیاضلغی و صفال

هر بر سببك اساسي وسبيلري بالا طرف آرانيله جق اولور ايسه
جهله سنك خلاصه وفذاكه سي تعصب دينيه نك ميدانه چيقارد يغي
ر خصوصتك اسلاميت عليهنه صرف واستعمال اولمسندن عبارت
اولد يغي اكلا شيلور

كتاب سابق ثامنده ذكر اولنان اسپانيا قرالى فردنيانده و غرناطه
شهريني عربلر دن آلد قد نصكره فرانسه قرالى اون ايكنجى لوتى
ايله دخی اتفاق ايدرك ناپولى حكومتى تسخير ايلد يلر لکن عقينده
فرانسه لولره حيله ايدوب ناپولى حكومتى كندوسنه حصر ايلدى
عيالى ايزا يلا دخی وفات ايتمكه حفيدى شارن كانك فاعل مختار
اولمسنه قدر قاستل قرالغنى كريمه سنه براقدى و بوكا قوجنه سي
فردنيانده و بي دخی اشهاد ايلدى اسپانيا اوزرنده عربلره غلبه
ايدرك شهرت فاخره يه نائل اولد يغندن يهود يلري دخی ممالك
بعيده يه طرد ايتدى اسپانيا اهالبسى فردنيانده و دن پك خوشنود
قالد قلرندن هر آيالتك زمام اداره سنى كندوسنك يدتصرفنه براقديلر
فقط حكمدارلغده يراشيمان حيله كارلغى وعدم ثباتى جهتيه ممدوح
دكدر خصوصاً فرانسه قرالى حقنده ارتكاب ايتدى يكي وفاسرلغى
ملتنه ايتدى يكي خد متلك تقدير اولمسنه مانع قوى اولمشيدى كذلك
قيودان قورلومي اعزاز و اكرام ايدوه جك يرده تحقير ايدوب محبس
اضطرابه الفا ايتسى كندو حقنده امنيت عامه يي سلب ايتمش ايدى
* تفصيل سفر قيودان قولومب *

كتاب سابق ثامنده ذكر اولنديغى اوزره هجرت سنیه نبويه نك
سكزيوز طقسان طقوز سنه سي آغستوسنده قيودان قولومب
نصوير ايلدى يكي يكي بردنيا نك كشي نبتيله پالوس شهرندن اوج
قطعه سفينه ايله قنار يا آطه سي ديهرك چيقوب اوتوز اوج كونده مذکور
آطه لردن غومر نام جزيره به مواصلت اورادن دخی اكمال لوازه

التفاتة مظهر اولمش ايديكه بو حالده بغد انالور هر طرفلری
اغفال ایلده رله اهللورله هجومندن کند و مملکتلرینی قورتارمشلردر
باویرا و پرسیا دائرة حکومتلری دخی المانیا ایمپراطورینک نفوذینه
داخل ايسدلرده اورالده منشراولان اوترنام راهبک مذهبی قاتولیک
مذهب و اعتقادینه خلل کتور دیکسندن قاتولیک کلبسالرینک
هدم و تخریب اولنمسنه قدراشبو ایکی مذهبک رؤسای روحانیه سی
طرفلرندن ویریلان جواز و مساعده لر خلقی قانلو تحاربه لره دک
ایصال ایلوب بو بواده پک چوق جانلرتلف اولدی قانلردو کولدی
چونکه المانیا ایمپراطورلغی اون دائرة به منقسم ایکن وسفالیه
مصالحه سنده بشقه صورته منقلب اولدیکه بونک تفصیلی
ومذهب ماده سندن طولایی ظهورایتدی مغایرتک سبیلری اونجی
کابه بر اقلشد رمر اجمعت بیوریه

هجرت

۹۱

پورتکیز قرالی بولنان امانوئل میلادک ۱۴۹۵ سنه سی کرسی قرالیه
صعود ایلوب یکر می الی سنه ممتد اولان حکومتنده هندستانک
مواقع معوره سنی و اماریتقا الکاسندن دخی بره زیلیا طرفلرینی
کشف ایلدی عرب حکومتی بقیه سندن اولان مغلوبلری حقارتله
سوروب یهودیلری دخی طرد ایلدی افریقانک سواحیل جنوبیه سنی
یعنی امیدبرونی آشه رق هند کزلنده سر بستجه دوتما کزویر مکه
و اووسبله ايله مواضع جدیده په سهولته مالک وصاحب اولمغه
آلشدیغندن سویش دکزینه قدر پورتکیز دوتماسی کوروب جده
اوکنده طولا شمعغه باشلا بجه ملوک مصریه طرفندن مدافعه سنه
اقدام اولمش ایدی لکن پورتکیز لاونک خطیه یمانیه بی المغه قوتی
کافی دکل ايسه ده ملوک مصریه بی اورالک محافظه سیله اشغال
ایلوب افریقانک مواقع غربیه سنده بولنان ملوک حکومتله
مداخله به وقت وبر مامک ايله ازعاجه مقتدر ایدیکه بوماده لک

وصایت ملا بسه سیله مجر حکمدار لغی مد تنده سلطان محمد ثانیك
بلغراد محاربه سنده مدافعه ممکنه نك اجر اسيله محاربه نك نتیجه سنی
قرانمش ایسه ده یید یکی یاره نك چاره سنی بوله مبه رقی اون بش
کونده فوت اولمشدر ایشته مومی الیه هونیادی فوت اولغله یرینه
اوغلو مانیاس قورون میلادك ۱۴۵۸ سنه سی اونبش یاشنده ایکن
مجارستانه قرال اولوب اوتوز ایکی سنه ممتد اولان مدت حکومتنده
مالک محروسه پادشاهی حدودنده بولنان اوج بککرینی تجاوزی
حرکته سببیت کوسترمدیکی جتهله بولندیغی عصرک الیمد و حارندن
معدود ایدی بودین شهرنده بردار الفنون انشا سیله برر صد خانه
بناسنه و منتظم برکابخانه نك احیاسنه موفق اولوب اشبودار الفنون
شا کردلر نك اوکرنده کلری معمارلق صنعتیه مکلف بر سرای دخی
یاد رمشدر میلادك ۱۴۹۰ سنه سنده فوت اولغله یرینه بوهیمیا
قرالی بولنان التنجی لادسلاس مجارستانه حاکم اولدی برادری ژان البر
دخی له حکمداری بولندیغندن اتفاق ایلیه رک دشمنله مدافعه
ومقابله ایلیه جک یرده ایکی برادر یکدیگره مخالف اولمشلر ایدی
چونکه له حکمداری ژان البر ۱۴۹۲ تاریخنده له قرالی اولوب
صلح واسایشی ملتزم اولدیغندن روسلرک لهستانه مداخله سنی
دعوت و ثمنی ایتمک ایچون عسا کر عثمانیه نك لهستان تخرینه بغداد
ویوه ده سی طرفندن تشویق و ترغیب اولمشندن غافل ایدی
اکر بویله اولماش اولسه ایکی طرفک دخی نیات و افکارینه خدمت ایلیان
حالی ترک ایتمسی لازم ایدی ایتدی زیرا روسلرک مطمح نظری لهستانه
نفوذ لر بنی قصد یق ایتدیرمک ماده سی اولوب بغداد ویوده سنک املی
ایسه لهلولری روسلره مجبور ایتمک اولغله عسا کر عثمانیه واسطه سیله
تضییق ایلیوب اولما بسه ایله سلطنت سنیه جانب عالیه سنیه دخی
بر خدمت کوستروب افلاق بککرینه تقدم ایلیه جک صورتد.

خرب ایتسی و مذهب و اعتقاد ماده لرینک آزماسی پاپالق طرفندن
 دخی مداخله نك چو غالمسی ایمراتور لك عدم اهلیننه معظوف اولدیغی
 حالدده فوت اولوب برینه ماقسیملیان نام اوغلو المانیا ایمراتوری اولمشدر
 شویله که مشار الیه ماقسیملیان میلادك يك در تیوزالی طقوز سنه سنده
 تولد ایدوب اون سکر یاشنده ایکن بورغونیا خاندانندن برقرایله عقد
 قرابت ایلوب بکر مییدی یاشنده ایکن فرانسه لولرایله بورغونیا
 دوقه لغنه دارمجاربه لری واقع اولمش ایسه ده فرانسه لرله غلبه ایده مدی
 ۱۴۹۳ سنه سنده پدرینک وفاتیل المانیا ایمراتور لغنی احراز
 ایلدی المانیا ایمراتوری بولندیغی وقت هم حدود اولدیغی له
 و مجارو بوهمیا حکومتلری دخی تقریباً بر فاملیانک ارکان و اعضاسی
 طرفندن حکم و اداره اولنورل ایدی شویله که له قرالی بولنان دردیجی
 فاسمیر فوت اولوب اولادندن بریسی کندویه خلف اولدیغی مثلو
 دیگر بوهمیا قرالی اولمش ایدی کندو سنه خلف اولان ۱۴۹۲
 سنه سنندن ۱۵۰۱ سنه سنه قدر لهستانه حاکم اولوب دیگر اوغلو لادسلاس
 سادس عنوانیل ۱۴۷۱ سنه سی بوهمیانک حکمدار لغنی استحصال ایلوب
 ۱۵۱۶ سنه سنه قدر حکومتده بولندی بو اثناده مجار قرال لغنی دخی
 اوتریش خاندانندن بشنجی لادسلاس نام و عنوانیل برزاتک زمام
 اداره سنده ایدیکه مومی الیه له قرالی ژر له لونک اوغلو اولوب
 ۱۴۴۸ میلادنده مجاره قرال انتخاب اولندیغندن بو تقریب ایل اشبو
 اوچ حکومتلرک جمله سی بر فاملیانک شعبه لرندن منسلال اولدیغی
 آکلاشیلور ایدی لادسلاس دخی المانیالوره مدافعه ایچون هو نیاد
 طاقندن ال آلمش ایدی هو نیاد دخی ترانسلووانیا بکی بولنوب روم
 ایمراتور لرندن پاله لئو غ فاملیاسیله عقد قرابت و مناسبت پیدا
 ایتش اولد قلرندن عثمانلویه عدواتی پک زیاده ایدی لادسلاسه

هجرت
۹۰۱

هجرت
۹۲۳

بکری اسو جلو ایله فیلاند ارا ضبسنه دار منازعه دن خالی
 اولمبوب دانیمارقه لولری دخی مصالحه ابدیه ایله تأمین اید رک
 لهاولره غلبه ایتک ایستزل ایدی بنه علیه فنون حربیه ده مهارتلو
 وملتی اغورنده غیرتلو اولان مجارقرالی مانیاس که مشهور هونیادل
 او غلو ایدی بونکله روسیه مک پیوک یکی اتفاق ایتکه چالندی
 قرال مومی ایله دخی له قرالی دردچی قاسمیریدن خوشنود اولم یغندن
 روسیه لو ایله دوستلغه خواهش کوسترمسی موجب اولمغه میلاد
 ۱۴۸۲ سنه سی طرفیندن سفیرلر کوندریلوب اشبویکی حکومتک آراسنده
 طریق مناسبات آچیلدی بواشاده روسیه پرنسی کندواولادینه بغداد
 وویوه ده سنک قزینی نکاح ایتکله بغدادلو پی دخی قزقوب لهولونک
 روسیه لویه مر اجعتنی مجبور ایده جک درجه ده برحرکت خصمانه نک
 وقوعنی دولت علیه مهورلینه تشویق ایتدیدی چونکه لهاولر
 دولت عثمانیه عسکرینک هجرومندن مضطرب اولدجه مقابله و مدافعه
 ایچون روسلردن اعانه طلبنده بولنه جقلری جهته روسلرک قوتی
 لهستانده تصدیق اولنه رق بغدادن حد و دینه قدر اوزانمسیدر
 زیرابعدان ویوه ده سی استغنانک روسلر ایله برلشوب عثمانلوییه قارشو
 طور مق خلاصه افکاری اولد یغندن کندو حکومتی ایله روس
 حکومتک آراسنده بولنان له حکومتی یا ازله و یا خود تضییق ایلیه رک
 استیلان درجه شی قدرکتور مک ماده سی کرک روسلرک و کرک
 بغدادن ویوه ده سی طرفندن بزانیس و حکومتک انتقامنی آلمق ایچون
 عثمانلو علیه نه قولانیلان پولنیقه لرینک اساسندن بریسی ایدی

هجرت

۸۸۸

هجرت

۹۰۱

بوتاریخده المانیا ایمپراطوری اوتریش خاندانندن اولان فره دریق
 درکه میلادک ۱۴۴۰ سنه سی ایمپراطور اولوب الی اوج سنه حکمدار
 اولمشد ربونک مدت حکومتده المانیا الکاسی پولنیقه جه برلشمن
 صورتده پارچه لنوب برطرفدن دخی عسا کر عثمانیه نک ایلر با ایلتنی

و موفق دخی اولدی که بونک تفصیلی اونجی کتابه برافتمشدر

✽ پاپالقی ✽

اورو پانک اسلامیت علیه غلبان تعصبی اثناسنده پاپالقی مقامنده
اینوسان والکساندر و پی به نام کیمسدر بولنوب انلردنصکره ایکنجی
رول نام قاردینال پاپا اولمش ایدی ایتالیا نک جهت شمالیه سنده واقع
پاپالقی دائره سندن براز ممالکی ضبط ایتش اولان وندیکلو علیه سنده
شدت اوزره محاربه قیام ایدرک ۱۵۰۸ سنه سی میلادنده فرانسه واسپانیا
واوستریا حکمدار لر یله رلکده وندیکلویه مخالف قامبارانامیله براتفاق قویه
تشکیل ایلدیکندن وندیکلوی زیاده مشکل شرطلر ایله بر معاهدنک
ربطنه اجبار ایتدیلر بعده فرانسه اونک ایتالیا ده بولمنسی چکه میوب
فرانسزلرک علیه سنده بولنان خصمایی تحریک ایتدی ایسه ده فرانسه لی
متبصرانه طاووراند قلرندن پاپانک علیه سنده جسم بر اردوی ایتالیا یه
سوق ایدوب پیرانام شهرده پاپاسلردن مرکب بر مجلس تشکیلی ایله
پاپانک معایینی میدانه چیقاردوب پاپایی عزل ایتکه قرارو یردیردی پاپادخی
بو حالک وقوعندن مضطر قالمغله انکلتزه لوری فرانسرل علیه سنده قالدیرمق
اوزره انکلتزه باش وکیلی ووالیسی غیرته کتوروب قرالری اولان سکرنجی
هازی بی بر مقدار عسکر ایله فرانسه الکاسنه ادخال ایتدیردی لکن
عمری مساعد اولمدیغندن نتیجه سنی کوره میوب میلادک ۱۵۱۳ سنه سی
فوت اولدی بوندنصکره برینه اونجی لئون نصب اولمشدر

هجرت

۹۱۴

هجرت

۹۱۹

✽ اورو پانک جهات شمالیه سی ✽

اورو پانک مواضع شمالیه سنده اسوج ودانیمارقه حکومت مستقله لی
ایله المیانیا نک بعض بکری وله حکومتی وروسیه اراضیسی واقعدر
اسوج حکومتی ایله نوروچیا الکاسی برلشمش ایسه ده دانیمارقه لول
بحر با لطقده صاحب نفوذ اولد قلرندن اسوجلونک اورالرده اقبال
واستقلال شایان دقت اوله جق صورتده دکل ایدی موسقو

✽ بکاری ✽

برایکی محاربه دخی وقوع بولمش ایدی المانیا عسا کرینک شد تله
هجو ملرند ن فرانسه اردوسی منهزم اولوب فرانسه قرالی صلحه
طالب اولدی متفقلرک دخی امل و ارزولری فرانسرلرک نخوت
وسر بستلکرینی قیروب صلحه مجبور اولمسی ماده سی اولمغله انلرک امان
دیمسی اوزرینه حرب غائله سی برطرف اولدی اما قرال مشارالیه حرص
وغضبینی تسکین ایده میوب میلادک ۱۵۱۳ سنه سی وفات ایتمکله برینه
برنجی فرانسوا فرانسه قرالی اولمشدر که تفصیلی اونجی کتا به برافلمشدر
* انکلتزه *

هجرت
۶۱۵

انکلتزه حکمدار لغنده بولنان بدنجی هانری میلادک ۱۵۰۹ سنه سنده وفات
ایتمکله برینه اوغلوسکزنجی هانری انکلتزه قرالی اولوب کند وقرنداشندن
طول قالمش اولان قاترین داراغونیا ایله تأهل ایتمکه مسارعت ایتدی وباش
وکیلی اولان وولسبک تحریک وتشویقی ایله فرانسه اوزرینه اعلان حرب
ایدوب غلبه به مظهر اولدقدن صکره اسقوجیا قرالی دردنجی زاقک انکلتزه
الکاسنه هجوم ایتسی مشارالیهی فرانسه الکاسندن عودته مجبور ایلدی
لکن مشارالیه هانری مملکتنه واصل اولمازدن مقدم فلودان محاربه سنده
اسقوجیا قرالی مومی الیه زاق هم مغلوب وهمده مقتول اولدی بونک
اوزرینه فرانسرلر ایله دخی بارشمش ایسه ده باش وکیلاک تحریکله اسپانیا
قرالی شارل کان ایله برلشوب فرانسه علیهنه تکرار اعلان حرب ایلدی
انکلتزه دولتمده باش وکیل بولنان وولسبک پاپانک مجلوبی اولق ملابسه سیله
انکلتزه قرالی فرانسه علیهنه قالدردمق ایچون باش وکیلدن التماس ایلدی
چونکه پاپا فرانسرلرک ایتالیا به خصوص صاروما به هجوم ودخول ایدرک
واتیقان سراینه کیروب او طور دقلرینی وپاپانک حفظنده بولنان
شهرزاده سلطان جمی الدقلرینی چکه میوب فرانسرلری ایتالیا دن
عودته مجبور ایتک ایچون انکلتزه لوزری فرانسه علیهنه تحریک ایلدی

اولدقد نصکره دشمنلرینی جلب ایملک مطالعه سیله فرانسه قرالی بولنان
 ذات اورلیان دوقه لغی هنکامنده اولنان حقارتی خاطر دن چبقارمالیدر
 دیو عفو عمومی اعلان ایتدی بو طریق ایله اجرای سلطنته باشلیوب
 ویرکولرک برثلثنی تنزیل ایله برابر مأمورلری شکایت عمومی اولدی یغی
 حالده مقاملرنده مؤبد ابقا اولنه جقلرینی وعد ایلدی ۱۴۹۹ سنه سی
 سکرنجی شارلک متروکه سنی تزویج ایچون اولکی عیالی تطلیق ایتدی که
 فرانسه قرالی اون برنجی لوئیک کریمه سی (ژان دو فرانس) نام پرسس
 ایدی بوماده دن طولایی پارس شهرنده خیلی قیل وقال تکون ایلدیکندن
 نفرت عامه بی اصلاح افکار یله میلانو دوقه لغی ضبط ایدوب فرانسه
 حکومتنه الحاق ایدرک فرانسه بی شرفلندردی بونک اوزرینه اسپانیا
 قرالی فردیناندو ایله برلشوب ناپولی حکومتی فتح ایتدیله ایه ده حین
 مقاسمه ده یینلرنده منازعه تکون ایدوب منازعه لری محاربه یه منجر اولدی
 لکن اسپانیوللر اندلسده بولنان عر بلرایله محاربه ایتکه فنون حریه ده
 ملکه ومهارت کسب ایتدکلرندن فرانسزلر ایله ایلدکلری محاربه لری
 دخی قزانیدیلر ۱۵۰۳ سنه سی فرانسز اردوسی ناپولی الکسانسندن
 چکیلوب کتکه مجبور اولدی ایه ده درت سنه مرورنده ایکنجی زول
 نام پاپانک تشویقیله ونیدیکلو علیه نه اتفاقه داخل اولوب مکمل براردو
 ایله ونیدیک الکسانس کیردی لکن پاپا اسپانیا قرالیله برلشمکده کندوسججه
 فرانسه اتفاقندن ده ا زیاده منفعت مطالعه ایتدیکندن فرانسه
 قرانی اون ایکنجی لوئی بی ترک ایدوب اسپانیوللرک مقصد و مرانی
 تزویج ایله انکلتره قرالی سکرنجی هانری بی واسویچره لوری و ونیدیکلوری
 واسپانیوللری یکدیگره اتفاق ایتد یروب فرانسز لری یالکز براقدی
 لکن فرانسزلر شجاعت فطریه لری ملا بسه سیله متفقین ایله محاربه یه
 طوروشوب (وانو) نام مشهور محاربه یی قزانیدی ایه ده فرانسز
 اردوسنک قوماندانی جنرال (غاستون دوفو) فوت اولدقد نصکره

مرکب الشمس بشبیک نفوسی مشتمل برارد و ایله روسیه الکاسنی نهیب
وغارتیه قویولوب تن صوبی کارنده روسلره چاپوب عظیم بر محاربه ایلیوب
خیلی اسیر قزان دیلر بواشناده روسیه حکمداری یوان فوت اولغله یرینه
ولی عهدک اوغلودیمتری نام پرنس جلوس ایتک اصوللرینک اقتضاسندن
ایکن روم ایمپراطورلرینک سلاله سندن اولان صوفیه نام چار یچهنک
اوغلو واصیلک اجلا سنی روم طرفدار لری ادعا ایتد = کلمرندن
بالضرور دیمترینک حکمدار لغی فسخ اولوب واصیل مقصد واملنه
نائل واصل اولمش ایسه ده دیمترینک عدم اهلیتی یا خود زمام
حکومتی واصیله فراغتی واقع اولدجه واصیلک حکمدار لغی اسکی
روسلر قبول و تصدیق ایتیه جکربنی سویلد کلرند بهیچاره دیمترینک
محبسده وفاتی واقع اولدی واصیل دخی مخالفلرک کورلتیلرینه قولاق
آصما یوب اطرافک حرکاتی تحریری ایتکدن و عالمک وقوعاتی
آراشد ر مقصدن برکون کرو طور محبوب اوروپا دولتلرینه سفیرلر
کوند ردیکی مثللو آسیا طرفنه دخی سیاحت طریقله مأمور
چیقار مشدر که تفصیلی اوتهی کابه براقلمشدر اورایه باقیله
(فرانسه)

کتاب سابق نامنده ذکر اولنان فرانسه قرالی سکرنجی شارلی میلادک
۱۲۹۸ سنه سی یعنی هجرتک ۹۰۴ سنه سی خلف اوله جق اولادی
اولقسز بن وفات ایدوب یرینه عمی زاده سی اورلیان دوقه سی لوتی اون
ایکنجی لویسی نام و عنوانیله فرانسه قرالی اولدی مشارالیه بلوا نام
شهرده تولد ایدوب خاندان قرالیتکک اولیکی پرنسی اولق ملایسه سیله
اورلیان دوقه لغی پایه سنه نائل اولمشیدی صباوتی هنکامنده وصی
سلطنت اولان (ان دو بوزیو) ایله دخی خیلی منازعه لر ایلدی حتی
ترتیب ایلدیکی برجهوریت اردوسبله عساکر قرالیه علیهنه قدر کتدی
ومرادییه دخی نائل اولدی لکن مشارالیه حسب الوراثه قرال

و ارایسه ده ارکان دولت دینلان بویارلری یکبیدن برولی عهدک
تعیین و اعلان اولمیشی و اودخی متوفانک اوغلودیمترینک اولمیشی حکمداره
تکلیف ایتدیله لکن حکمدارک فاملیاسی آراسنده بوماده نك وقوعی
چرکین کورینوب بویارلرک سوزیله حرکت ایتدیکیچون حکمداری
راحتسز برحاله دوشوردیلر یوان ثالث دینلان حکمدارک عیالی
صوفیه درکه استانبولده اک صکره روم ایمپراطوری اولان قسطنطین
پالو اوغ دراقوزمه نك برادری طوماس نام پرنسک قزیدراستانبولی
سلطان بایزیدک پدری سلطان محمدخان فتح ایلدیکی وقت
پرنس مشارالیهک موره یه قاچدیغی و اورادن دخی برکی یه بنوب
ایتالیا طرفنه صاوشدیغی کتاب سابقک موره فقره سنده یازلمشدر
ایشته بوطوما اورادن رومایه کچوب روماده اقامت اوزره ایکن فوت
اولوب اندریا و مانول نام ایکی اوغلو و صوفیه نامنده ترک ایتدیکی
قری روسیه بیوک پرنسی یوان ثالث تحت نکاحنه کچدیکی جهتله
موسقو شهری پک چوق روم بگزاده لری ایله طولمش ایدی بونک
اوزرینه روسلر علامت رسمیه لرینه منقرض اولان روم دولتی علامت
رسمیه سی دینلان ایکی باشلی قره قوش رسمی دخی ضم و الحاق
ایتدکارندن اسکی موسقو پرنسلیکنی روم دولتی انقاضیله قاریشدیروب
اوروپادن صنایع معماریه ده مهارتلی و ارومهندسلر و فنون حریره ده
معالوماتلی ضابطلر جلب ایتکله برابر هر دولت و حکومتلرک افکارینی
آکلا یوب عثمانلو علیهنه و ندیکلوی و عجم دولتی تحریک ایچون
مستقل ایلیچیلر کوندردیلر شرق ایمپراطورلرینک استانبولده یاپدردقلری
مکلف و مزین سرایلر و کلبسالر و شاه و موسقو شهرنده دخی غراند
طاشلرندن یونلمش و صما کیلردن او بولمش برسرای ایله کوزل برکلبسا
یاپد رملردر میلادک ۱۵۰۳ سنه سی قازان نانار لغی پادشاهی
محمد امین خان قرق بش بیک سواری و بکر می بیک نوغای تاتارلرندن

لکن روسلر استفاده ایتدکلی غایت مکتوم حبله لو پولنیقه لرینک ثبات
 ودوامیله پک آزوقنده حکومتلرینک حدودینی برطرفدن بحر خزیه برطرفدن
 دخی آفاق دکزینه ایندر دکلری مثللو حدود شرقیه و شمالیه لرینی
 دخی بحر شمالیه وقامچاق دکزینه واورال وایقال کوللرینه قدر توسیع
 ایلله رک چین حکومتیه هم حدود اولدی بناء علیه دولت عثمانیه
 وکلاسنک قارشولرنده نوظهور عدولنان بویه بردولت جسمه نکه بوعصره
 تصادف ایدن وقایعندن بروجه آتی بیانه شروع اولدی کتاب
 سابقده بیان اولنان اونجی ایوان فوت اولغله برینه اوغلو واصل
 دردیجی واصل و عنوانیه جلوس ایلوب قازان پادشاهلرینک
 شر و مضرتلرندن قورتلوق اوزره قریم خانلرینی توسیط ایلدی یکی
 مثللو دولت علیه عثمانیه ایلله دخی مناسبات پیدا ایتدی امل ایلده رک
 کند و تبعه سنک ممالک عثمانیه و آفاق دکزنده تجارت ایلله مشغول
 اولقلری التماسی وسیله مناسبات عد ایلوب ۷۹۸ هجریه سنده
 قریم خانی منکلی کرای خان واسطه سیله استانبوله کوندردیکی
 اولکی ایلچی سلطان بایزید خاگ حضورینه چیقارلد قده کمال
 خوشنندن آداب سفارتی اجراده تکاسل ایتکله مظهر عتاب
 اولمش ایدی لکن هر نقد ربوتاریخه کلنجیه دک روسیه دولتی ایلله دولت
 عثمانیه آراسنده معارفه رسمیه اولماش ایسه ده کفه حکمداری بولنان
 شهزاده سلطان محمد ایلله روسیه حکمداری آراسنده من غیر رسم
 سفیرلر کوندیرلمکده اولوب حتی شهزاده نک موسقویه کوندردیکی
 خسرو بک نام ایلچی حکمدارک صفر سنده برلکده طعام ایتدکلی
 دخی روسیه تاریمخلرنده یازیلیدر والخاصل موسقودن استانبوله کلان
 ایلچینک یولسز حرکتلرندن بعضیلری حکمداره یازیلان جواب
 عالییه درج اولنه رق سفیر اعاده اولمش ایدی سفیرک موسقویه
 وصولنده حکمدارک ولی عهدی وفات ایتکله شهرده بیوک برکدر

سلطنتی بکر می نیل ممتد اولمشدر بودخی پد ری کبی اصلا حات
داخلیه ایله او غراشوب هند چینی طرفسندن اولمان التماسه مبنی
عاسیلرک تربیه سنه همت ایتدی چین الکاسنک جهات جنوبیه سنده
عظیم بر حرکت ارض واقع اولوب چین تاریخلرینک روایتجه بشبوز
بیک نفوس طیراقلر آلتنده قادی ایتسی سنه ظهور ایدن حرکت ارض
هر نقدر اولکی کبی شدید دکل ایسه ده ینه تخریبدن خالی اولما مشیدی
فقط ایکنجی سنه نک زلزله سنده استانبولده دخی بیوک زلزله اولمشدر که
تفصیلی محلیله محرردربونک عهد حکومتده کندویه فرمان
براولان سکه نک مقداری الی اوج ملیون ایکبوز سکسان بیک عددده
بالغ ایدی ۱۵۰۶ میلادنده ایمپراطور اولدی اون بش سنه قدر امتداد بولان
سلطنتی زمانده برقاج کره خسوف وکسوف وفوق العاده فورطنه لر
وعلایم سماویه وانقلابات ارضیه ظهور ایدرک خیلی خسارات ابقا
ایلدی جلوسنک اوننجی سنه سی چینک سمت شمالیه سنی تاتارلر
غارات ایلیوب دردنجی سنه سنده کندویه رقیب اولق اوزره مغلبه دن
برسی ایمپراطور لقا عا سنده بولندی ایسه ده آنک ازاله سنه
برقاج سنه لر او غراشوب بالاخره اله کچوره رک قتل ایتدی بودخی
۱۵۲۲ سنه سی فوت اولوب یرینه اوغلو شبتصونغ جلوس ایتمشدر که
آنک تفصیلاتی اوننجی کابه برا قلمشدر مراجعت بیوریله

آسیانک جهات شمالیه سی وقبائل روس بیاننده در

آسیانک جهات شمالیه سی سلاله جنکیریه انده اولوب اورال کولی
وایقال کولی طرفلرنده و سیریا الکا سنده یاقوت حکومتی مثللو حکومت
مستقله ایله برطاقم قبائل وحشیه وار ایسه ده آنک تفصیلاتنه دائر
شمایلک معلومات صحیحیه نائل اوله مد یغمدن ضروری سکوت اختیار
اولمشدر فقط روسلر قازان تاتار لغنی ازعاج ایلد کیری وقت وواغانهرینک
استقامته طوغرو اژدرهان حکومتی نامیله بیولر بر حکومت دهاوار ایدی

وعمری آخر او لنجه دك كابلان ماوراء النهره وخراسان طرفه
اصلا حرکت ایتیموب دولت خضر خانیله ارکانیله او یوشه رقی هندستانك
ضبط و تسخیری افکارینه دوشدی چونکه دولت خضر خانیله نك شاهلی
اولان سلطان بهلول سکر بوزطقه سان درت سنه سی فوت اولنجه یرینه
نظام خان سلطان اسکندر لقب و عنوانیله دهلیده جلوس ایلایوب
لنکهوت حکمدارینك عصیانیه او غرا شوب افغانلری دخی
استمالت ایله اداره طرفه صاپوب کافرستانی کند و به اطاعت
ایتدیروب بنکال الکاسنی دخی ضبط ایلد کد نصکره ۹۲۴ سنه سی فوت
اولغله یرینه الی نفر اولادند ن شهرزاده سلطان ابراهیم جلوس ایلدی
ایسه ده غدار و خونریز اولد یغندن امراسی کند و دن تنفر ایتکله
بایر میرزایی لاهور حاکی اولان دولت خان هندستانه تشویق ایلشد رک
تفصیلی اونجی و اون برنجی کابلده محرر در
هندستانك جهات شرقیه سنده هند چینی دینلان آراضی وسیعه که
مرتبان و عنام و سیام حکومتلرینی و قوقونور و تبت تاتار لغنی کچه رک چین
قیوسنه دك متمد اولان الکای جسمیدك دخی اصول و عاداتی چینلورک
اصولنده اولغله امور مشکله لرنده ییله چین امپراطورینه مراجعت
مجبور اولد قلرندن بشقه مذهب و اعتقاد خصوصنده دخی چین
پادشاهلغنه مر بوطیت رسمیلری اولوب حتی چین حکومتی عندلرنده
بر دولت سماویه عد اولوب پادشاهلرینی دخی قبل حقندن مبعوث ظن ایدر لر
ایدی بناء علیه چین حکومتك بو طرفلرجه برکونا غائله سی اولیوب فقط
چین تاتاراغی طرفه ده و بايقال کولی اطرافنده بولنان قبائلدن
و چاپونلرک هجوم و تسلطلرندن امین دکل ایدی ۱۴۸۱ سنه میلادنده
سمرقند طرفندن خاقانه بر ایلیچی کلوب ایکی ارسلان هدیه کتورمش
ایدی خاقان دخی هدیه بی قبول ایلیه رک براز هدایا ایله مقابله
ایدوب سفیری اعاده ایتدی ینغ جونغ نام فغفور ۱۴۸۸ سنه سی
فوت اولغله یرینه (هیا تصونغ) جلوس ایلدی مشا رالیهک مدت

کورگانیدر الارندن آلوب محمد زمان میرزادخی پدری بدیع الزمانك
 یانه صاوشوب فریدون حسین ترکستانه طوغرو قاجوب نام و نشانی
 بلندی ۹۱۵ سنه سی محمد خان شبانی دشت قیچاق حکمداری سلطان
 قائم ایله مقاسمه لکه قاقیشوب آنکله ایتدیکی محاربه ده منهزم
 اوله رق خراسانه عودت ایلدیکی وقت شاه اسمعیل اردبیلی دخی عساکر
 فراوان ایله ری الیکا سندن دامغانه یورو یوب مقاتله ایچون مقابله سنه
 کلدی و عاقبت شاه اسمعیل النده محمد خان شبانینک تلف اولدیخی
 دخی شاه اسمعیل فقره سنده یازلمشدر

بقیه احوال سلاطین هندوچین

امیر تیمورك شهزاده لرندن میرانشاه دخی هندستانه عزیمت ایلیوب
 اورالریده ضبط ایلیهرك بوتار یخك عصری اولان طقوز یوز سنه لری
 اثناسنده کابل نام شهرده میرزا بابر پادشاه بولنوب میرزا کامران
 و میرزا همایون پادشاه ناملریله ایکی اوغلو دخی قالمشدر که انلرك
 تفصیلی اوتجی کابه بر اقلمشدر

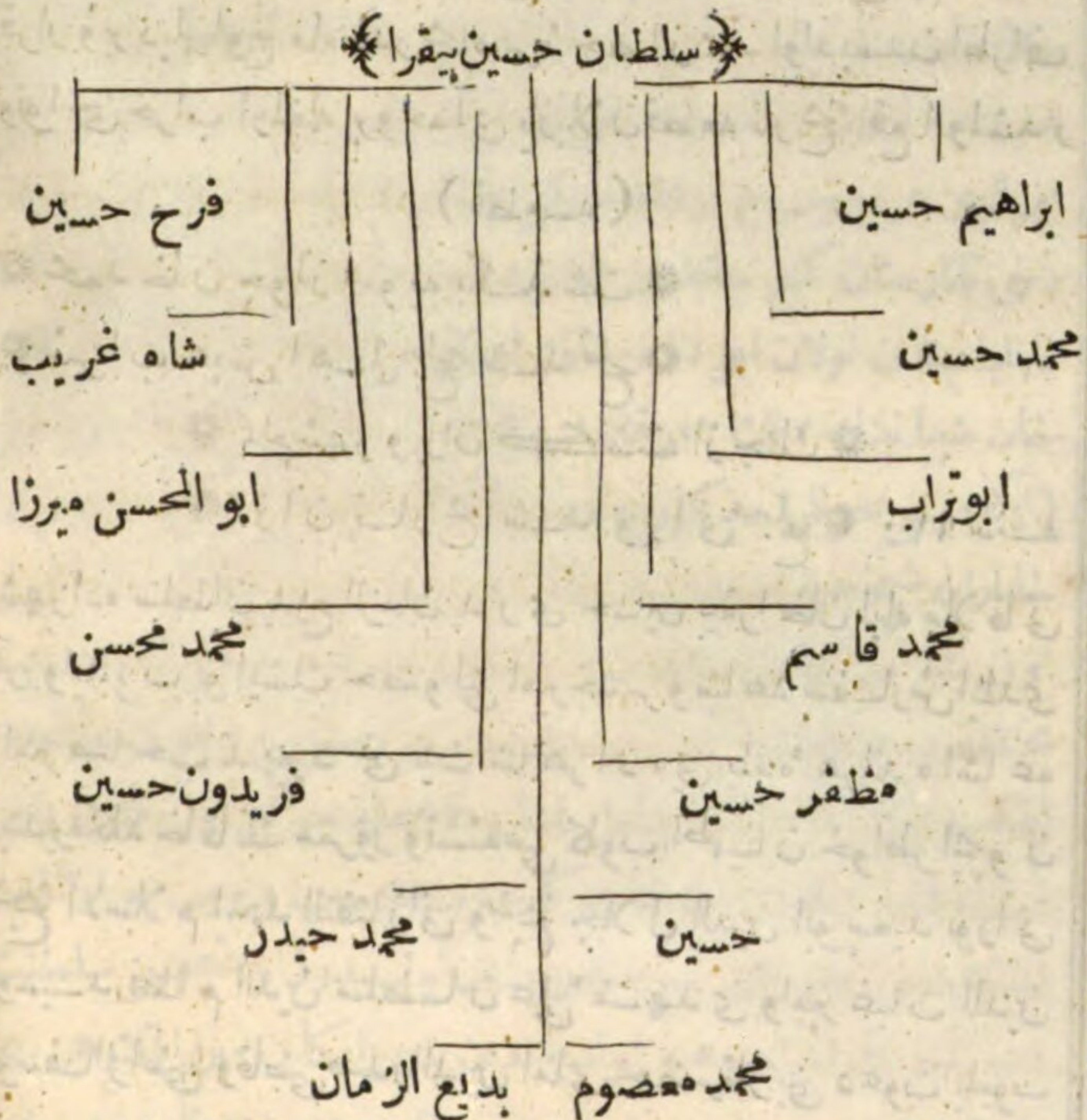
ایمدی اوزبك پادشاهی اولان محمد خان شبانی آمویه دره دینلان
 جیخون نهر بنی کجوب مرو و مرغابی آشوب اورالره حاکم اولان
 شهزاده کان یقراپی یقراپ ایلیوب بلده هراتی خراب و استرآبادی
 برباد ایدهرك خراسان الکاسنی تمامیه اله الدقدنصکره آذر باجخانه
 دخی یورومك اوزره اولدیخی شاه اسمعیل اردبیلی طرفندن استخبار
 اولند یغندن دعوائی خون شیعیان بهانه سیله الی بیکه قریب
 قزلباش لشکرینی امیر نجم ثانی یه یولداش ایلیوب سوق
 ایلدیکی زمان قندهار و کابل و کشمیره فرار ایلیان ظهیرالدین
 بابر میرزادخی برمقدار افغانلو ایله قزلباشلره امداده کلش ایدی لکن
 اوز بکله غلبه ایتمکه قزلباشلر مغلوب اولد قلرنده ظهیرالدین بابر
 میرزا پریشان اولان عسکرینی طوپلیوب کابله عودت ایلدی

ایلیوب برادری مظفر حسین میرزا دخی هراتی محافظه ایچون اعیان
بلده دن چاره جوی تدبیر اولدقدده شهرک محافظه سی عسکر ایله اولور
تدبیر مجرد فائده ایتمز دیدکاری حالدده بیچاره برآه سرد چکوب حالا یانمده
اوج نو کردن غیری فردیو قدر دیه رک یوز بیک داغ درد ایله ملک و مال
ومادر و عیالنه وداع ایلیوب هراتک فیروز آباد قیو سندن چیقوب
استرآبادده عزیمت ایتدی ۹۱۳ سنه سی مظفر حسین برادری بدیع الزمان
میرزا ایله برلشوب بره مقدار عسکر جمع ایلیه رک بولندقلری محارری محافظه
ایده بیلک اوزره اتحاد و اتفاق ایتمشلرایسه ده مظفر حسین میرزا قره جادن
خسته لنوب وفات ایلدی حالبو که بوماده نیک وقوعی بدیع الزمانک زوال
دولتته سبب اولمشدر چونکه بدیع الزمان میرزا ذوق و عیش ایله مشغول
اولوب مهمام انام برادری النده اولغله آنک وفاتی ایله بدیع الزمان میرزایه
انتباه کلمک لازم ایکن کمان غفلتدن دستور سابق اوزره عیش و عشره
آغاز ایدوب صدای نی وارغنون چرخ بو قلموندن کذار ایلر ایدی
و برسنه یه وار مقسزین محمد خان شببانی جانب استرآبادی ضبط
ایتدی قندهار حکمداری اولان ظهیرالدین محمد بایر بدیع الزمان
ایله برلشوب اوز بکیانی خراسان حدودندن دفع ایتک اوزره اطرافه
امر لر نشر ایتد برلدی لکن بلخ شهرینی محمد خان شببانی اوز بک
عسکری ایله محاصره ایلدیکی شایع اولججه هر کسه تلاش واضطراب
کلوب بدیع الزمان میرزا دخی آرتق مقابله ایده میه جکنی بیلدیکندن
طرف آذربایجان عطف عنان ایلدی اوغلو محمد زمانی دامغان و البسی
اولان فریدون حسین میرزاک یاننده براغوب کندوسی شاه اسمعیل
طرفنه جکلدی کتدی بو خبر شاه اسمعیل اردبیلی به واصل اولدقدده
سلطان بدیع الزمانک استقبالنه امر اچیقار یلوب مجلس شاهی به
دعوت اولندی بوند نصیره محمد خان شببانی نواحی دامغان
وجرجانی سلطان حسین بیقرانک شهرزاد کانی که سلاله تیمور

خاقانک اون درت اوغلی اون بر قزی واریدی که بوجه آتی بیان اولنور

هجرتک طقوز یوز اون بر سنه سی سلطان حسین بیقرا وفات ایلد کده
 برینه بدیع الزمان میرزا ایله مظفر حسین میرزا علی الاشتراک سریر
 پدره صعود ایلیوب مهسار اناهی رویت ایدرلر ایدی لکن اوز بکلرک
 سرداری اولان محمد خان شیبانی حدود خراسانه مستولی اولوب
 امویه صویندن عبور ایدرک بدیع الزمان ایله برادری مظفر حسین
 میرزاک عسکرینی بوزوب پریشان ایلد کده نصکره هراته توجه ایلدی
 نقل ایدرر که بو پریشانلق اثناسنده بدیع الزمان میرزا قندهاره عزیمت

هراتده اقامت اید رایدی محمدخان شهبانی آب آمویه دن کچوب
بلخه تقرب ایلد کده اهلایی تسلیم قلعه دن امتناع ایلد مقاومته
قرار ویر دیلراوج ماه قدر محاصره حصار ممتد اولدیغندن اطراف
ونواحی خراب اولغله بروجہ آتی یازیلان قطعہ تاریخ واقع اولمشدر
(قطعہ)

✽ محمد خان جواز آمویه بکشدت ✽

✽ شراب عیش اهل بلخ شد تلخ ✽

✽ تمام شهر ویران کشت از جنک ✽

✽ ازان تاریخ شد ویرانی بلخ ✽ ۹۱۰ سنه

شہزادہ سلطان بدیع الزمان پدری حسین بیقر خان ایلہ ملاقاتی
آرزوایلیوب بوایشک حصوانی امیر خسرو و شاهہ سفارش ایلدی
امیر صاحب تدبیر دخی نیت شاہزادہ بی بلدہ ہراتدہ اشاعہ
ابتدیر مکملہ خاقانک سرور و نشہ سی کلرب اطمینان خواطر ایچون
شیخ الاسلام احمد التفٹازانی و شیخ جلال الدین ابوسعید بورانی
وسید نظام الدین سلطان علی مشہدی و امیر غیاث الدین
یوسف الراضی و قاضی صدر الدین امامی حضرت تلمیذی دعوت ایللیوب
مواجهہ لندہ قواعد عہد و پیمانی مؤکدات غلاظ ایمانی بو و جہاد
نویق و تحقیق ایلمشدر کہ شہزادہ بدیع الزمان ایلہ امراسی حق لندہ
قصہ خلاف خاطریمہ خطور ایتلیوب بلکه عنایت موفور تقدیم اولنمسی
اہم ملحوظاتمندردیوب علمای بلدہ بی دخی بعد الاشہاد شہزادہ بی
استقبالہ اعزام ایلدی ۹۱۰ سنہ سی ج غرہ سندہ ملاقات پدر و یسرہ ہسر
اولوب عظیم شہکارک اجرا سبلہ ہراتہ متوجہ اولدیلر ابرتسی سنہ خاقان
منصور حسین بیقر وفات ایلد کدہ جسدی بلدہ ہراتدہ احضار اولنان
ترہیہ دفن اولنوب بدیع الزمان میرزا سربہراتہ جلوس ایلدی ایلدی

پادشاهلرینک ممالک آذربایجانده قاریشق حالده بولمقلى اوزرینه شیخ
صوفیلرینک غلبه سی برطرفدن دخی ترکستان و بخارا حواله سنده
سلالة تیموردن تشعب ایله اناسلاطین و خانانک تسلطی و یکدیگر
علیهنده اعمال اسلحه ایله غنی و فقیر و برنا و پیرایاقلرالتنده قالوب
اورالری هرج و مرج اولمقده ایکن جنکیر طاقمدن اولان اوز بکلرک
دخی تانارستان کبیر جانبندن بخارایه طوغرو کلوب یعنی جوجی خان
فاملیا سندن اولان ابو الخیر خانک اوغلو پیرداق خانک اوغلو محمد
خان شبیا نینک ممالک سمرقند و بخارا و ترکستانده حکمدار اولسی
(اینجیسی حوالی مذکوریه مستولی اولان آق و قره قیونلی عشیرتلی
خانلر ایله شیخ صوفیلرینک مناسبت و قرابت پیدا ایلمه رک قارشمسی
اوزرینه امیر تیمورک سلالة سندن اولان شهرزاده و میرزایانک مذاهب
مختلفه ده بولمقلى یکدیگره عداوت و خصومتی دعوت و تشدید
ایتمک ره ایکن قزلباشلرک یشیل باشلره خصمانه حرکتی اوز بکلرک دخی
قزل باشلره حقارت ایله معامله کوسرتمسینه سبب و یروب بو ارالقده
تشکل ایدن حکومتلرک سرعتله پریشان اولسیدر (اوچنجیسی سلطنت
ودولترلنده قوانین مرعیه اوا دیغندن شهرزادگان میرزایانک هر بری
دعوائی خون پدر و پسر بهانه سیله عالی بری برینه قاریش دیروب
فعالرینه کوره جزایه اوغرا مقلى اختلالک اوزا مسینه
بادی اواسیدر

والخاصل محمد خان شبیانی دخی باآلاده محرر شاه اسمعیل صفوی
مخاربه سنده تلف اولمشدر لکن محمد خان شبیا نینک وفاتی ماده سی
خراسانی تسخیر اید کد نکره اولمغله بوراده خراسانک نصل تسخیر
اواندیغی یاز یله جقدر (معلوم اوله که آویه صوبی دنبیلان نهرک طرف
شرق سینه ماوراءالنهر دینور که اوز بک خانلرینک النده در نهرک غرب
جانبه خراسان دینور که دارالملکی هرات نام شهر در سلطان حسین بیقرا

رعایت ایلوب میدان رزمی ترك ايله بادیه پیمای اولدقدنصکره اورته ده خیلی
نفوس تلف اولدی ایشته پدر ايله اوغل آراسنده اولان سلطنت
واستقلال دعوا سنك برنجی محاربه سنده اوغل طرفی مغلوب پدر
جانبی دخی مسرور اولد قلری حالدیه بدیع الزمان میرزا قنده هار
طرفه کچوب عسکر طوپلر ایکن اوغلو محمد مؤمن میرزانك مظفر
حسین میرزا النده قتل اولندیغی و بو امر شنیعه خاقانك امر و پردیکی
خبر محنت اثری رسیده سمع پدر اولدقده اضطراره دوشوب اخذ
انتقام ایچون عسکر تدارکنه فرمان ایلدی نشین صحر اسنده عظیم
محاربه د نصکره سلطنت مملکت بلخ وتوابع و مضافاتی امویه
صویندن مرغاب صوینه قدر من حیث الاستقلال بدیع الزمان
میرزانك حکم و تصرفنده قالوب سکه و خطبه ده دخی پدری سلطان
حسین بیقرا ايله برلکده او قونق اوزره معاهده اولنوب سلطان
حسین بیقرا هراته شهراده سلطان بدیع الزمان بلخه عزیمت
ایلدیلر هر قدر بوماده بتمش کی ایسه ده خاقانك دیگر اوغلارندن استرآباد
والهسی مظفر حسین میرزا ايله محمد محسن میرزانك آرازند اولان
رقابت بر طرف اوله مد یغندن شهراده محمد محسن میرزا استرآباد
واروب برادرندن جبر ايله حکومتی تحصیل ایلد کد نصکره
خراسانك دخی فتح و تسخیری دروننده چایکیر اولوب ۹۰۵ سنه سی
اواخرنده اون درت بیك عسکر ايله اسفراین مملکتی باصوب اورادن
برادری مظفر حسین میرزا ايله دخی عظیم محاربه ایلدیکی پدرلی
خاقانه منعکس اولدقده ۹۰۶ سنه سی اوائلنده استرآبادیه یورویوب ایکی
برادرلرک منازعه سی سیف حکومت ايله قطع ایدرک محمد محسن میرزایه
جرجان ایالتی توجیه ایلوب کندوسی پای تختی اولان هراته
عودت ایتدی

شمدی بوراده شایان وقت اوج ماده واردر که آنک برنجیسی اف قبولی

نلاشنه دو چار اوادی چونکه استرآباد و بلخ و حوالیسی تسخیر
اولدقد نصیره استرآباد والیسی اولان بدیع الزمان میرزایه بلخ حکومتی
ویریلوب استرآباد دخی مظفر حسین میرزایه توجیه اولندی ایسه ده
بدیع الزمان میرزا استرآبادک کندیسندن کیده جگنی خاطرینه
کتور میهرک او غلو محمد مؤمن میرزایه سپارش ایملک اوزره ایکن
فوق المأمول برادری مظفر حسین میرزایه ویرلدیکنندن جانی صقیلوب
خاقان پدر مرگ بونی بزمه استشاره ایله رک اجرا ایتسی لازم ایکن
بویله بزدن خبر سزجه تامو سمره طوقفق طوغروسی تحمل اولنه من
پدر مرگ بو حرکتی بزم حقمزده حسن ظنی اولدیغنه دلالت ایدر
اوله ایسه بزدخی حقمزی آریوب پدر بذر کواره غمز ایدنلرک حقلرندن
کلمک هر نه اسبابه منوط ایسه آنی بولمغه چالیشه لیم دیه رک امر اسبله
سویلشوب وادی عصیان و مخالفتیه پویان اولوب برادری مظفر
حسین میرزایه استرآباد حکومتی ویرمامک اوزره اوغلی محمد مؤمن
میرزایه عسکر قوشوب محافظه استرآباده صرف همت ایلدی ایمدی
شهرزاده بدیع الزمان میرزانک عصیانی بلده هراتده سلطان حسین
بیقرایه منه کس اولدقده مظفر حسین میرزانک منصبی اولان استرآباده
اقعادی ایچون هم عسکر سوق ایلوب و همده بعض نصایح پدرانلرک
تبلیغنه امیر علیشیری ارسال ایتش ایدی شهرزاده بدیع الزمان میرزا
دخی پدرینک طرفندن نصیح و پنده مأمور اولان علیشیر نوایی ایله
ایشلری بولنسه قویمشلا ایکن شهرزاده نک میل و رغبتی اخلاص
ایده جک بروقه نک ظهوری امیر علیشیر ایله مذاکره اولنان ایشلری
بوزدی بونک اوزرینه پیل چراغ نام محله تلاق فریقین و تقارب
طرفین واقع اولمغه غریبوانین کوس و کرنازلله انداز عرصه غبرا
اولوب کریمیت بازار پیکار نمایان وروی زمین خون مبارزان ایله هم رنگ
کان بدخشان اولدی هر نه حال ایسه بدیع الزمان میرزا رایت پدره

دیگر لری بولند قلری محملر ده طرفدارند ارکیله اعلان استقلال
 داعیه سنده بولمیشلر ایسه ده خراسان پادشاهی حسین بیقرادن
 هراسان اولد قلری ایچون آنک یاننده قالمغی ترجیح ایلدیلر حسین
 بیقرادخی حدود خراسانده عسکر جمع ایلیه رک سلطان ابوسعیدک
 اوغلارندن سلطان محمود ایله قوند وز و بدخشان حواله سنده محاربه
 ایتک اوزره حرکت ایلیوب استرآبادی او غلو بدیع الزمان میرزایه بلخ
 حکومتی مؤمن محمد میرزایه توجیه ایلدی بواجمالک تفصیلی شویله
 اولبور که سلطان محمود برادری سلطان احمدک وفاتند نصکر
 هجرتک ۹۱۸ سنه سی ذی الحجه سنده اعلان استقلال ایتک ذیله مش
 ایسه ده برقاج هفته مرورنده دارغوروردن سرای سرور انتقال ایلدکد
 اولادندن بایسنقر امیرزا مقام پدره اعتلا ایلدی و کوچک برادری
 سلطنت داعیه سنده او لمغله اخذ ایدوب کوزلرینه میل چکلمک
 اوزره امر ایتدی لکن بواصرک اجرا سنه مأمور اولان کیمسه شهرزاده بی
 صیانت ایلیوب کوزلرینه ضرر اصابت ایتدی یرمدی سلطان
 محمود میرزانک اولادندن سلطان مسعود میرزا حصار شادمانده
 پدری طرفندن قائم مقام ایکن پدرینک وفاتیه برادری سلطان بایسنقر
 امیرزانک جلوسنی استماع ایلدکده سکه و خطبه بی باباسنک نامندن
 کندی نامه تحویل ایلیوب پدرینک امکدارلرندن امیر خسرو شاهی
 دخی اتابک سلطنت نصب ایتیش ایسه ده امیر خسرو شاه سلطان
 مسعود میرزانک خدمتی قبول ایتیبوب قوند وز و ختلان طرفلرینه
 چکیلوب سمت خلاف و عصیانیه پویان اولدی و ختلان طرفلرنده
 سلطان مسعود میرزادخی طوتدیغی ایشک مشکلاته دوچار اوله جغنی
 درک ایدرک امر اسندن جلال الدین قاسم نام امیرله ابرامیه سلطان
 حسین بیقرایه التجا ایلدیکندن فتنه تسکین اولمش ظن اولنور ایکن
 سلطان حسین بیقرا کندی او غلو بدیع الزمان میرزانک عصیانیه

بشقه چاره اولد یغندن امرای شیعه نك نظر مر جتلی رینی جلب
ایچون بر مقدار مال واجه طو پلپوب رکاب شاهی به تقدیم ایلدی لر
ونك اوز رینه طرف شاهیدن مأمور لر کلوب جامع هراتده مذهب
شیعیت اوزره خطبه قرائت ایتدیرلدیکی وقت اعزه کرامه لغت
اولندی دیه رك جامع شریفده خیلی فنا لفلر اولغله بوماده مسلمان

اراسنده عظیم تلاش واضطرابی موجب اولمش ایدی
شاه اسمعیل نامنه تألیف اوانان حبیب السیرك اوچچی جلدنده مؤلف
کتاب شاهك خاطری ایچون مقاله کفری ارتکاب ایدوب دیمشکه
مذهب هدایت شعار ائمه معصومین بالجمله خراسانده شایع و رسم
ملت ضلالت سنیان منسوخ و ضایع اوله رق ارکان شریعت اشتهاد
شیعه ايله مقرر مذاهب سائر نك تاویلاتنی مقهر و مدمر ایلدی

ایندی دار السلطنه هرات مضرب خیام شاه عجم سمات اولدیغی
وانده ملازمان سده حکومت صغار و بکار اهالی مملکت ايله سورکون
آوی اولق اوزره نواحی بلده نك بادیه و صحرا سنی احاطه ایدوب تقدر
حیوانات و ار ایه کذرگاه شاهه سوق ایتدیکری فرمان اولدیغندن
فرق بشیک آهو صحرای عالمه یا هو دیوب اون درتیک دخی و خوش
سائر اهلاک ايله آویزه فترک ادراک اولدی فی ۹۱۸ بو ائشاده سلطان
بایزید خان حضر تلینك وفاقی ايله شهزاده کریم سلطان سلیم
حضر تلینك رونق بخش تخت و دیهیم اولدیغی و شهزاد کاندن
سلطان مرادك دخی خوفه تبعیتله جایه شاهی به التجا ایتدیکی
رسیده رتبه شیوع اولدی

بقیه خانان اوزبك و بخارا در حوالی ماوراء النهر

چونکه تیمورك احقادندن سلطان ابوسعید خان قره باغده آق قیونلی
قبیله سندن سلطان حسن طویلاک مکر و غدر یله شهید اولد قد
التي نفر اولادندن ایکهسی یاننده بولمغله اوزون حسنك حبسند د قالوب

کتاب مزبورك مؤلفی
اولان غیاث الدین
خواند میرك ترویج
مذهب شیعیت ايله
سنیت علیهنده
سویلدیکی سوزلره
جواب و یرمک کرک
ایسه ده اوراسی امور
اعتقادیه دن اولغله
آنک محاکمه سی محکمه
کبرایه بر اقلشدر

اورادن دخی تبریزه اینوب بر قاج کون بسط بساط انبساطد نصکره
یلاقه چیقوب بر هر غزار بهشت آتارده خیمه زن عز و وقار
اولد قد نصکره قاعده مستمره سی اوزره بر بزم عشرت ترتیب ایدوب
بر یاندن مرتکب انواع مناهی بر یاندن دخی مظهر فیض الهی
اولدیغنی اعلان ایدرک قولی فعلاندن فنا اولغله هر کسی حیرت و تعجبده
براقش ایدی

۹۱۶ سنه سی خراسان پادشاهی محمد شببانی اوزرینه عسکر سوق
ایلیوب کند یسی دخی معیتی عسکری ایله خرقان صحر اسنده آرام
ایلدی اطراف نواحیدن عسکر طوپانوب راه سلطانیه دن طی مسافه
ایدرک ری الکاسنه واصل اندن دخی ولایت دامغانه داخل
اولد قلرنده بلده مزبور نیک حاکمی و محمد خان شببانیکن دامادی
اولان سلطان احمد فرار ایدی بونی کوره رکه استر آباد و البسی
خواجه احمد دخی متوجه راه کریم اولدی سرخس حدودینه تقرب
ایتد کلرنده محمد خان شببانی ایله سائر امرای اوز بک صا و شمش
اولد قلرندن اهل البسی مذهب امامیه ده بولند قلمری ایچون مال و جانلرینه
تعرض اولندی اورادن محمد خان شببانیکن محصن ایلدیکی مرو
طرفنه توجه اولندی محمد خان شببانی اثناء حربده منهزم اولد یغندن
بشپوز قدر سواری ایله مخرجی مدخلنه محصر اولان بروادی به
کیروب قالدی جیش شاهی آرقه لرندن یتشوب سهام بلایه هدف
ایلد کلرنده هر بری جان خوفیه بری بر بک اوزرینه دوشوب باشلری
آتلیک آیاقلری آلتنده قالوب جمله سی تلف اولدیله بعده قتلائی اوز بک
تفحص اولور ایکن محمد خان شببانی جمله سنک آلتنده باصلمش
ایدی همان باشی بدندن قوباریلوب پای اسب شاهی به القا اولندی ایمدی
کیفیت اطرافه شایع اولدیغنی مثلاً و هراته دخی منعکس اولد قدده سیف
الدین احمد التفتازانی ایله علمای باره جمع اولوب هراتی شاه اسمعیله تسامدین

ایتمش در و الحاصل شاه ججه حدود آذربایجان ن کوردستانه کچوب
 ذولقدریه بکریک الکاسنه ال اوزاوب دیار بکره یورودی بعده وان
 طرفنه توجه ایلد کده بتلبس حاکی شرف الدین خان تقدیم هدایا ایله
 ملکنی قورتازوب صدمه شاهیدن مصون اولدی ارتق شاه اسمعیل
 هر طرفدن مظهر فوز و ظفر اولدیغندن عراقیلرک عندرنده مشهور
 و اعزه کرامت بولند قلی ایچون معمر اولان بغدادک دخی فتح
 و تسخیرینه قالدیشوب بر مقدار طلیعه سنوق ایلیوب اردوی شاهی دخی
 زانی ایله راهی ایدی حکومت بغداد ایله مامور اولان امرایا مقابله
 و مدافعه به قیام ایلمش لر ایسه ده قوتلری ضعیفه منقلب اولدیغندن
 ۹۱۴ سنه سی جمادی الاول بسنده عساکر شاهی درون بغداده کروب
 مذهب امامیه اوزرینه خطبه قراءت ایشدرلدی شاه دخی سنه
 مزبوره جمادی الاخره سنک یکر می بشی کونی آلی ایله شهره
 داخل اولمش درلکن اها لیس جنکیز و هلاک و و تپورک افعال
 غدارانه سندن قورقش اولد قلرندن هر نقدر شاه اسمعیلک مسلک
 و مشوارندن خوشنود اولما مشلر ایسه ده نیات ذاتیه لرینی کتم ایلمه لرک
 شاهی استقبال ایدوب لأجل الشکر اوکوزلر قربان ایشدرلر شاه
 اسمعیل صفوی بغداد ده چند کون اقامتد نصکره عتبات عالییه فی
 زیارت ایلیوب صندوقه لرک تجدیدینه همت ایلدی و حویزه و ششتر
 خانلرینی دخی قبضه تسخیره کشوروب مشعشع حاکی فیاضی دخی
 اولدردی فی ۹۱۵ فارس الکاسنک فتحنه تحریک رکاب عزیمت اولند قد
 طاغ کچیلرنده پادزهر اولدیغی خبر ویرلکاه بالمله لشکر شاهی طاغیرک
 اطرافنی صاروب اولقدر حیوانات تلف ایشدرلرکه حسابنی اللهدن
 غیر کیسه بیله مز و الحاصل سنه مزبوره شتاسی اثاسنده شاه
 اسمعیل شروان طرفنه عزیمتی تصمیم ایلیوب باکو و شماخی و شکی
 حواله بسنده کشت و کذار ایدرک معبر جواددن کچوب قره باغه کلدی

متین واستوار ایسه ده شاه اسمعیلک هجرونه قارشو طوره میوب امان
ایله درون قلعه یه کیرلد کد نصره صوفیلره عداوت ایدنلرک صاغلری
قتل ایتدیریلوب موتلری دخی مزارلندن چیقار یله رق مکملری آتش
انتقام ایله سوزان و عمارات عامره سی دخی هدم و ویران اولدی
بو ائنده جانب آذربایجانده دخی آق قیونلی قبیله سندن الوند میرزا
حکمدار ایدی صوفیلرک آذربایجانده مستولی اوله جقلرینی جزم ایتکله
عساکرموجوده سنی جمع ایدرائ جانب نخبجوانه روان اولدی شاه دخی باکو
و شمشکی و شروان مصلحتی استدی یکی اکی یاپوب بعده حدود
آذربایجانده متوجه اولدی چقور سعدنام محله تلاق صفوف واقع اولوب
الوند میرزا فرار ایله جانب آذربایجانده جان آتوب شاه اسمعیل دخی تخنکاه
تبریزه عساکر ریزا و لمشیدی موسم شتا تبریزده چیقارلد قد نصره
سلطان یعقوبک اوغلو سلطان مراد ایله محاربه ایلوب انیدی
سودای حکومتدن پشیمان ایلدی لکن شاه حاضر تلمری اجدادینک
خونی دعواسیله نیجه یوز بیک مسلمانی نسوان و صبیانیه برابر قتل
ایلدیکه قائموب تبریزک علماء اهل سنتی پک یوک خیرلی ایش کوررکی
انسانیته یا قشیمه جق و جهله بو غازلیوب نعشلرینی دخی آتش
غدر ایله خاکستر ایلدی حتی سلطان بلزید حاضر تلمرینک طرف
عالیتریندن تبریزک سلطنت معرضنده کلان ایلمچی تبریزده
شاهه کیردیکی وقت الارینه یکمش اولان مخالفلری باغرده باغرده
آتشه آتوب یاقدیلر شاهک اجدادی اولان صفوی خاندانیه
هوادرلری بولنان صوفیلرک اکثریسی آق و قره قیونلی قبیله لرینک
و شروانیانک مغدوری اولدقلرندن شمعی کندوسی صورت حقدن
کورینه رک کویا عباد اللهی طریق صواب و نجاته دعوت ایلان
اجدادینک قدری بیلمدی بهانه سیله تخریب بلاد ایتکی عادت
ایتمسی سلطان سلیم حاضر تلمرینک جالدران محاربه سنی دعوت

سید ابراهیم بنه اردبیل کتبی مراد ایدرک اون ایکی ترکلو قرمزی چوقه
 تاج حیدریه بی باشندن چیقاروب عادت تراکمه آق قیونلی اوزره
 ساده بر طبقه کیوب اردبیله توجه ایلدی ۹۰۲ سنه سی شاه اسمعیل
 والده سی طرفندن آق قیونلی طبقه سندن حسن طویل بیوک پدری ایسه ده
 یکتلرینک یکر یکره خصومتی اولدیغی مثلاً و کندوسنک دخی پد رینی
 قتل ایلدکاری ایچون عد اوتی اولمغله اخذ انتقامه فرصت بین
 اولدقلری حالدده لاهیجانده اقامت ایدر لر ایدی آذر بایجان الکاسنک
 قاریشلمغنی کوره رک کندوسنک دخی اجدادینه اکثر خلقت حره تی
 اولدیغندن پک چوق طرفدار بوله جغنی تیقن ایله اردبیله عزیمته علی
 شاهدن رخصت طلب ایلدی ایسه ده برمدت ده صبر اولمسی
 تکلیف اولمغله خاطری ایچون برزمان دخی توقف ایتمش ایدی لکن
 صکره دن رخصت استحصالیله اردبیله کچوب او جیوز قدر مرید لر
 طو پلویوب کر جستانه سفر تدار که قالقادی بواشاده قره قیونلی
 قبیله سندن اولان جهانشاهک احفادندن سلطان حسین طرفندن
 شاه اسمعیل دعوت اولندی شاه دخی سبب اقتضاء وقت ایله اول ملتسه
 اجابتی مصلحت یلویوب سلطان حسین بارانی طرفنه توجه ایلدی
 یواره کیدر ایکن اطرافدن فوج فوج نجبان تجمع ایلنجه سلطان
 حسین بارانی جانبده عزیمتدن فراغت اولنه رق بنه شروان طرفنه
 توجه اولمسنه قرار ویریلوب یدی ییکدن زیاده اولمیان صوفیلر
 ایله بالاتفاق یکر می پیک سواری الی پیک پیاده دن مرتب اولان
 شروان شاهک عسکرینی قارشو ایوب عظیم محاربه دنصکره عساکر
 شروانیه پریشان اولوب زمره صوفیان اظهار جلالت ایله فرحان
 اولدیلر که بو وقعه هجرتک ۹۰۵ سنه سی شماخی قربنده اولمشدر ایلدی سنه
 مزبوره شتاسی محمود اباد نام محله چیقاریلوب ایرتسی سنه بهارنده
 باکو قلعه سنک تسخیرینه عزیمت اولندی حصار باکو هر نقدر

ایتمک سوداسیله بایسنقر پدیری سلطان یعقوبك اصطخر قلعه سنده
حبس ایلدیکی سلطان علی وسید ابراهیم و شاه اسمعیل نام خلاصه
دودمان حیدریه بی حبس دن چیقاروب خلع فاخره ونقود و افره
ویره رک شروانیله محاربه ایتمسی التماس ایلدی واردیله کلوب
دستور آبا و اجداد اوزرینه حرکت ایتمکربنی کدورینه سویلتدی
بولردخی صوفیلری طوپا یوب اردیله وصول ایله نیجه مدت متروک
اولان اصول و آیینک اجرا اولندیغی اطراف ممالکده طوپو نیجه صوفیاندن
جمع کثیر اریلمده مجتمع اولدیله بو خبر رستم میرزانک مرافقه طوقنوب
اوج برادرزین اوردویه جلب ایله محافظلر تعیین ایلوب صوفیان
وقزلباش طائفه سندن هیچ برکیمسه نک سلطان علی پادشاهک
خدمتی کو رهامک اوزره اعلان ایلدی لکن طائفه صوفیه هرکون
اردویه کلوب وقت بولدیقه تقدیم ندورات نفیسه ایتمکدن فارغ اولمازلر
ایدی رستم میرزا ایسه صوفیلرک هجوم و اتحادندن خوفه تابع
اولغله سلطان علی شاه ای اعدام ایلکه قرار و یردی اما سلطان
علی شاه نیت خفیه دن آگاه اولوب برکیجه برادرزینی استصحاب
ایلیه رک اردیله فرار ایلدی رستم میرزا نصیحات خفیه سنی
میدانه قیوب سلطان علی بی اخذ و اعدام ایچون بر مقدار عسکر
کوندردی و مرانی دخی قوه دن فعله کتوردی سلطان علی رستم
میرزایه مقابله ایده میه جکئی جزم ایلدیکندن آق قیونلو طبقه سنک
حقندن کلور ایسه کوجک برادریمز شاه اسمعیل کلور بند نصکره انک
دولت و اقبالنه خدمت ایتمکزی جمله محبانندن بشقد بشقه نیاز ایدرم
دیمش ایدی بونک اوزرینه هنکام معرکه ده تلف اولنجه شاه اسمعیل
یکرمی قدر مجبلی ایله جانب کیلانه روانه اولدی لاهیجان و وصولنده
حاکمی بولنان میرزا علی شاه اسمعیلی اجدادینه حرمة استقبال
ایدوب کندوسنه و اتباعنه منازل تعیین ایلدی برقاج آبد نصکره

❖ بقیه خاندان صفوی ❖

شیخ حیدر صفوی قره قیونلو پادشاهی اولان جهانشاهک قلمرو
حکومتدن طرد و دفع اولند قدنصره آق قیونلو بکله پنه التاج
ایدوب حسن طویلاک اعانه والتفاتنه مظهر اولمش ایسه ده هر کوز
ضمیری اولان سلطنت دعواسنه میدان بوله میوب زاویه نشین
ایدی حسن طویلاک وفاتند نصره شیخ مذکور دخی کند و مریدلرینک
باشلرینه قیرمزی چوقه دن بورک کیدیر و ب دیگر خلقدن تفریق
ایلدی بعده شروان شاهی فرح یارک حکومت استقلالیه سنه
مداخله یه باشلوب دعوی حکومت متصدی اولدی و کدوسنه
شروان حکمداری طرفندن نصیح و پند اولمش ایسه ده باشی هوای
سلطنتله طرد یغندن قبول ایتدیکی جهته باب مخصوصه آچیاوب محاربه
واقع اولدیغندن شیخ مزبور دخی قتل اولندی فی ۸۹۳ سنه سی

شاه اسمعیل پدیری شیخ حیدرک حدود شروانده قتل اولندیغی
وقت هنوز تولد ایتمش ایدیکه شاهک والدیه سی حسن طویلاک
کریمه سی و آذر بایجان پادشاهی سلطان یعقوبک همشیره سی
اولمق ملا یسه سبله شاه اسمعیل دخی سلطان یعقوبک امری ایله
اصطخر قلعه سنده حبس اولندی

طیبه صوفیه اردبیلده طویلاک شاه اسمعیل هنوز صغیر السن بولمق
حسبیه یوک برادری سلطان علی بی قائم مقام پدیر ایلدیلر ایسه ده اول
شاده صوفیاندن برجعت کثیره نک دعوی خون شیخ حیدر بهانه سبله
قالقشد قلمری سلطان یعقوب میرزایه منعکس اولدقده اول جمعیتی
طاغتمق اوزره عسکر کوندروب هم سلطان علی شاهی وهم کوجک
برادرلری سید ابراهیم ایله شاه اسمعیلی و والدلری حلیمه بکم اغایی
اخذ ایتدیره رک اصطخر قلعه سنده حبسه ارسال ایلدی

آق قیونلو پادشاهلرندن رستم میرزا عمی زاده سی بایسنقر میرزایه غایبه

❖ قره عثمان بك ❖

❖ علی بك ❖

❖ حسن طویل ❖

سلطان خلیل او غوری محمد مسیح   زینل یوسف مقصود

سلطان یعقوب

سلطان احمد

الوند

رستم میرزا

محمدی میرزا

سلطان مراد

بابا سنقر

طقوزیوز یکر می سنه سی سلطان مرادك وفاتله آق قیونلو طبقه سی
بتمشدر

دخالت ایدرك سلطان بايزيد حضرتلرينك دخي شرف مصاهرته
قرين اعزاز او لمشیدی ايران حدودنده خصوصاً کندی فاملیاسی
اولان آق قیونلو طبقه سنده پریشانلق حس ایلدیکدن بوانی
بوله رق آذربایجان فرار ایلدی امرای بایندی کندیوسنی استقبال
ایلیوب تخت بایندی یه اجلاس ایتدیله ۹۰۲ سنه سی رستم میرزا
ایله دخي جنك ایدرك صحرای عالمدن وجودینی قالدیردی ایسه ده
خلقك خوشنود اولیه جقلری معامله بی اجرا ایتدیکدن درون
ممالکده فتنه او یانوب بیحد خانمانلریانوب یاقیلدی بیغی حالده کندی دخي
امرانك النده قتل اولمش ایدی فی ۹۰۳ سنه سی راغره

محمدی میرزا سلطان احمد قتل اولند قد نصکره بعض امرانك
اعانه سیله تبریزده جلوس ایلیوب بعده عمی زاده سی سلطان مرادك
فارس وعراقه مستولی اولدی بیغی شایع اولنجه محاربه ایچون حرکت
ایلدی ایسه ده اثناء حربده تلف اولدی فی ۹۰۹ سنه سی ذی

سلطان مراد ابن سلطان یعقوب محمدی میرزایی ازاله ایلیه رك
کندیوسی عراق و آذربایجانده حکمران اولمش ایسه ده خاندان
صفویدن شیخ حیدر زاده شاه اسمعیل ایله همدان صحرالرنده محاربه
ایلیوب مغلوب اولدقده بغداد فرار ایلدی بش سنه قدر بغداد
حاکمینك یا ننده بولنوب شاه اسمعیل بغداده هجوم ایدنجه سلطان
مراد دخي سلطنت عثمانیه طرفنه کیدوب دیار بکرده اقامت ایتك
ایستدی اما حوالی مذکورده بی دخي شاه اسمعیل ضبط ایتکله
سلطان مراد نامراد اولدی بیغی حالده ترك عالم حیات ایلدی بونك
تلف اولمسيله آق قیونلو سلسله سنك حکومتی منقرض اولمشدر

ایلیوب افتخار اولمق اوزره نامه مخصوصه ایله سلطان بایزید
 اخبار ایلدی و ۸۹۶ سنه سی صفرنده قره باغ قشلاغنده فوت اولدی
 سلطان یعقوبک وفاتند نصکره آق قیونلو امرامی ایکی فرقه اولوب
 برفرقه سی سلطان یعقوبک اوغلو بایسنقر میرزانک جلوسنی برفرقه سی
 دخی برادری مسیح میرزانک صعودینی ایستوب بو بایده اولنان محاوره
 کیدرله محاربهیه مخرج او لمغله بایسنقر لئانا بکی اولان صوفی خلیل عشایر
 راستده نفوذلی اوار یغندن چوق خلق جمع ایده رک جنکه کیرشد یلر
 مسیح میرزانک طرفلوری پریشان اولنجه میرزادخی اثناء حربده مقتول
 بولندی بایسنقر میرزا هر تقد ر صوفی خلیل اقدامیه سریر سلطنتی
 رقبا لرئندن تخلص ایتمش ایسه ده سلطان یعقوب دیار بکرده ایکن
 اتابک نصب اولمش اولان سلیمان بک دعوائی تقدم اتا بکی ایله صوفی
 خلیلک اوزرینه عسکر چکوب وان قریبده ایتدکری محاربه ده صوفی خلیل
 مقتول اولوب سلیمان بک دخی مرادی اولان اتا بکک ایشیله مشغول
 اولدی بایسنقر میرزانک پدری سلطان یعقوبک اتا بکی اولان سلیمان
 بک ایله بایسنقره اتا بک تهمین اولنان صوفی خلیلک دعوائی تقدم ملری
 صیره سنده بایسنقرک بیوک پدری حسن طویلاک کوچک اوغلو مقصود
 میرزا زاده رستم میرزا بی امرای آق قیونلو اتفاق ایلیه رک تخت
 سلطنته چیقاردیلر بایسنقر میرزا مقابله ایتمک ایستدی ایسه ده ۸۹۸
 سنه سی کنجه ده کنج ایکن قتل اولندی

رستم میرزا بایسنقری قتل ایلد کد نصکره عراق عجم الکاسنده بش
 سنه قدر پاد شاهلق ایتدی لکن ۸۹۸ تار یخنده اوغورلی محمد میرزانک
 اوغلو سلطان احمد پدری اوغورلی محمد ایله سلطنت سنیه طرف عالسنه

اولان تبریز شهر پنه کیدوب ارغلارندن سلطان خلیلی ولایت فارسه
 سلطان یعقوبی دیار بکره سلطان زینلی قره‌بنه مسیح میرزایی اصفهانه
 یوسف میرزایی بغداده والی نصب ایدوب کندیسلی سلطان محمد خان
 حضرت قلیزیه قارشو محاربه ایتمک اوزره مهمات تدارکنده ایکن هجرتک
 ۸۸۸ سنه سی غریه شوالنده فوت اولوب یرینه ولی عهدی بولان
 سلطان خلیل تبریزه علی جناح الاستیصال شتاب ایله سریر پدیره نائل
 اولوب عی زاده سی مراد بک کوردستان حواله‌سندده دعوائی سلطنت
 ایلدیکدن دفع غائله ایچون سلطان خلیل تبریزدن حرکت ایلدیکجه
 دیار بکره والیسی بولان سلطان یعقوب کندیسندده برادری سلطان
 خلیلدن یاده قابایت کورمکله تبریزدگلوب اعلان سلطنت ایلدی سلطان
 خلیل عی زاده سی مراد بکک ایشنی براغوب تبریزدعودت ایلدیککی وقت
 سلطان یعقوبک عسکر یسی دخی سلطان خلیل اوزرینه یورومک
 اوزره بوله چیقمیشلر ایمش حوس قرینده محاربه واقع اولوب اثنا
 حربده سلطان خلیل قتل اولمشدر فی ۸۸۹ سنه (بوند نصکره
 سلطان یعقوب سریر حکومته استقلال پیدا ایتمش کی ایکن ملوک
 چرا کسه طرفندن شامده امیرالامرا اولان باش بک توسیع ممالک
 طبعیله دیار بکره هجوم کوستردی انک چاره سنه باقلدیغی وقت
 کندیسنک سردار نصب ایتدیکی بایندر بک عصیان ایلدی ساوه
 قرینده بونکله بالذات محاربه یه کیریشوب بایندر بکی قتل ایتدیردی
 کذلک شیخ حیدر صفوی خروج سوداسیله شروان طرفلنده
 مریدلر جمع ایلدیککی طوبولنججه شروان شاهلی فرح یار ایله سلطان
 یعقوب برانشوب صفویلر ایله عظیم محاربه دنصکره شیخ حیدر
 دخی حرب اراسنده قتل اولندی والی حاصل هم مصر یلرک سرداری
 اولان باش بکی وهم کندویه عصیان ایلدیک بایندر بکی وهمده شیخک
 دعواسیله صورت حقه کورینان شیخ حیدری عرصه عالمدن ازاله

سوندیروب طومانبایک نفی ایلدیکی مولانا جلال الدین سیوطی
حضر تلیزینی اطلاق ایدیه رک ناسک قلوبنی جلب ایلدی بونک زمان
حکو متنده پورتیکیر دوتناسنک سوبیش دکرزنده کز مسی وهندستان
سواحلنده بعض شهر لرک ضبط اولنسی حو ادثی مصره عکس
ایلیوب مکة مکرمه نک اسکله سی مقامنده اولان بندر جدیه استحكام
ویر ملک مقتضیات امور دن اولغله اطرافی سورایله احاطه اولنوب
بعض مرتب مهمات حربیه دخی ار سال اولمشدر که حصار مذکور
شمدی به قدر باقید رفی ۹۱۵ سنه

واقعا طبق مطالعه اولندیغی اوزره پورتیکیر دوتناسی جدیه پیشگاهنه
کله رک حصار ی طوپاش و درونه قونان طوپلر و اسطه سیله
مقابلیه ومدافعه اولنوب صاوشدیرلدی بونک اوزرینه حوالی جدیه نک
محافظه سی لازم کلمکله سلیمان رئیس معرفتیه بکرمی بش قطعه
جنک قدرغه لری سوبیشده انشا ایتدیریلوب دوتناسک اداره سی رئیس
مرقومه عسکرک قومانداسی کورد حسین بکه ویریه رک پورتیکیر
دوتناسنک استقلال بحریه سنی ابطال ایلدیلبو اثناده دوتنای
مصریه بمن سواحلنه کیدوب بمن سلطانی شیخ عالمک تختهکاهی اولان
زبید شهرینی تسخیر ایدیه رک امرای چراکسه دن پارس بای نام دلیری
قائم مقام براغوب کندولری عدن شهرینی اورماغه کیتدیلبو ایشه ده
تسخیری ممکن اوله میوب هند طرفلرینه کیتکه دخی وقت قالمادیغندن
سوبیشه عودت اولندی بونک بقیه سی اونجی کابده یازمشدر

بقیه احوال قبيله آق قیونلو در مملکت عراقین *

اسیا قطعه سنک عراق عرب و عجم حواله سنده بولنان حکومتلره
غلبه ایدیه رک میدان چیقان آق قیونلو طبقه سندن اوزون حسن
خان استانبول فاتحی سلطان محمد خان حضرت تلیزیه ارزنجان قربنده واقع
رجان صحرا سنده محاربه ایلیوب منهزم اولد قد نصکره دارالملک

عصیانہ باشلیوب درون مصر ده بیله امرانک خانه لرینی انهب وغارت
ایتدیلملک اشرف اختلال داخلیه نك اند فاعنه چاره ارامق اوزره
ایکن پورتکیر دوئاسنك سویش دکرنده کورنمسی بتون بتون پریش نلغه
سبب اولدیغندن ارتق ملک اشرفك دخی قوای حیاتیه سی اداره دن
قالوب حکومتك یکر می طقوزنجی سالنده سکسان ایکی یاشنده
اولدیغی حالده هجرتك ۹۰۶ سنه سی ذی القعدة سی اوائلنده
وفات ایلدی یزینه مشارالیهك اوغلو محمد ملک ناصر لقب وعنوانیه
سریر پیره جلوس ایلد کدنصر کره خلیفه عصر دن دخی رسما
رخصت تحصیل ایدوب استدیکی کی حکومتیه باشلدی اما
طوندیغی اصول امرایه خوش کور نمیدیکندن ایکنجی سنه مقام
حکومتدن خلع و قتل او انوب ملک اشرفك دایسی اولان طاهر
قانسو همشیره سنك اقدامیه مقام حکومتیه صعود ایتدی بودخی
بر بچق سنه مرورنده وزرادن طومانباک غد ری ایل خلع اولنه رق
اسکندریه حبسخانه سنه کوندراد کده قتل اولدی ۹۱۰ سنه بعده
ملک اشرف چانپولاد سریر حکومتیه اصعاد اولندی ایسه ده
شام والیهی عصیان ایلدیکندن زور باباشی اولان طومانباکی بر مقدار
عسکره سردار اید ره راء اعزام ایلدی طومانباکی شام حدودینه تقرب
ایدنجه عصیان صورتی کوستران والی طومانباک سلطنتی تصدیق ایل
بیعت ایدوب برلکده مصره دوندیلر کیفیت مصره منعکس اولدقده
عسکر تدارکیل قارشو چیقمش ایدی لکن مغلوب اولمغله طومانباکی
سلطنتله مصره کیروب چانپولاد ازاله اولندی فقط او دخی امرایه
شد تله معامله کوستردیکندن قرق کون مرورنده عسکر ایاقلنوب امرادن
قانسو غوری ملک اشرف لقبیه کندولرینه حکمدار نصب ایلدیلملر
مشارالیه قانسو غوری سلطان قایتباکی قوللرندن اولوب حسن تدبیر
صاحبی اولدیغندن درون مصره برمدنبرو علوانان آتش فتنه یی

خیلی آتون طو پلند بریلوب انکله مهمات حریه اکمال
ایتدیرلکد نصکره ایکنجی دفعه اوله رق عساکر عثمانیدی دفعه
امیر اوزبک کوندیرلدی که بود دفعه دخی ادنه حصاری عساکر مصریه
طرفندن فتح اولمش ایدی
لکن عساکر مصریه تریه سروزوربا اولدقلرندن مصره عودت لرنده
بنه سرای سلطانی به هجوم ایلوب هر نفر ایچون یوزر آتون ویراسنی
تکلیف ایتدیلر لک مشار الیه دخی اشبو تکلیفک اجراسی ناقابل اولدیغنی
بیله رک خلیفه بی وقاضی القضااتی سراینه جلب و دعوت ایلیمه رک
عساکر حرکات باغیانیه سی تحمل اولنورشی دکلدر بناء علیه بن حسن
رضام ایلد حکومتدن کندومی خلع ایدرک یقه می قورتار یرم اما سزلر
بو عساکر عصیانیه چار بولماز ایسه کز ایشکز فنا لشوردیوب حکومتدن
استعفا ایلدی ایسه ده رک خلیفه و رک امر اسزدن خوشنودز
عسکری تریه ایدرز انجق محاربه ده ایلد کاری خدمت لره مکافات
اوله رق اللبشر آتون ویرلک ایلد فتنه وغوغا باصیلوردیدیلر و ایلد ایلدیلر
۸۹۵ سنه سی بنه اتا بک اوزبک قومانداسیله عثمانلو به قارشو مکمل براردو
سوق ایلوب حلبه وصول لرنده مصالحه سوزلری میدانه چیقوب
عساکر عثمانیه سرداری داود پاشا ایلد مصالحه مکالمه سی ایچون
مخابره اولندی ایسه ده عساکر مصریه قوانین دولیه به رعایت
ایتمه رک قیصریه نیکنده لارنده قمره حصار صاحب طرفلرینه هجوم
ایدوب غارت و یغمدانصکره ایلشعبوب طوغرو مصره عودت ایتدیلر
۹۰۰ سنه سی دخی مصالحه قرارلشد بریلوب سنداتی مبارله اولنه رق
خصوصت محبته منقلب اولدی لکن عساکر اطاعن سزلکی بادیه نشین
اولان عربانه دخی سرایت ایدوب شام حجاجنک یولارنه عربان چیقوب قافله
حجاج برپوله محتاج اولمش ایدی بونکله برابر مصر طرفنده دخی عساکر

طرفلرينه عسکر سوق ايليوب اوراسنى مصر لودن الدى ملك مشار اليه
تكرار ملاطبه بي علاء الدوله بكدن استخلاص ايچون عسکر سوق
ايلدى ايسه ده علاء الدوله بك فاتح سلطان محمد ثانى حضرت تليرىك
نصب كرده سى اولد يغندن باطبيع سلطنت عثمانيه نك طرفدارى ايدى
بناء عليه سلطان بايزيد حضرت تلى طرفدن ميرمذكوره معاونت واقع
اولنجه سلطنت عثمانيه ايله ملوك چرا كسه اراسنده بالواسطه حر كات
خصمانه وقوع بوادى چونكه سلطان بايزيد حضرت تليرىك طارغين
اولد يغنى برادري سلطان جم حقنده ملك مشار اليهك ايتريكي معامله
تحسين و تقدير اولنماش ايدى زير سلطان بايزيد حضرت تلى سلطان
جك قيد و بند ايله طرفنه كوند براسنى اميد ايدر ايكن ما مولى كى
اولد يغندن كو جنشلى ايدى

بونك اوزرينه ۸۹۰ سنه سى سلطنت عثمانيه طرفدن قرمان امير الامراسى
قره كوز پاشا معينيله بر اردو چيقار يلوب مصر حكومتى داخلند.
اولان الكايه سوق اولندى ملك اشرف قايتباى دخی كندو الكاسنك
محافظه سى ايچون امرادن امير اوزبكى سردار نصب ايدرك حلب
قر بنده عثمانلو عسكرينه چاتوب محاربه عظيمه دناصكره محلده سبيلرى
بيان اولنه جغنى اوزره عساكر عثمانيه بوزلواوب هرسك زاده احمد پاشا
ايله اركان اردودن خبلى ذاتلر عساكر مصر يه النده اسير اولد يلى ايمدى
غالبه مذكوره مصره منعكس اولد قده عظيم شلاك اجرا اولد يغنى
صمره ده ملك اشرف آتدن دوشهرك مجروح اولغله شهر آيين اصولى
ترك اولندى ليكن امير اوزبك كندو حقنده مأمولى مرتبه التفاته مظهر
اوله دد يغندن عساكرى تحريك ايليوب دارا الحكومديه هجوم كوسترد كلرنده
هر نفره اللبشر مصر آلتونى انعام اولمق ايله فتنه تسكين اولندى
ايسه ده ۸۹۲ سنه سى بتكرار عثمانلو نك چقور اووا طرفنه هجوم
ايله جكى حوادثى شوع بولنجه اعانه سفر يه اولمق اوزره اهابدن

(حجاز و مصر و بریده الشام)

کتاب سابق ثامنیه ذکر اولئان خلفاء عباسیه بقیه سندن مصرده خلیفه
وقت اولان مستنجد بالله سکن یوز سکسان درت سنه سی فوت اولد قدده
عمی زاده سی متوکل عبد العزیزک رأی و اشارتیه نمازی قیلنوب ست
نفسه یاننده واقع خلفا مقبره سنه نعشی ایصال و دفن اولد قد نصرکه
مشارالیه المتوکل عبد العزیزه خلافت انتقال ایش ایدی اونطقوز
سنه قدر خلافت ایلوب طقوز یوز اوج سنه سی فوت اولمغله برینه
اوغلی مستمسک بالله ارث و استحقاق ایله خلیفه اولوب یکر می بش
سنه دن زیاده مقام خلافتده بولمیشدر بودخی فوت اولدیغنده مشار
البهک اوغلی متوکل ثالث خلیفه اولمشدر که بونک زمانده سلطان
سلیم حضرتلری مصره واروب خلافتی دخی کند و سنه فراغت ایتدیروب
بعده مصرده دخی براقیوب استانبوله برابر کشور مشلدر که اوراسی
اونجی کابه براغلمشدر مراجعت بیوریه (خلفاء مشارالیه مصرده
بولندقلری مدتیجه سریر سلطنت حکمرانیده ملک اشرف قینبای
بولنوب مشارالبهک اداره ملکیه سندن اهالی و امر ا خوشنود
بولندقلری ایچون اونوز سنه قدر مقام حکومتده قالدی بونک عهد
حکومتده مسجد شریف نبوی محرق اولمغله یکیدن بنا اولنوب
واطرافنه دخی جسیم مدرسه لانشا اولندی جده شهرنده حیرات کثیره
تنظیم ایدرک شرفاء مکه به مصردن ارسال اولئان تخصیصاتی ضم
ایدوب قدس شریفده دخی نام براغه حق حیراته چالشدی مغربیلری
اسپانیولر علیهنه خیلی تشویق ایلدی ایسه ده پورتیکرلرک دکرده
اولان قوه حریبه سی ملک مشارالبهک واقع اولان تشویقاتنی ثمره سر
براقدی ۸۸۶ سنه سی اواخرنده شهرزاده سلطان جم برادری سلطان
بایزیدک قهرندن قورقوب مصره کیدرک ملک مشارالبهک یاننده قالدی
ایرتسی سنه هر عیش و البستان حاکی اولان علاء الدوله بک ملاطبه

کتاب تاسع
من وقایع دولت علیه عثمانیه
من سنه ۸۸۶ الی سنه ۹۱۸

بسم الله الرحمن الرحيم

حمدنا معبود جناب رب معبوده اولسونکه مالک ملک ملوک و خالق
جله موجود در * و صلوة و سلام نامحدود حضرت فخرانامه اولسونکه
مرتبه سعد السعودده صاحب مقام محمود در (اما بعد) سایه همایون
حضرت خلافتیناهیده طبع و تمثیل اولنان سکرنجی کتاب ابو الفتوحات
و المغازی سلطان محمد خان غازی مرحومک مدت سلطنتلرینی بیان
ایتدیک میثالو اشبو طقوزنجی کتاب ایله دخی سلطان بایزید خان ثانی
حضرتلرینک هنگام سلطنتلری اولان سکریوز سکسان الی سنه سندن
طقوز یوز اون سکریوز سنه قدر مرور ایدن اوتوزایکی سنه لک وقایع
داخلیه سنه عالمک حوادث عمومیه سی برلشدیریلوب فصول و ابوابه
تقسیم ایله نشر و اعلانه ابتدار اولندی

فصل اول

سلطان بایزید خان ثانی حضرتلرینک مدت سلطنتلرنده معاصر
اوله رق بولنان حکمدارانک وقایع مختلفه سی بیانده در

➤ فصل في بيان حاله ➤

سلطان يازيد قال حيدر بن محمد 70

يوتان من اهل البيت ➤

➤ من لا يراه من اهل البيت في الدنيا من اهل البيت في الآخرة ➤

71

➤ في بيان احوال ➤

82

➤ من اهل البيت في الدنيا والآخرة ➤

83

➤ في بيان احوال ➤

84

➤ في بيان احوال ➤

➤ في بيان احوال ➤

85

➤ في بيان احوال ➤

86

➤ في بيان احوال ➤

87

➤ في بيان احوال ➤

➤ في بيان احوال ➤

88

✽ مال شریطنامه ✽

۵۳

✽ فصل ثانی ✽

✽ سلطان بایزید خان حضر تفرینک مدت سلطنت کردند اولان ✽
وقایع داخلیه نک تفصیلی بیانده در

۶۳

✽ مال مکتوب ✽

۶۸

✽ ذکر انجام کار سلطان جم ✽

۷۴

✽ قصیده سلطان جم ✽

۷۹

✽ فصل ثالث ✽

موراویا نهرینه قلعه انشاسی افلاقه اردو اعزامی اجنبی سفراسی
ومصالحه عمومیه بیانده در

۸۵

سبب ظهور مخالفت روم و عرب

۸۹

نامه خان قریم وجواب عالی

۱۱۴

✽ فصل رابع ✽

عالمک وقوعات عمومیه سنه تطبیقاً دولت علییه عثمانیه نک
مسلمکی بیانده در

۱۴۴

❖ فصل اول ❖

سلطان بایزید ثانی حضرت تارینک مدت سلطنت لرنده معاصر اوله رف
بولنان حکمدا رانک وقایع مختلفه سی بیاننده در

۲

❖ حازه مصر و بریه الشام ❖

۳

❖ بقیه احوال قبیله اق قیونلو در ممالک عراقین ❖

۷

❖ بقیه خاندان صفوی ❖

۱۲

❖ بقیه خانان اوزبک و بخارا در حوالی ماوراء النهر ❖

۱۸

❖ بقیه احوال سلاطین هند و چین ❖

۲۶

❖ آسیانک جهات شمالیه سی و قبائل روس بیاننده در ❖

۲۸

❖ یاپا ❖

۳۴

انگلتره

۳۳

❖ فرانسه ❖

۳۱

❖ اوروپانک جهات شمالیه سی ❖

۳۴

❖ تفصیل سفر قیودان قو لومب ❖

۳۹

❖ بقیه احوال اندلس و غرناطه ❖

۴۵

﴿ راجع راجع ﴾

﴿ راجع راجع ﴾
﴿ راجع راجع ﴾

﴿ راجع راجع ﴾
﴿ راجع راجع ﴾

﴿ راجع راجع ﴾

﴿ راجع راجع ﴾

﴿ راجع راجع ﴾

﴿ راجع راجع ﴾

﴿ راجع راجع ﴾

﴿ راجع راجع ﴾

﴿ راجع راجع ﴾

﴿ راجع راجع ﴾

Khairullāh Efendi

Geschichte des osmanischen Reichs

Bd.: 2,9

Constantinopel 1854 -

4 A.or. 3400-2,9

urn:nbn:de:bvb:12-bsb10219900-8